

Tilinpäätös 2015

Kaupunginvaltuusto 6.6.2016

Sisällysluettelo

	Sivu
Kaupunginjohtajan katsaus	1
Strategian toteutuminen 2015	5
1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	
1.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	13
1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	15
1.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	18
1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	19
1.5 Kaupungin palkatun henkilöstön määrä 31.12.2015	19
1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä	20
1.7 Sisäisen valvonnan järjestäminen kaupungissa	20
2. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	
2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	23
2.2 Toiminnan rahoitus	26
3. Rahoitusasema ja sen muutokset	29
4. Kokonaistulot ja -menot	32
5. Kuntakonsernin toiminta ja talous	
5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä	33
5.2 Ylöjärven kaupunkikonsernin ohjaus ja konsernivalvonta	34
5.3 Konsernin toiminnan ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.	35
5.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä	36
5.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	37
5.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	38
5.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut	39
6. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	40
7. Talousarvion toteutuminen	
7.1 Käyttötalousoosan toteutuminen	43
7.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	101
7.3 Investointien toteutuminen	103
7.4 Rahoitusosan toteutuminen	109
7.5 Yhteenveto sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	110
8. Tilinpäätöslaskelmat	
8.1 Ylöjärven kaupungin tuloslaskelma 2015	115
8.2 Ylöjärven kaupungin rahoituslaskelma	116
8.3 Ylöjärven kaupungin tase	117

	Sivu
8.4 Ylöjärven kaupungin konsernituloslaskelma	118
8.5 Ylöjärven kaupungin konsernin rahoituslaskelma	119
8.6 Ylöjärven kaupungin konsernitase	120
9. Tilinpäätöksen liitetiedot	
9.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	123
9.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	124
10. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	126
11. Tasetta koskevat liitetiedot	
11.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	129
11.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	133
12. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	135
13. Ympäristövastuut	137
14. Henkilöstöä ja tilintarkastajan koskevat liitetiedot	139
15. Eriytetyt tilinpäätökset	
Ylöjärven Vesi liikelaitos	143
Työterveyshuollon liikelaitos Viisari	163
Liikelaitosten vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen	177
Liikelaitosten vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen	178
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista sekä tositelajeista	179
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	181

Haastavista lähtökohdista huolimatta siedettävä tilinpäätös

Valtuusto hyväksyi vuodelle 2015 reilusti alijäämäisen talousarvion. Lainsäädännön kautta kunnille tulleet lisävelvoitteet ja lisämäärärahanostukset sosiaali- ja terveystalouden resursointiin käänivät talousarvion jopa 2,6 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Kireä taloustilanne on yleensäkin asettanut suuren haasteen kuntien toiminnalle ja taloudenpidolle jo useamman vuoden ajan. Verotulojen kertymä ei ole kasvanut samalla tavoin kuin hyvien taloussuhdanteiden aikoina. Heikommat taloudelliset ajat lisäävät myös kunnallisten palveluiden, kuten sosiaali- ja terveystalouden, kysyntää. Kunnat eivät nykyisellä rahoituksella kykene hoitamaan kasvaneita tehtävävelvoitteitaan.

Vuoden 2015 aikana Ylöjärven kaupungin talous kuitenkin käännettiin talousarvion 2,6 miljoonan euron alijäämästä 0,4 miljoonan euron alijäämään. Tätä voidaan pitää erittäin hyvänä saavutuksena. Menokasvu puristettiin ennakoitua pienemmäksi. Lisäksi tulo puolta kasvatti edelleen hyvin käynyt ja aktiivinen maakauppa. Ylöjärvi onkin vahvasti kasvava kaupunki. Väestönkasvu oli Ylöjärvellä voimakkainta kaikista Tampereen ympäristökunnista. Kasvu asettaa kuitenkin myös haasteen taloudenpidolle. Palvelukysynnän kasvu kun tulee aina ns. etupainotteisena.

Tasapainoinen talous on valtuuston vuonna 2014 hyväksymän strategian keskeinen strateginen tavoite. Tavoitteena on, että strategiakaudella Ylöjärven kaupunkikonsernin velan kasvu per capita pysäytetään strategiakauden loppuun mennessä. Tähän päästään pitkäjänteisellä koko strategiakautta koskevalla suunnittelulla kaikilla organisaation tasoilla. Kaupunki myös keskittää resurssinsa ydintoimintojensa turvaamiseen ja kehittämiseen. Talouden suunnittelu perustuu ensisijaisesti verotulojen ja toimintatuottojen varaan.

Valtuuston asettaman velan taittamistavoitteessa per capita onnistuttiin jo vuoden 2015 aikana. Lisää lainaa jouduttiin kuitenkin edelleen ottamaan miljoona euroa. Tämä on kuitenkin selvästi aikaisempia vuosia vähemmän. Asukasta kohden laskettu lainamäärä siis pieneni. Tämän tavoitteen saavuttamista tuki se, että investoinneissa keskityttiin lähinnä ylläpitäviin korjausinvestointeihin.

Talouden tasapainottamistyötä jatketaan Ylöjärvellä myös tulevina vuosina. Tarkoituksena on luoda pidemmän tähtäimen talouden kokonaiskuvaa ja tavoitetilaa tulojen, menojen, investointien sekä lainamäärän kehityksestä. Lisäksi on käynnistetty tehostamissuunnitelmatyö kaikilla organisaation tasoilla. Tasapainoinen talous kuitenkin edellyttää selvästi ylijäämäisiä tilinpäätöksiä riittävän investointitason ylläpitämiseksi ja lainamäärän kasvun taittamiseksi pysyvästi.

Vuoden 2015 toimintaa leimasivat kevään eduskuntavaalit ja hallitusohjelman mukaiset valtakunnalliset koko kuntakenttää koskevat kehityshankkeet. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutokset eli sote -uudistus, nyttemmin maakuntauudistus, ja tulevaisuuden kunta -hanke osallistivat sekä luottamushenkilöitä että virkamiehiä kattavasti vuoden varrella. Näiden hankkeiden lopullinen eteneminen ratkeaa lähivuosina.

Talouden tasapainottaminen ja samanaikainen laadukkaiden palveluiden tuottaminen ovat edellyttäneet kaikkien osallistumista ja panosta. Osoitankin erityiset kiitokseni sekä

luottamushenkilöille että henkilökunnalle hyvin tehdystä työstä ja hyvästä yhteishengestä.

Työ Ylöjärven talouden vahvistamiseksi sekä kaupunkistrategian toteuttamiseksi jatkuu myös vuonna 2016.

Jarkko Sorvanto
kaupunginjohtaja

Strategian toteutuminen 2015

Kaupunkistrategian toteutuminen 2015

Aktiivinen yhteistyö

Ylöjärven menestyminen on sidoksissa Tampereen kaupunkiseudun kasvuun ja kehitykseen. Ylöjärvi on aktiivinen toimija Tampereen kaupunkiseudulla.

Ylöjärvi suhteutuu yhteistyöhankkeisiin ja järjestelyihin lähtökohtaisesti myönteisesti ja on niiden käynnistämässä aloitteellinen. Yhteistyön tavoite on kaupunkiseudun etu, joka nähdään yhtä arvokkaana kuin laadukkaat paikalliset palvelut.

Itsenäinen Ylöjärven kaupunki edistää Tampereen yhteistyörakenteeseen pohjautuvan seutukaupungin syntymistä. Kuntarajat ylittävien palveluiden kehittymistä tuetaan kaikilla toiminnan tasoilla.

Valtuustokauden 2013 - 2016 erityisiä tavoitteita ja painopisteitä ovat:

- o Merkittävä osa työllisyyspalveluista järjestetään seudullisesti*
- o Työnjakoa seudullisissa ja paikallisissa elinkeinopalveluissa selkeytetään*
- o Vesihuolto järjestetään seudullisesti*
- o Työterveyshuollon seudullisen yhteistyön vaihtoehdot selvitetään*
- o Hankintatoimen seudullinen yhteistyö selvitetään*
- o Lukiokoulutuksen seudullinen yhteistyö selvitetään*
- o Ylöjärvi kuuluu Väli-suomen sote-alueeseen*
- o Vaativassa erikoissairaanhoidossa tiivistetään Tampereen kehyskuntien yhteistyötä*

Toteuma 2015

Työllisyydenhoidon seudullisten ratkaisujen toimintalinjat ovat valmisteilla, mutta odottavat kaupunkiseudun seutustrategian etenemistä, jossa aihealuetta linjattaneen.

Käytännön toimenpiteet Tampereen kaupunkiseudun lukioiden yhteistyön syventämiseksi käynnistyivät elokuussa. Tavoite on mm. sopia lukioiden profiloitumisesta.

Hankintatoimen seudullisen yhteistyön selvittämisessä ei ole tehty välittömiä toimenpiteitä. Tilannetta arvioidaan tarkemmin Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ja Tampereen kaupungin yhteisesti perustaman hankintaorganisaation käynnistymisen jälkeen.

Tietohallinnon käytännön yhteistyö on vakiintunut entisestään tärkeimpien perustietotekniikka-, tietoliikenne- ja kommunikaatiopalvelusopimusten kilpailutuksen myötä. Kehyskunnille on valmisteltu yhteinen Digivisio "Helppo palvelu" ohjaamaan kuntien palvelujen digitalisaatiotyötä.

Tulevan sote-uudistukseen valmistautumisen osalta on tehty yhteistyötä seudun sote-ryhmässä ja kehyskuntien kanssa.

Työterveyshuolto Viisarin kuntien kesken selvitettiin työterveyshuollon tulevaisuutta, taustana vuoden 2017 alusta voimaan astuvan yhtiöittämisvelvoitteen voimaantulo.

Seudullista vesihuoltoyhteistyötä valmisteltiin jätevesihuollon osalta. Valmistelun tulokseksi valtuusto päätti osallistua Tampereen seudun keskuspuhdistamohankkeeseen ja -osa-
keyhtiöön helmikuussa 2016.

Teknisten toimintojen osalta seutuyhteistyötä on tehty tiiviisti esimerkiksi kunnallistekni-
siin toimintoihin liittyen, mm. katu ja liikenneväylien osalta voidaan edetä tuotteistamis-
vaiheeseen yhteisin määrittelyin.

Valtion palvelujen säilymiseen paikkakunnalla on pyritty vaikuttamaan, mm. tilayhteis-
työllä TE-toimiston kanssa.

Hyvinvoiva ylöjärveläinen

*Hyvinvointi koostuu fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista. Jokaisella kuntalaisella on oikeus hyvinvointiin ja arjessa pärjäämiseen. Kunnan tehtävänä on tukea kuntalaisten omaehtoisia pyrkimyksiä hyvään elämään ja toisaalta turvata niiden kunta-
laisten elämää, joiden omat voimavarat eivät tähän riitä. Terveysliikunnalla vaikutetaan kaikkiin hyvinvoinnin osatekijöihin ja sen mahdollisuuksia viedään eteenpäin määrätieto-
sesti koko kaupunkiorganisaatiossa.*

*Varhainen, tilanteeseen nähden riittävä apu ovat hyvinvointiin sekä sosiaalisen ja fyysi-
seen turvallisuuteen tähtäävän toiminnan perusta. Tavoite on arjessaan hyvin pärjäävä
kuntalainen. Tätä mahdollistetaan tukemalla mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa ja osal-
listua kulttuuripalveluihin.*

*Matalan kynnyksen toimintamallit tuodaan osaksi palvelutoimintaa, näin tuetaan kunta-
laisten arjen hallintaa ja ehkäistään kalliimpien ja raskaampien palvelujen tarvetta.
Laadukkaita hyvinvointipalveluja järjestämällä Ylöjärven kaupunki ei palvele ainoastaan
itseään vaan myös kaikkia niitä lukuisia yrityksiä ja yhteisöjä, joissa ylöjärveläiset päivit-
tään työskentelevät.*

Valtuustokauden 2013 - 2016 erityisiä tavoitteita ja painopisteitä ovat:

- o Perusturvaosaston organisaatiomuutoksella varmistetaan varhaisen puuttumisen mallien laajempi käyttöönotto*
- o Laaja valtuustokauden kattava hyvinvointikertomus integroidaan osaksi toimintaa*
- o Terveysliikuntaohjelma jalkautetaan kaupunkiorganisaatioon sekä ulkopuolisille toimijoille ja yhteisöille*
- o Uusia matalan kynnyksen toimipisteiden avataan ja toimintamalleja otetaan käyttöön, tämä kompensoidaan vanhoista toimintamalleista luopumalla*
- o Laaditaan sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden suunnitelmat*

Toteuma 2015

Koululaisten ja opiskelijoiden oppilashuollon palveluita on pystytty tarjoamaan uuden op-
pilashuoltolain vaatimusten mukaisesti. Henkilöstömitoitus on ohjeiden mukainen ja kun-
tien laskutuskäytänteistä on sovittu seudullisesti. Opiskeluhoitolaikiin liittyvää koulusta
on järjestetty koulujen rehtoreille ja oppilashuoltoon osallistuvalla henkilöstöllä.

Perhetyö on monipuolistunut uuden sosiaalihuoltolain edellytyksiä vastaavaksi ja lapsiper-
heiden tukemiseksi on kehitetty Ylöjärven perhepuotimalli. Perhetyön keinoin on lisätty
matalankynnyksen palvelua perhekioskilla ja tehty monipuolista yhteistyötä myös järjes-
töjen kanssa. Lapsiperheiden hoitoon pääsy on nopeutunut perhekeskuksessa.

Ikäpiste on toukokuussa 2015 perustettu antamaan palveluohjausta ikääntyneille kuntalaisille. Ikäpisteessä on kaupungin omia ohjausta ja neuvontaa antavia asiantuntijoita kerran viikossa vastaamassa eri palveluihin ja sosiaaliturvaan liittyviin kysymyksiin. Lisäksi on perustettu asiakasraadit niin vanhusten kuin terveyskeskuksen palveluihin. Terveyskioskin toimintaa ja yhteistyötä eri kumppaneiden kanssa on jatkettu. Työttömien terveystarkastuksia on toteutettu perhe- tai terveyskioskilla.

Hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä laajennetaan. Ylöjärvellä on tarjottu 80-vuotiaille kuntalaisille hyvinvointia edistäviä terveystarkastuksia kotikäynteinä sekä järjestetty 75-vuotiaille ryhmäohjausta ja yksilökäyntejä vastaanotolla tai kotona. Vuonna 2015 toimintaa laajeni ikääntyneisiin omaishoitajiin.

Matalan kynnyksen toimimalliin liittyviä toimenpiteitä toteutettiin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa. Sivistysosastolla toteutui 2015 n. 20 eri laajuista ja tasoista toimenpidettä.

Kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma Käpy valmistui, määräyksiä kävelystä ja pyöräilystä on sisällytetty eri kaavoihin kattavasti. Kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelman mukaisia toimenpiteitä on toteutettu julkisen liikenteen suosituimmuusperiaatteella mm. joukkoliikennettä suosivin pyöräparkein. Uusia kevyenliikenteen väyliä rakennettiin n. 0,9 kilometriä.

Kasvava elinvoima

Elinvoima koostuu vetovoimaisesta ympäristöstä, palveluista ja toimintaedellytyksistä, kilpailukykyisestä ja monipuolisesta yrityskannasta, osaavan työvoiman saatavuudesta, sosiaalisesta pääomasta ja yhteisöllisyydestä.

Elinvoiman kasvu saavutetaan edistämällä ja tukemalla elinkeinoelämän ja työllisyyden positiivista kehitystä ja kaupungin kasvua. Elinkeino- ja työllisyyspolitiikan yhteisenä tavoitteena on kasvattaa Ylöjärven työpaikkaomavaraisuutta.

Elinkeinopolitiikan tavoite toteutuu tarjoamalla vetovoimaista toimintaympäristöä, joka mahdollistaa yritysten sijoittumisen ja toimimisen kaupungissa. Kaupungin päätöksenteossa huomioidaan elinkeinoelämän tarpeet monipuolisesti. Kaupunki toteuttaa aktiivista elinkeinopolitiikkaa, riittävin resurssein ja sen operatiivisesta toiminnasta vastaa Ylöjärven Yrityspalvelu Oy. Ylöjärvi on seudun ketterin elinkeinopolitiikan toteuttaja. Keskeisiä teemoja strategiakaudella ovat työpaikka-alueiden aktiivinen kehittäminen, kaupanalan kehittäminen, vahvan uusyritysperstustannan turvaaminen, seudullisen elinkeinoyhteistyön kehittäminen sekä aktiivinen verkostoituminen ja sidosryhmäyhteistyö, joka osaltaan tukevat muiden tavoitteiden saavuttamista. Keskiössä ovat erityisesti pk- ja perheyrietykset.

Työllisyyspolitiikan tavoitteena on työttömyyden vähentäminen ja työvoimareservin pitäminen työkykyisenä ja ammattitaitoisena palveluiden ja koulutuksen avulla. Tämä edesauttaa elinvoiman kasvua, työvoiman saatavuutta ja kaupungin talouden tasapainossa pysymistä.

Valtuustokauden 2013 - 2016 erityisiä tavoitteita ja painopisteitä ovat:

- Päivitetään työllisyydenhoidon toimintaohjelma vuosille 2016 - 2020 uudet velvoitteet huomioiden
- Päivitetään elinkeino-ohjelma vuosille 2015 - 2020

- *Selvitetään työllisyydenhoidon seutuyhteistyön konkreettiset toimintamallit*
- *Kehitetään Kolmenkulman työpaikka-alueita*
- *Varaudutaan työllisyydenhoidon laki- ja vastuumuutoksiin valtion ja kuntien välillä tarvittavilla resursseilla ja organisoimalla uudelleen paikallisesti ja seudullisesti.*

Toteuma 2015

Kaupunkistrategiaa tukeva Ylöjärven työllisyyden toimintaohjelma 2016 - 2020 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa. Työllisyyspalvelujen sisäiset organisaatiojärjestelyt vuoden 2016 alusta on valmisteltu talousarviossa 2016 siten, että toimintaohjelman tavoitteisiin voitaisiin paremmin vastata paikallisesti ja seudullisesti resurssein ja uudelleen organisoidumisella.

Työllisyydenhoidon seutuyhteistyö on aloitettu konkreettisilla kehityshankkeilla mm. Sitran kanssa ja kuntakokeilu II:seen valmistautumisella. Laajemmin kokonaisuus käydään läpi seutustrategin ja sen työllisyydenhoidon toimintaohjelman laadinnassa vuonna 2016.

Ylöjärven kaupungin elinkeino-ohjelma 2015 - 2020 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa. Elinkeino-politiikan painopisteiksi päätettiin elinkeino-ohjelmassa yrittäjyysmyönteisen ilmapiirin kehittäminen, toimintaedellytysten luominen elinkeinoelämälle sekä seudullisen yhteistyön kehittäminen

Aktiivisia toimenpiteitä tuloksellisen elinkeino-politiikan toteuttamiseksi on jatkettu muun muassa yritysalueiden, matkailun, yrittäjyysmyönteisen ilmapiirin, kaupallisten palveluiden ja yritysten verkostoitumisen edistämiseksi.

MAL3-aiesopimuksen valmistelu on käynnistynyt.

Kolmenkulman osayleiskaavan muutostyö käynnistettiin kaupunginhallituksessa lokakuussa.

Kehittyvä kaupunkiorganisaatio

Kaupungin organisaatiota ja palveluiden tuottamistapoja uudistetaan rohkeasti vastaamaan muuttuvia tarpeita ja tilanteita. Kynnys organisaatio- ja toimintatapamuutoksille ja kokeilulle on matala. Organisaatioita kehitetään suuntaan, jossa asukkaan kokonaisvaltainen palvelu ja hyvinvointi ovat keskipisteenä. Kuntalaisten osallistumista palveluiden kehittämiseen vahvistetaan.

Johtaminen, esimiestyö sekä henkilöstön määrä ja osaaminen vastaavat muuttuviin tarpeisiin. Kaupunkiorganisaation kehittymistä tuetaan hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa sekä tiedolla johtamista, huolehtimalla henkilöstön työhyvinvoinnista sekä vahvistamalla kannusteita työntekijöille ja työyhteisöille. Tiedon keräämistä, käsittelyä ja saatavuutta kehitetään valmistelun, johtamisen ja päätöksenteon tarpeisiin.

Toimintaa johdetaan kaikilla organisaation tasoilla kaupungin kokonaisuus huomioon ottaen. Johtamisosaamista parannetaan ja esimiesten johtamisvalmiuksia kehitetään. Esimiesten ja henkilöstön muutoskykyä tuetaan ja vahvistetaan muutuskoulutuksella sekä henkilöstön osaamista kehittämällä. Luottamushenkilöjohtoon roolia päätöksenteon johtamisessa vahvistetaan ja selkeytetään.

Valtuustokauden 2013 - 2016 erityisiä tavoitteita ja painopisteitä ovat:

- o Muutosten hallintaa vahvistetaan tukemalla esimiehiä muutosten toteuttamisessa johdon tuella ja koulutuksella. Henkilöstö otetaan mukaan muutosten suunnitteluun ja toteuttamiseen.*
- o Tulospalkkausjärjestelmä uusitaan painottaen uudistumiskykyä*
- o Kuntalaisten tiedon saantia parannetaan ja heidän osallistumistaan talousarviovalmisteluun vahvistetaan erityisesti sähköisten kanavien kautta*
- o Kaupunginhallituksen ja sen puheenjohtajan roolia päätöksenteon johtamisessa vahvistetaan ja selkeytetään*
- o Henkilöstöstrategia päivitetään*

Toteuma 2015

Perusturvan organisaatiouudistus ja uusitut toimintamallit ovat toteutuneet hyvin; tyytyväisyyskyselyssä työn organisointiin oltiin selvästi tyytyväisempiä kuin vuonna 2014. Käynnistysvaikeuksia oli kotihoiossa ja kotitiimitoiminnassa. Asiakastyytyväisyys on pysynyt palveluissa korkealla tasolla.

Hoito- ja kuntoutumispalvelut, omaisjärjestöt sekä muut toimijat ovat vuonna 2015 järjestäneet yhteistyössä 5 yleisötilaisuutta ja työpajaa, joissa kuntalaiset ovat saaneet tietoa olemassa olevista palveluista sekä olleet mukana suunnittelemassa palveluohjauksen sisältöä ja toteuttamistapoja.

Varhaiskasvatuksen hallinnon siirto sivistysosastolle toteutettiin 1.1.2015 lukien. Työtyytyväisyys ja asiakastyytyväisyys ovat säilyneet 2014 tasolla, joten näillä indikaattoreilla mitattuna muutos ei ole merkittävästi näkynyt ulospäin tai organisaation sisällä.

Tiedottamisessa ja kyselyissä hyödynnettiin tehokkaasti Wilma-järjestelmää. Häätätilanteita varten on otettu käyttöön Wilma-järjestelmään liitetty massatekstiviesti-ominaisuus.

Teknisen toimialan kehittämishanke eteni keväällä uuden tekniikka- ja ympäristöosaston perustamiseen ja toimintojen uudelleenjärjestelyyn alkaen 1.1.2016. Uudistuksessa edettiin loppuvuonna tehtäväalue- ja tehtäväkuvaustasolle. Tarpeelliset valmistelutoimet saatiin suoritettua uuden osaston toiminnan käynnistämiseksi.

Tulospalkkausjärjestelmä uudistettiin ja se otetaan käyttöön vuoden 2016 tulospalkkioita koskien. Tulospalkkausjärjestelmä sidottiin osaksi koko kaupunkistrategialähtöistä tulosohjaus-järjestelmää. Prosessia yksinkertaistettiin ja tarvittava työmäärä ja hallinnointi väheni selkeästi. Tulospalkkiosopimusten tavoitteet laadittiin siten, että niiden saavuttaminen on yksiselitteisesti seurattavissa.

Henkilöstön edustajat ovat osallistuneet laajempiin kehityshankkeisiin, kuten toimistotyön selvityshanke, työterveyshuolto Viisarin tulevaisuuden selvittäminen, sekä teknisen toimialan kehittämishanke.

Talousarviovalmistelussa oli käytössä kuntalaisille suunnattu verkkokysely.

Vuoden 2015 lopulla valmisteltiin ja käynnistettiin kehyskuntien Helppo palvelu -digivision toteuttamiseksi DigiYlöjärvi -hanke.

Tasapainoinen talous

Strategiakaudella Ylöjärven kaupunkikonsernin velan kasvu pysäytetään. Tähän päästään pitkäjänteisellä, koko strategiakautta tarkastelevalla suunnittelulla kaikilla organisaation tasoilla.

Kaupunki keskittää resurssinsa ydintoimintojensa turvaamiseen ja kehittämiseen.

Talouden suunnittelu perustuu ensisijaisesti verotulojen ja toimintatuottojen varaan. Sijoituspääomaa ei käytetä käyttötalouden kattamiseen, vaan tarvittaessa strategiaan investointeihin. Korjausinvestoinnit pidetään tasolla, jolla korjausvelka on hallittavissa.

Valtuustokauden 2013 - 2016 erityisiä tavoitteita ja painopisteitä ovat:

- o Valmistellaan ja päätetään talousarviot siten, että asukaskohtaisen velkamäärän kasvu pysäytetään vuonna 2017*
- o Päätetään palveluohjelma, jossa määritetään palvelujen järjestämisen ja tuottamisen periaatteet tuleville vuosille*
- o Vahvistetaan talousnäkökulmaa ja taloussuunnittelun pitkäjänteisyyttä osaamisen ja menetelmien kehittämisen kautta kaikilla organisaation tasoilla*
- o Luovutaan kaupungin ydintoimintoihin liittymättömästä omaisuudesta*
- o Päätetään hankintaohjelmasta, jossa määritetään hankintatoimen ohjausmalli, organisointi ja vastuusuhteet.*

Toteuma 2015

Talousarviovalmistelun 2016 pohjaksi laadittiin tulojen, menojen ja investointien kokonaisraami, jolla velkamäärän asukaskohtainen kasvu pysähtyy. MAPSTO:n investointiohjelma-luonnos vuosille 2016 - 2020 tukee velkamäärän kasvun pysäyttämistä. Asukaskohtainen velkamäärä pieneni vuonna 2015.

Maanhankinta ja -myynti oli tuloksellista. Myynti oli 2,6 milj. € ja ostot 1,1 milj. €.

Sairaanhoitopiiristä hankittavaa erikoissairaanhoidon tilausprosessia uudistettiin vuonna 2015. Seurannassa on edelleen vaikeuksia ja ennustettavuutta ei ole. Tämä koskee erityisesti kalliin hoidon tasausmaksuun liittyvää laskutusta. Ylöjärven lopullinen maksuosuus toteutui v. 2015 peräti -3 % varausta pienempänä.

Talousarvion seurantaa ja poikkeavien toteutumisprosenttien analysointia tiivistettiin. Alkuperäisen talousarvion nettomenot alitettiin 2,2 milj. eurolla.

Palveluohjelman valmistelu käynnistyi. Palveluohjelmassa määritetään kaupungin palvelukokonaisuuksien järjestämisen tapa ja periaatteet.

Puunmyyntitoimenpiteet tuottivat tavoitetta positiivisemmän tuloksen johtuen väliaikaisista, tavanomaista suuremmista hakkuumääristä.

Kuluja aiheuttavaa kiinteistöomaisuutta on poistettu purkamisen keinoin tonttimaan tarpeita varten.

Vesihuoltoverkoston korjausvelka-analyysin pohjalta on päivitetty kunnallisteknistä investointiohjelmaa.

Keskipitkän aikavälin vaikutuksiin tähtäävien, työyksikkökohtaisten toiminnan tehostussuunnitelmien valmistelu aloitettiin.

Toimiva kaupunkirakenne

Toimivalla kaupunkirakenteella kanavoidaan asukasmäärän ja elinvoiman kasvua kestävästi kehityksen periaatteiden mukaan. Kaupunki varautuu MAL-sopimuksen mukaiseen kasvuun.

Toimivassa kaupunkirakenteessa työpaikat, asunnot, palvelut ja virkistysalueet ovat joustavasti saavutettavissa joukkoliikenteelle, kävellessä ja pyöräillen. Tämä edistää pitkällä tähtäimellä terveyttä ja säästää kustannuksia. Yhdyskuntarakenne on sekoittunut eli toiminnot ovat toistensa lomassa tarkoituksenmukaisessa suhteessa, mikä luo pohjan yritysten ja asukkaiden sijoittumiselle sekä hyvälle ja turvalliselle arjelle. Katuraitiotien toteutumisesta edistetään ja se huomioidaan suunnittelussa. Luonnonsuojelualueet ja kansallispuistot nähdään kehitettävänä voimavarana.

Toimivaa kaupunkirakennetta valmistellaan aktiivisesti ja tiiviisti seutu- ja maakuntatasolla tiiviissä yhteistyössä. Suunnittelun suunta on kaupunkirakenteen tiivistäminen perustuen kaupunkiseudun väestön kasvuennusteisiin. Kaupunki harjoittaa aktiivista maapolitiikka ja hankkii määrätietoisesti maata kasvusuunnista.

Pääkasvuosuunnat strategiakaudella ovat ensisijaisesti keskusta ja sen tiivistäminen, Siltatien tiivis pientaloalue ja Metsäkylän pientaloalue. Haja-asutusalueella edistetään palvelujen säilymistä kylien ja taajamien suunnittelun kautta kaupunkimaisen asumisen vaihtoehtoksi. Työpaikka-alueina kehitetään ensisijaisesti Kolmenkulman, Teivo II:n, Siltatien ja Elovainion alueita. Alueiden suunnittelussa pyritään ensisijaisesti laatuun ja toimivuuteen.

Valtuustokauden 2013 - 2016 erityisiä tavoitteita ja painopisteitä ovat:

- o Kehitetään MAPSTO-prosessia; tavoitteena entistä tiiviimpi valmisteluyhteistyö suunnittelun, palveluiden ja rakentamisen yhteensovittamiseksi*
- o Keskustan osayleiskaava valmistuu tukemaan toimivaa kaupunkirakennetta*
- o Kehitetään joukkoliikennekäytäviä ja suositaan joukkoliikennettä*
- o Laaditaan vesihuoltoverkoston korjausvelka-analyysi ja käynnistetään toimenpiteet*

Toteuma 2015

Poikkitoimialallisen MAPSTO-prosessin ja -asiakirjan kehitystyö jatkui, uusia lisäyksiä olivat avoin verkkokartta, palveluverkkomääritys ja lautakuntien osallistuminen aikaisemmassa vaiheessa.

Kesän 2016 joukkoliikenneuudistusta valmisteltiin tavoitteena kasvattaa joukkoliikenteen kulkutapaosuutta. Ennen kaikkea varmistettiin keskustan sijoittuminen samalle vyöhykkeelle Tampereen kanssa.

Ydinkeskustan osayleiskaavan ehdotuksen valmistelua on jatkettu alueita ja asukasmääriä uudelleen arvioiden tavoitteena tiivis ja ehyt yhdyskuntarakenne.

Kasvuosuunta Siltatien keskuksen asemakaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa. Kasvuosuunta Metsäkylän osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa, mutta kaavasta on valitettu.

Työpaikka-alueista ensisijaisille Elovainiolle on hyväksytty kaksi asemakaavaa, yhteensä noin 40 tonttia. Kolmenkulman yritysalue on ehdotusvaiheessa ja yritysalueita laajentava yleiskaava pantiin vireille.

Vesihuoltoverkoston korjausvelka-analyysin pohjalta on päivitetty kunnallisteknistä investiohjelmaa.

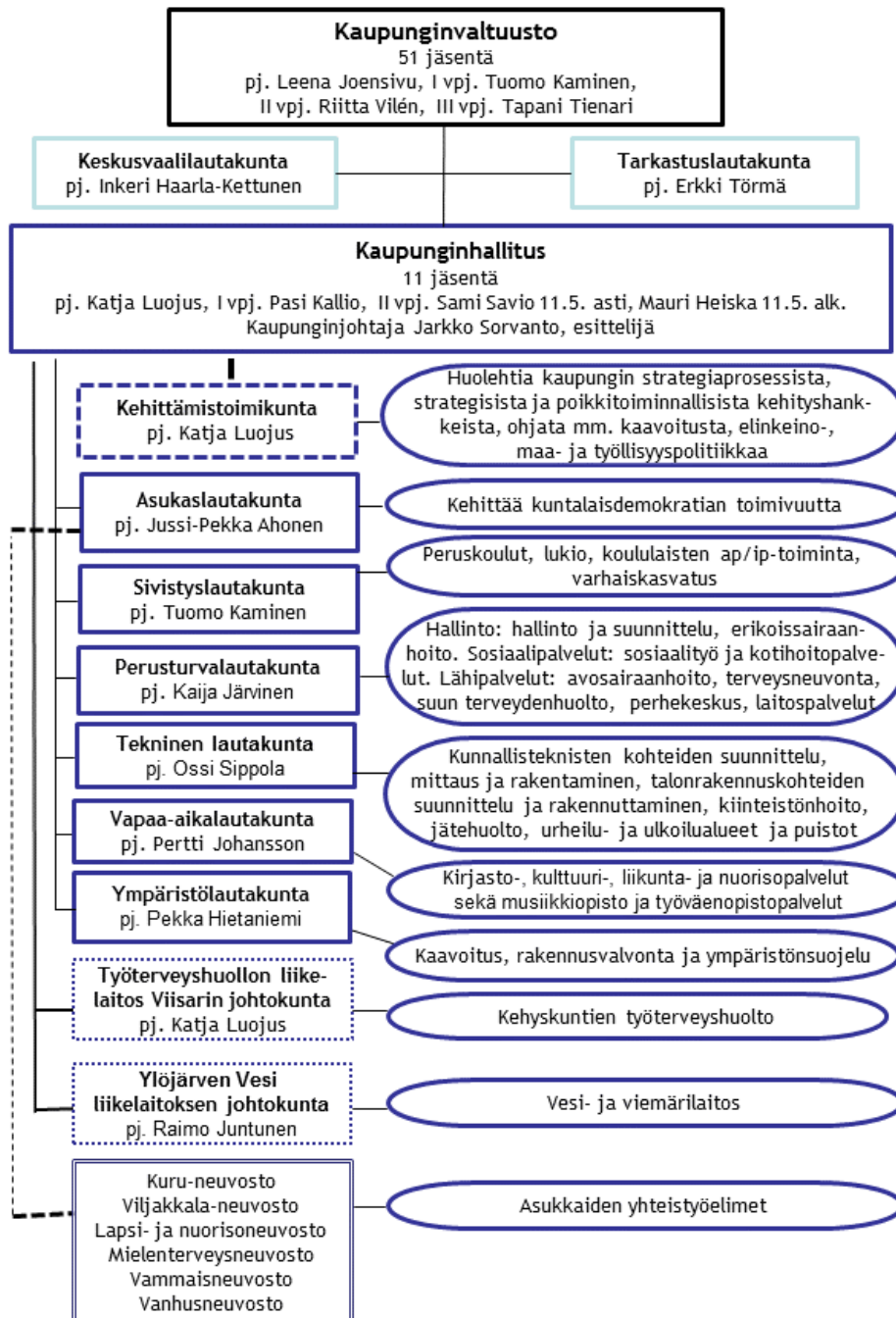
Tärkeän tiivistämiskohteen Soppeensydämen yhteisökodin viimeiset vapaat asunnot täytyivät 8/2015. Yhteisökoti edustaa ikääntyneiden asumisen tulevaisuuden muotoa, jollaisia vasta kehitetään eri puolilla Suomea. Soppeensydämen yhteisö vetäjinään ja samassa talossa olevan Emminkammarin toimintatilan käyttäjät ovat omalta osaltaan uranuurtajina luomassa uutta asumistapaa. Yhteisöllisyyden lisäämiseksi on yhteisökodissa työskennellyt perintörahoilla palkattu projektityöntekijä.

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Ylöjärven kaupungin hallinto-organisaatio 2015

Kaupunginvaltuusto 2015

Nimi	Puolue	Nimi	Puolue
Puheenjohtaja		Luojus Katja	KOK
Leena Joensivu	SDP	Morikka Esko	PS
I varapuheenjohtaja		Mustakallio-Sorvari Minna	KOK
Tuomo Kaminen	PS	Mäkinen Leena	VAS
II varapuheenjohtaja		Mäki-Ventelä Markku	KESK
Riitta Vilèn	KOK	Nevala Yrjö	SDP
III varapuheenjohtaja		Niemi Jari	PS
Tapani Tienari	KOK	Ojares Juho	KOK
Jäsenet		Pelkonen Erja	KOK
Ahonen Jussi-Pekka	SDP	Peltola Kari	SDP
Antila Veli-Matti	KD	Peltola Seppo	SDP
Arola Esko	KESK	Peltomäki Matti	SDP
Hakanen Teuvo	KESK	Saaristo Tomi	PS
Heiska Mauri	PS	Salakari Riikka	KOK
Hietaniemi Pekka	KESK	Sarvijärvi Minna	KESK
Hämeenoja Ritva	KOK	Savela Panu	KOK
Johansson Pertti	Ylöjärvi 2001+	Savio Sami	PS
Järvinen Kaija	SDP	Schali Liisa	VAS
Kallio Pasi	SDP	Sippola Ossi	KOK
Kesseli Rauno	VAS	Sorsa Minna	VIHR
Kivimäki Johanna	KD	Tahlo Jarmo	KESK
Kotiranta Mika	KOK	Taipale Marko	KOK
Kytömäki Jussi	VIHR	Teivaala Antti	KOK
Lammi Tiina	KOK	Teräväinen Pentti	PS
Lamminen Jaana	SDP	Toivonen Timo	VIHR
Lehtonen Merja	VIHR	Törmä Erkki	SDP
		Törmälä Leena	KESK
		Uusikartano Arja	VAS
		Virtanen Riitta	SDP
		Ylitalo Matti	Ylöjärvi2001+

Kaupunginhallitus 2015

Nimi	Puolue	Jäsenet	
Puheenjohtaja		Arola Esko	KESK
Luojus Katja	KOK	Kesseli Rauno	VAS
I varapuheenjohtaja		Mustakallio-Sorvari Minna	KOK
Kallio Pasi	SDP	Saaristo Tomi	PS
II varapuheenjohtaja		Sarvijärvi Minna	KESK
Savio Sami	PS 11.5. asti	Sorsa Minna	VIHR
Heiska Mauri	PS 11.5. alk.	Teivaala Antti	KOK
		Virtanen Riitta	SDP

Puoluejakauma 31.12.2015

	Valtuusto	Hallitus
KOK	14	3
SDP	11	2
PS	7	2
KESK	7	2
VAS	4	1
VIHR	4	1
KD	2	-
Ylöjärvi 2001+	2	-
Yhteensä	51	11

Johtavat viranhaltijat 2015

kaupunginjohtaja	Jarkko Sorvanto
kehitysjohtaja	Riku Siren
sivistysjohtaja	Matti Hursti
talousjohtaja	Juha Liinavuori
tekninen johtaja	Seppo Heljo
terveys- ja sosiaalijohtaja	Anne Santalahti

1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen tilanne

Bruttokansantuotteen volyymin ennakoidaan kasvavan vain 0,2 prosentilla vuonna 2015 (Valtiovarainministeriö: Taloudellinen katsaus, talvi 2015). Tavaroiden ja palveluiden vienti alenee 1,1 % edellisvuodesta. Suomen viennin rakenne on tällä hetkellä yksipuolinen ja lisäksi kustannustaso on liian korkea kilpailuilla maailmanmarkkinoilla. Heikon vientinäkömän myötä myös tuonti supistuu. Kotimaisista kysyntäeristä ainoastaan yksityinen ja julkinen kulutus kasvavat. Yksityisen kulutuksen myönteistä kehitystä tukee kotitalouksien reaalitylojen kasvu. Teollisuustuotannon pitkään jatkunut alamäki jatkuu edelleen ja tuotanto supistuu 2,2 % edellisvuodesta. Palvelutuotannon kasvuksi ennustetaan 0,8 %.

Julkinen talous pysyi edelleen alijäämäisenä pitkittyneen matalasuhdanteen sekä taloudellisten rakenteellisten ongelmien vuoksi. Toteutetut sopeutumistoimet ovat rajoittaneet julkisten menojen kasvua, mutta eivät ole pysäyttäneet sitä väestön ikääntymisestä aiheutuvan kuntiin kohdistuvan menopaineen vuoksi. Heikon tulokehityksen vuoksi myös alijäämä on kasvanut. EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukainen 3 prosentin alijäämäraja rikkoutui vuonna 2014 ja näin on käymässä myös vuonna 2015. Julkinen velka suhteessa BKT:hen jatkaa kasvuaan ja ylittää 60 prosentin rajan.

Talousennusteen riskit kansainvälisen talouden osalta ovat edelleen negatiiviset. Huolimatta euroalueen kasvun kohentumisesta ja Yhdysvaltojen hyvistä kasvunäkymistä, kansainvälinen talous on yhä altis negatiivisille shokeille. Kiinan hidastunut talouskasvu saattaa aiheuttaa markkinahäiriöitä. Venäjän taloudellinen kehitys tulee olemaan lähivuodet heikkoa.

Kotimaiset riskit liittyvät edelleen reaalityalouden kehitykseen ja työmarkkinoihin. Näyttää siltä, että Suomen talouskasvu on jäämässä myös lähivuosina alhaisemmaksi. Valtiovarainministeriön ennuste vuoden 2016 kasvuksi on 1,2 %.

Työmarkkinoiden tilanne pysyi edelleen heikkona. Työ- ja elinkeinotoimistoissa oli joulukuun lopussa yhteensä 377 900 työtöntä työnhakijaa. Se oli 14 700 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 14,4 prosenttia, joka on 0,5 % enemmän kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut nopeasti jo noin 118 000 henkeen. Myös nuorten työttömyys kasvoi. Joulukuun lopussa alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 52 300.

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2015 tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan kuntien ja kuntayhtymien yhteenlasketun lainakannan kasvu hidastui edelleen. Vuonna 2015 lainakanta oli 15,2 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edellisvuodesta 3,9 % kun edellisen tilinpäätöksen kasvu oli 6,5 %.

Kuntien talous on kärsinyt hitaasta toiminta- ja verotulojen kasvusta, työttömyyden noususta ja työttömyysvastuiden kasvusta sekä viime vaalikaudella tehdyistä poikkeuksellisen suurista valtionosuusleikkauksista. Tilinpäätöksen ennakkotiedot osoittavat, että kuntien ja kuntayhtymien toimintamenot laskivat noin yhdellä prosentilla. Menojen kasvua hidastivat yhtiöittämiset sekä erilaiset kuntien säästötoimet. KT työnantajien kyselyn mukaan kunta-alalla leikattiin henkilöstömenoja noin 300 miljoonalla eurolla vuonna 2015.

Yhteenlasketut verotulot kasvoivat 2,8 prosenttia. Kunnallisverotulot kasvoivat ainoastaan 1,8 prosenttia, vaikka satakunta kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2015. Yhteisö- ja kiinteistöverot kasvoivat kuitenkin nopeammin, kiinteistöverotuotot peräti 6,1 prosenttia.

Yhteisöveron kasvua selittää työmarkkinatuen kuntaosuuden korotuksen kompensointi 75 miljoonalla eurolla. Kiinteistöveron kasvu johtui pääosin kiinteistöverouudistuksesta, jossa muun muassa nostettiin veroprosenttien ala- ja ylärajoja.

Valtionosuusleikkauksista johtuen valtionosuudet pysyivät lähes edellisvuoden tasolla. Investoinnit pienuivät 100 miljoonaa euroa.

Kuntaliiton mukaan tulevina vuosina lisämenopaineita aiheuttavat korkea työttömyys, erityisesti pitkäaikaistyöttömyys, turvapaikkahakijoiden määrä, lisääntyvät palveluiden kysyntä sekä investointipaineet.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennuudistus sekä maakuntauudistus vaikuttavat keskeisesti kuntien toimintaan ja talouteen lähivuosina.

Seuraava taulukko sisältää kunnallistalouden kannalta keskeisiä kokonaistaloudellisia muuttujia.

<i>Muuttuja</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015*</i>
(%-muutos)				
Bruttokansantuote markkinahintaan	-1,4	-1,1	-0,4	0,2
Julkinen kulutus	0,5	0,8	-0,2	0,4
Yksityinen kulutus	0,3	-0,3	0,5	1,3
Inflaatio	2,8	1,5	1,0	-0,1
Ansiotasoindeksi	3,2	2,1	1,4	1,2
%-yksikköä				
Työttömyysaste (Tilastokeskus)	7,7	8,2	8,7	9,4
Veroaste BKT:sta	42,9	44,0	43,9	44,6
Julkisyhteisöjen menot BKT:sta	56,3	57,8	58,2	59,1
Julkisyhteisöjen bruttovelka BKT:sta	53,0	56,0	59,3	62,8
Euribor 3 kk, %	0,6	0,2	0,1	0,1
10 vuoden korko, %	1,9	1,9	1,4	0,7

*)ennuste, Valtiovarainministeriö taloudellinen katsaus 12/2015

Pirkanmaan talousalueen kehitys

Tampereella ja sen kehyskunnissa (Hämeenkyrö, Kangasala, Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Vesilahti, Ylöjärvi) oli 31.12.2015 Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 377 004 asukasta. Väestömäärä kasvoi 0,9 % kun koko maan väestönkasvu oli 0,2 prosenttia.

Pirkanmaan avoimen sektorin liikevaihto oli vuonna 2014 noin 29,1 miljardia euroa. Pirkanmaan liikevaihdosta teollisuus kerrytti 34 %, kaupan alat 30 %, palvelut 19 % ja rakentaminen 8 % sekä muut toimialat 9 %. Liikevaihdoltaan suuri toimiala vuodesta 2000 asti ollut teknologiateollisuus oli toiseksi suurin tukkikaupan noustessa eniten liikevaihtoa kerryttäneeksi toimialaksi. Pirkanmaan liikevaihto supistui vuonna 2014 jo toista vuotta. Myönteistä oli, että liikevaihto kääntyi nousuun vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä. Nousu jatkui myös toisella neljänneksellä ja tammi-kesäkuun liikevaihdon kasvu oli 1,1 %.

Laskennallisesti odotettua yli 41 000 työttömän työnhakijan määrää ei ylitetty, vaan luku jäi alle 40 000 henkilön joulukuussa 2015. Työttömien työnhakijoiden kokonaismäärä oli kuitenkin hieman kasvanut vuositasolla. Pirkanmaalla oli joulukuussa vuonna 2015 39 857 työtöntä työnhakijaa, joista lomautettuina 4 271 henkilöä. Työllisyystilanne oli Pirkanmaalla joulukuun lopussa koko maata heikompi. Pirkanmaalla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 16,4 prosenttia, kun koko maassa luku oli 14,4 prosenttia. Pirkanmaalla työttömien työnhakijoiden määrä oli edelleen kasvusuunnassa vuositasolla verrattuna, muutos oli 3,4 prosenttia. Suhteellinen osuus on lähes samalla tasolla kuin koko maassa keskimäärin, jossa nousua oli 4 prosenttia.

1.3. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Työllisyys

Ylöjärven kokonaistyöttömyys jatkoi kasvuaan, vaikkakin hitaasti, yleisestä taloustilanteesta johtuen. Erityisen huolestuttavaa oli nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden suhteellinen kasvuosuus. Osasyynä tälle oli, että TE-toimiston osoittamat aktiivitoimet ja niihin käytettävät rahat vähenivät huomattavasti juuri heidän kohdalla. Koska TE-toimistolla ei ollut enää ollut vastinparia kaupungin palveluille, jäi kaupungilta käyttämättä tuettuun palkkatyöhön ja työttömille tarkoitettuihin ostopalveluihin varattu määrärahoja noin 200 000 euroa.

Tämän kehityksen vuoksi vuonna 2015 päivitettiin Ylöjärven työllisyshoidon toimintaohjelma vuosille 2016 - 2020. Siinä huomioidaan paremmin TE-toimiston linjaukset ja lisätään kuntouttavan työtoiminnan palveluja ja asiakasmäärää huomattavasti. Näin saadaan kuntavastuulle kuuluvien työttömien aktivointiaste pidettyä aiemmalla tasolla. Näillä muutoksilla vahvistetaan kaupungin elinvoimaisuustavoitteiden toteutumista.

Työttömyyden kehitys Ylöjärvellä (ELY-keskus)

	31.12. 2011	31.12. 2012	31.12. 2013	31.12. 2014	31.12. 2015	Muutos 2014/ 2015
Työttömiä	1 245	1 409	1 832	2 128	2 174	46
Työttömyysaste, %	8,4	9,5	12,1	13,8	14,0	0,2
Alle 25-vuotiaat	137	118	212	246	282	36
Pirkanmaa, työttömyysaste, %	10,9	11,9	14,8	15,9	16,4	0,5
Koko maa, työttömyysaste, %	9,7	10,7	12,6	13,9	14,4	0,5

Asuntotuotanto

Ylöjärvellä asuntotuotantoa valmistui vuonna 2015 yhteensä 276 asuntoa, joista 16 oli kerrostaloissa, 84 erillispientaloissa, 51 kytketyissä pientaloissa ja rivitaloissa ja yksi liike- ja toimistorakennuksessa. Asuntotuotantoa valmistui 125 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin, koska kerrostalorakentamista ei juurikaan ollut vuonna 2015.

Toiminta ja talous

Verotuloja kertyi 120,3 milj. euroa eli 2,3 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Valtionosuudet kasvoivat noin puolella miljoonalla eurolla huolimatta valtionosuuksien kokonaistasoon tehdyistä leikkauksista.

Ylöjärven kaupunki teki vuonna 2012 historiansa huonoimman tilinpäätöksen. Vuonna 2013 taloutta lähdettiin parantamaan henkilöstömenojen sekä muiden toimintamenojen kasvua hillitsemällä. Menokasvu oli 2,5 prosenttia. Tilikauden tulos olikin ylijäämäinen, mutta satunnaisten tuottoerien johdosta. Vuonna 2014 menojen kasvuvauhti hidastui edelleen olleen erittäin maltillinen 1,3 prosenttia. Vuosikatteen muodostui 12,6 milj. euroa ja oli selkeästi talousarvion mukaista parempi. Ero johtuu siitä, että toiminnan tuottoja kertyi huomattavasti

ennakoituja enemmän. Toimintakuluissa pysyttiin budjetoidussa. Tilikauden tulos oli hienokseltaan positiivinen ja tilikausi noin 3 miljoonaa euroa ylijäämäinen lähinnä maanhankintoihin tehdyn varauksen purun johdosta. Kaupunki investoi edelleen voimakkaasi vuonna 2014 ja tulo-rahoitus ei riittänyt investointien kattamiseen. Kaupunki velkaantuikin edelleen. Lisää lainaa otettiin 5,6 milj. euroa.

Vuoteen 2015 lähdettiin reilusti alijäämäisellä talousarviolla. Etupäässä sosiaali- ja terveystaloukselle kohdennettiin lisäresursseja. Vuoden aikana alijäämä kuroutui huomattavasti pienemmäksi. Maakauppoja toteutui ennakoitua paremmin ja käyttötalousmenotkin pysyivät kokonaisuudessaan suunnitellulla tasolla. Investointitasoa laskettiin huomattavasti. Tällä päästiin siihen, että asukaskohtaisen velkamäärän kasvutrendi saatiin taittumaan. Verotulokehitys jatkui totuttua pienemmällä kasvu-uralla ollen 1,9 %. Taloushaasteet näkyivät varsinkin tuloverokertymän niukkana kasvuna.

1.4. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2016 talousarvio hyväksyttiin käytännössä nollatuloksena. Talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää, että menokasvu pidetään edelleen maltillisella tasolla, huolimatta asukasmäärän ennakoitusta kasvusta ja esimerkiksi ikääntymisen lisääntyvästä palvelukysynnästä.

Verotulot ovat Ylöjärven kaupungin keskeinen tuloerä. Suomen talouden yleinen kehitys ja työllisyystilanteen kehittyminen määrittelevät paljon sen, miten verotuloja kertyy. Verotulojen kasvu tulisikin olla talouden tasapainotilaa tavoitellessa selvästi nykytasoa voimakkaampaa.

Velkaantumisen kannalta keskeistä edellisten lisäksi on investointitaso. Mikäli investoinnit rahoitetaan tulo-rahoituksella ilman lainaa, tulisi vuosikatteen olla investointien suuruinen ja tilikauden tuloksen useita miljoonia positiivinen. Vuoden 2016 investointikokonaisuus keskittyy lähinnä korjaus- ja ylläpitoinvestointeihin. Uudisinvestointeja on lähinnä ainoastaan Metsäkylän koulun laajennus.

Lähi-vuodet näyttävät tämänhetkisen yleisen talouskehityksen valossa vaativan edelleen tarkkaa harkintaa niin käyttötalousmenojen sekä investointien osalta.

1.5. Kaupungin palkatun henkilöstön määrä 31.12.2015

	2013	2014	2015
Vakituinen henkilökunta	1 687	1 705	1 688
Sijaiset, määrä-aikaiset	337	362	340
Työllistetyt	38	41	20
Oppisopimuslaiset	10	8	6
Yhteensä	2 072	2 116	2 054

Kaupungin kokonaishenkilökunnan määrä pieneni. Vakinaisen henkilökunnan määrä vuoden 2015 lopussa oli 1 688 työntekijää. Vuoteen 2014 verrattuna vakinaisen henkilökunnan määrä vähentyi 17 työntekijällä. Myös sijaisten ja

määrä-aikaisten määrä väheni. Työllisyyden hoidossa tehdyt painotukset näkyivät työllistettyjen määrän puolittumisena.

Kaupunki maksoi vuonna 2015 erilaisia palkkoja ja palkkioita 66 322 775 euroa ja niihin liittyviä sivukuluja 18 820 730 euroa eli henkilöstökulut olivat yhteensä 85 143 505 euroa. Henkilöstökulut vuoteen 2014 verrattuna pienenevät 630 730 euroa eli 0,7 %. Vähennys selittyy pääosin työllistettyjen palkkojen sekä lomapalkkajaksotuksen pienentymisellä. Varsinaiset henkilöstökulut pysyivät tosiasiallisesti vuoden 2014 tasolla.

Sairauspoissaolojen määrä lisääntyi 15,3 päivästä 17,3 päivään/työntekijä. Sairauspoissaolojen kasvutrendi on huolestuttava, sairauspoissaolot kasvoivat jo viidettä vuotta peräkkäin.

Henkilöstökertomus vuodelta 2015 laaditaan siten, että se käsitellään samassa kaupunginvaltuuston kokouksessa tilinpäätöksen kanssa.

1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kuntatalouden haasteet näyttävät jatkuvan tulevaisuudessa.

Käyttötalousmenojen mitoittaminen verotuloihin, valtionosuuksiin sekä muihin tuloihin siten, että mahdollistetaan riittävä investointitaso siten, että kaupungin lainamäärä pysyy hallinnassa, tulee olemaan haaste Ylöjärvelläkin.

Työllisyyden ja veropohjan kehitys on jatkossakin keskeinen taloudelliseen liikkumavaraan vaikuttava tekijä. Kiristyvän talouden lisäksi haasteita aiheuttaa voimakkaasta väestönkasvusta sekä väestön ikääntymisestä, jotka aiheuttavat sekä lisääntyvää palvelutarvetta että uusia investointeja. Kaupungin tulorahoitukseen nähden liian voimakas investointien määrä on merkittävä riski kaupungin ylivelkaantumiselle.

Haverin kaivoksen jätealue Viljakalassa sisältää epäpuhtauksia siinä määrin, että alueen kunnostamiseksi tulee ryhtyä toimenpiteisiin. Alueen kunnostamisen kustannusten arviointi on vielä kesken, mutta kustannukset tullevat olemaan useita miljoonia euroja.

Kaupungin pitkä-aikaisista luotoista on kiinteäkorkoisia tai korkosuojattuja noin 48 % ja vaihtuvakorkoisia noin 52 %. Riittävä korkoriskin hallinta on varmistettava myös tulevaisuudessa.

Kaupungilla on toiminnan keskeytysvakuutus, joka on varsin kattava ja korvaa ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat siitä, että toiminta joudutaan syystä tai toisesta esim. siirtämään toiseen kiinteistöön.

1.7 Sisäisen valvonnan järjestäminen kaupungissa

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Ylöjärven kaupungin ja sen toimintayksiköiden toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla varmistetaan päätettyjen toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden saavuttaminen, päätösten perusteena olevan tiedon riittävyys ja luotettavuus ja

että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten ja johdon päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupunginhallitus ohjaa ja valvoo kaupungin ja sen toimintayksikköjen toimintaa. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaavat koko kaupungin ja kuntakonsernin osalta kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja, palvelualueen osalta lautakunta ja viranhaltijajohto ja toimintayksiköiden osalta yksikön johto ja työnjohto.

Parhaimmillaan sisäisen valvonnan menettelyt ovat kiinteä osa kaupunkikonsernin ja sen eri yksiköiden tavanomaisia suunnittelu-, päätöksenteko-, johtamis- ja toimintaprosesseja. Ylöjärvellä sisäisen valvonnan menettelyitä on sisällytetty talousarvion laadinta- ja seurantaprosessiin. Strategiassa asetetut tavoitteet ovat osa talousarviokirjaa. Strategian tavoitteet on jalkautettu yksiköille toiminnallisiksi tavoitteiksi. Lisäksi talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitetään keskeisiä toimialaa kuvaavia tunnuslukuja.

Talousarvion toteutumisesta raportoidaan hallitukselle kuukausittain. Toiminnalliset tavoitteet sisältävä osavuosisikatsaus raportoidaan hallitukselle ja valtuustolle elokuun lopun tilanteesta.

Vastuualueiden esimiehiltä kartoitettiin kyselyllä arviota sisäisen valvonnan tilasta. Sisäisen valvonnan yleistilan koetaan olevan vähintään kohtuullisella tasolla. Kyselyn mukaan eniten kehitettävää on tietojärjestelmien toimivuudessa. Myös itsearviointien tekeminen, sisäisen tiedonkulun parantaminen, riskienhallinnan raportointi sekä strategian ja tavoitteiden viestittäminen henkilöstölle nähtiin kehittämiskohteiksi.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole olennaisia lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi kaupungille korvausvaatimus tai oikeusseuraamus.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kaupunginvaltuuston asettamien strategisten tavoitteiden toteutuminen on raportoitu tilinpäätöksen alussa. Strategiasta johdettujen lautakunta-kohtaisten toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja vastuualueiden määrärahojen käyttö on raportoitu yksityiskohtaisesti "Talousarvion toteutuminen" - osiossa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan perustan muodostaa asianmukainen toimintaympäristö. Kaupungin organisaatorakenne ja sisäinen tiedonkulku sekä tehtävien ja vastuiden jako osastoilla ja niiden välillä mahdollistaa toimivan lähtökohdan riskienhallinnalle. Myös strateginen ja operatiivinen suunnittelun toimivuus on tärkeää riskienhallinnan näkökulmasta.

Kaupunginhallitus hyväksyi keväällä 2015 uuden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen. Ohje sisälsi yksityiskohtaiset toimintaohjeet

riskiarvioinnin tekemiseksi. Yksiköt tekivät vähintään vastuualuetasolla yhdenmukaisen mallin mukaiset riskiarviot osana talousarvion 2016 laadintaa. Riskienhallintasuunnitelmassa tuli riskiluvun avulla nostaa esiin keskeiset riskit, kuvata toimenpiteet riskin hallinnoimiseksi ja minimoimiseksi, nimetä vastuuhenkilöt ja aikataulut.

Riskit vaihtelivat toimiala- ja yksikkökohtaisesti, mutta laajasti koettuja riskejä olivat muun muassa tietoturva ja verkkoyhteyksien häiriötilanteet, resurssien riittämättömyys sekä työturvallisuuteen liittyvät riskit. Muita esiin nousseita, yksittäisempiä havaintoja olivat muun muassa talouden tasapainotustoimien epäonnistuminen, digiosaamisvaje sekä puutteelliseen hygieniaan liittyvät riskit hoitopuolella.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tilikauden aikana omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa ja käyttöarvoissa ei ole tapahtunut tiedossa olevia menetyksiä.

Sopimustoiminta

Sopimukset on arkistoitu sähköisesti asiakirjajärjestelmässä ja niille on nimetty seurannasta vastuussa oleva henkilö sopimuksittain. Tiedossa ei ole sopimustoimintaan liittyviä sellaisia negatiivisia seuraamuksia, joista aiheutuisi kaupungille taloudellista vahinkoa.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Kaupungilla ei ole omaa sisäisen tarkastuksen yksikköä. Sisäinen tarkastustoiminta tapahtui vuoden varrella päätettävien erilliskohteiden muodossa.

Vuoden aikana toteutettiin ulkoisena toimeksiantona ostolaskuprosessin laadunvalvontahanke. Tarkoituksena oli tarkistaa laskujen käsittelyn virheettömyys alv-käsittely ja maksatustietojen osalta kolmen viimeisen vuoden ajalta. Selvityksen mukaan rakentamispalveluihin liittyvän käänteisen arvonlisäveron sekä terveystalouteen liittyvän laskennallisen arvonlisäveron menettelyissä oli virheellisyksiä. Puutteelliset arvonlisäverotilitykset saatiin vielä korjattua verottajalle kyseisen kolmen vuoden ajalta. Laskun käsittelijöille järjestettiin täsmäkoulutusta havaintojen pohjalta.

Kaupungin kassan ja alitilittäjätoiminnan valvonta tapahtui taloushallinnon toimesta.

2. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Jäljempänä esitettävä tuloslaskelma sisältää ulkoiset tuotot ja kulut.

Kaupungilla on käytössä Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston edellyttämä kirjauskäytäntö, jonka mukaan kaupungin omana työnä tehtävästä investointimenosta aiheutuvat kulut kirjataan tuloslaskelmaan ja menot aktivoidaan taseeseen valmistus omaan käyttöön tilin kautta.

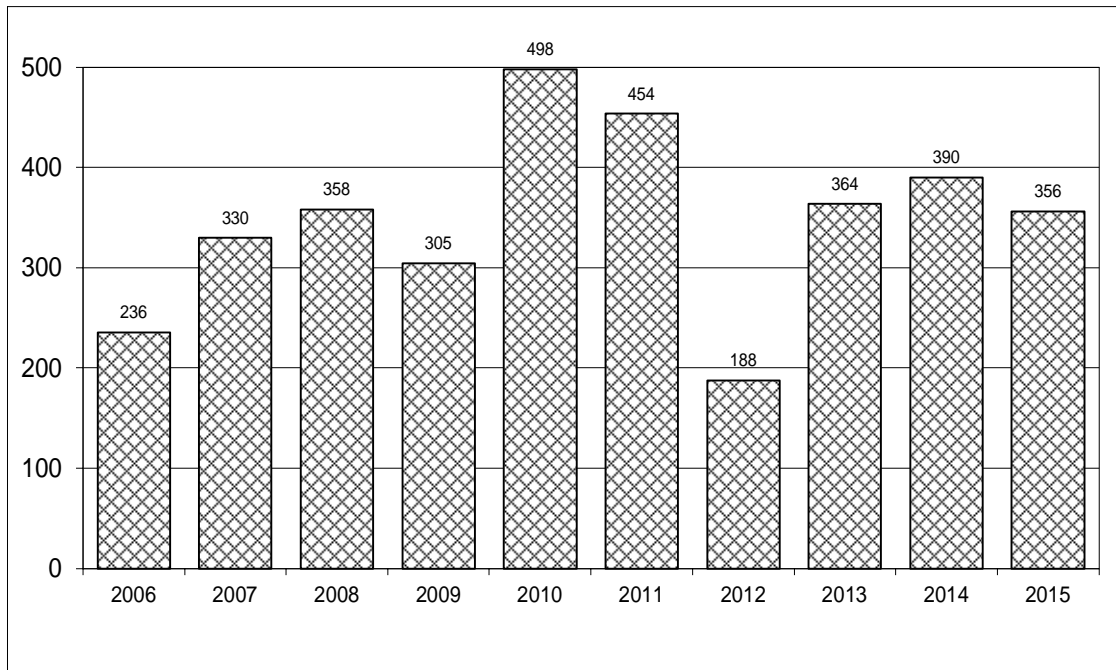
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	32 870	31 321
Valmistus omaan käyttöön	3 498	3 877
Toimintakulut	-182 587	-177 593
Toimintakate	-146 219	-142 395
Verotulot	120 315	118 050
Valtionosuudet	38 235	37 758
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	3	15
Muut rahoitustuotot	1 231	1 158
Korkokulut	-866	-983
Muut rahoituskulut	-1 040	-1 006
Vuosikate	11 659	12 597
Poistot ja arvonalentumiset	-12 407	-11 656
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	-804
Tilikauden tulos	-748	137
Tilinpäätössiirrot	368	3 043
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-380	3 180

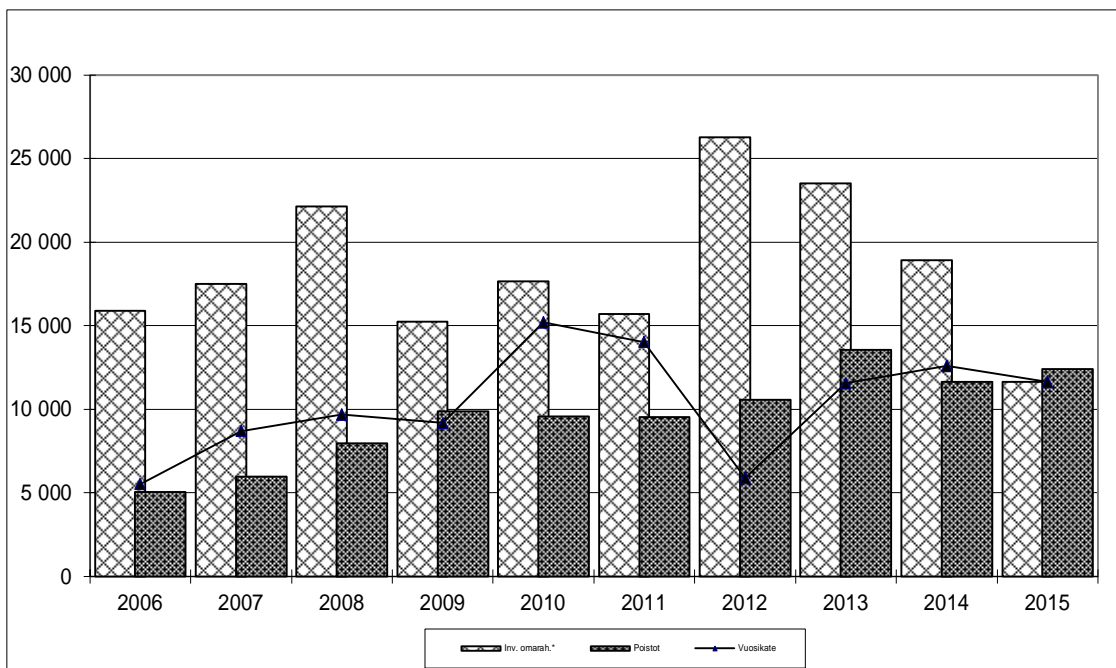
Tuloslaskelman tunnusluvut

	2015	2014
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,4	18,0
(100*Toimintatuotot/(Toimintakulut- Valmistus omaan käyttöön))		
Vuosikate/Poistot, %	94,0	108,1
(100*Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset)		
Vuosikate euroa/asukas	356	390
Asukasmäärä	32 711	32 266

Vuosikatteen kehitys 2006 - 2015 eur/as.

Tulorahoituksen riittävyys 2006 - 2015, 1000 eur

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Inv. omarah.*	15 903	17 498	22 154	15 271	17 669	15 719	26 264	23 543	18 932	11 653
Poistot	5 054	5 992	7 978	9 893	9 574	9 531	10 570	13 556	11 656	12 407
Vuosikate	5 537	8 715	9 676	9 190	15 206	14 042	5 913	11 558	12 597	11 659

* vuoden 2013 luku ilman Pirko-kiinteistöt Oy:n osakkeita

Toimintatuotot olivat 32,9 milj. euroa ja ne kasvoivat 1,6 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna eli 4,9 prosenttia. Kasvu selittyi lähinnä maanmyyntitulojen voimakkaana kasvuna. Vuonna 2015 niitä kertyi 2,6 miljoonaa euroa kun vastaava määrä vuotta aiemmin oli 1,1 miljoonaa euroa. Muut säännöllisemmin kertyvät tuotot sitä vastoin kasvoivat aiempia vuosia vähäisemmin. Myyntituotot kasvoivat 2,9 % kun taas maksutuotot jopa vähenivät vuodesta 2014 -0,4 %. Kotitalouksien kireä taloudellinen tilanne näkyi esimerkiksi hoitopäivämaksujen vuotta 2014 alhaisempaan kertymisensä vaikka hoitopaikkojen määrä kasvoi. Talousarvioon verrattuna toimintatuotot toteutuivat budjetoidun mukaisena.

Toimintakulut kasvoivat vuoteen 2014 verrattuna 5,0 milj. euroa eli 2,8 %. Kasvua voidaan pitää suhteellisen maltillisena kun sitä vertaa esimerkiksi 5 edeltävän vuoden keskimääräiseen vuosittaiseen 4,3 prosentin vuosikasvuun. Henkilöstökulut jopa pienenivät edellisestä vuodesta. -0,7 prosentin muutos selittyy pääsääntöisesti työllistettyjen palkkojen sekä palkkajaksotusten pienenemisellä. Varsinaiset palkkakustannukset pysyivät vuoden 2014 tasolla.

Palveluiden ostot kasvoivat 5,2 prosenttia. Erityisesti erikoissairaanhoidon sekä sosiaalityön palveluostot lisääntyivät. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta menokasvu oli 0,4 %, avustusten 12 % ja muiden toimintakulujen 24 %. Avustusmenoja kasvattivat etenkin varhaiskasvatuksen palvelusetelimenot sekä työmarkkinatuen kuntaosuus. Muita toimintakuluja lisäsivät puretun Tamseed oy:n osakekannan alaskirjaus sekä Vahantajoen vesiosuuskunnan liittymismaksusaatavien poistot.

Toimintatuottojen eli maksurahoituksen prosenttiosuus toimintakuluista oli 18,4 %. Edellisvuonna prosenttiosuus oli 18,0 %.

Toimintakate on toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus joka osoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verorahoituksella ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnassa aina -merkkinen.

Ylöjärven kaupungin toimintakate vuodelta 2015 on -146,2 milj. euroa. Edellisvuoteen verrattuna toimintakate heikkeni 3,8 milj. euroa eli 2,7 %.

Koko organisaatio oli vuonna 2015 nettobudjetissa eli valtuuston nähden sitovia erinä olivat vastuualueiden netot. Toimintakate on näin ollen paras välitulos vertailla talousarvion toteutumista käyttötalouden osalta vastuualueetasolla.

Kaupungin kokonaisverotulot vuonna 2015 olivat n. 120,3 milj. euroa. Verotulot kasvoivat vuodesta 2014 2,3 milj. euroa eli 1,9 %. Kunnallisveron tuotto oli 107,3 milj. euroa ja kasvu edellisvuodesta 1,6 milj. euroa eli 1,6 %. Yhteisöveron tuotto nousi 0,6 milj. eurolla. Kiinteistöveroja kertyi n. 0,1 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Valtionosuuksia kertyi 38,2 milj. euroa eli noin 0,5 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kasvavana kaupunkina valtionosuuksien kokonaismäärä kasvoi valtionosuuksiin tehdyistä valtion säästötoimista huolimatta.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kaupungin tulorahoitus on riittävä edellyttäen, että poistot vastaavat kaupungin keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Vuosikatteen riittävyyttä tulee tarkastella yksittäisen kunnan lähtökohdista. Siihen vaikuttavat kunnan investointitarve, poistotaso ja korjausinvestointien määrä. Kasvukunnan vuosikate tulee olla merkittävästi korkeammalla tasolla kuin kunnan, jossa investointitarpeita ei ole.

Vuoden 2015 vuosikatteeksi muodostui n. 11,7 milj. euroa, joka on noin miljoona euroa vähemmän kuin vuonna 2014. Vuosikate oli 1,7 milj. euroa suurempi kuin talousarviossa oli arvioitu. Vuosikate oli asukasta kohti 356 euroa ja se pieneni 34 euroa/asukas edellisvuodesta.

Vuosikate ei riitä kattamaan poistoja, jotka olivat 12,4 milj. euroa. Vuosikate/poistot-tunnusluvaksi muodostui 94 %. Kasvavan kunnan tunnusluku olisi talouden tasapainotilaan pyrittäessä oltava lähtökohtaisesti noin 140 prosenttia.

Tilikauden tulokseksi muodostui -0,7 milj. euroa. Poistoeron muutoksen jälkeen muodostuu tilikauden alijäämäksi -0,4 milj. euroa.

2.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2015	2014
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	11 659	12 597
Satunnaiset erät	0	-804
Tulorahoituksen korjauserät	-2 666	-1 309
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 031	-19 058
Rahoitusosuudet investointimenoihin	379	125
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 894	2 257
Toiminnan ja investointien rahavirta	235	-6 192
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-62	-58
Antolainasaamisten vähennykset	15	21
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000	20 400
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 024	-12 855
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-2 000
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutok.	-177	125
Vaihto-omaisuuden muutos	17	16
Saamisten muutos	1 473	339
Korottomien. velkojen muutos	-597	2 462
Muut maksuvalmiuden muutokset	716	2 941
Rahoituksen rahavirta	1 645	8 449
Rahavarojen muutos	1 879	2 257
Rahavarat 31.12.	19 486	17 606
Rahavarat 1.1.	17 606	15 349

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	-39 043	-40 993
Investointien tulorahoitus, %	100,1	66,5
100 x vuosikate / investointien omahankintameno		
Lainanhoitokate	0,8	1,0
(vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainalyhennykset)		
Kassan riittävyys, pv	34	31
365 pv x rahavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella		
Asukasmäärä	32 711	32 266

Vuosikate ja sen korjauserät

Rahoituslaskelma lähtee liikkeelle tuloslaskelmasta siirtyvällä vuosikatteella, jota korjataan satunnaisilla tuotoilla ja kuluilla sekä tulorahoituksen korjauserillä. Tilikaudella 2015 ei ollut satunnaisia tuottoihin kirjattavia eriä ja tulorahoituksen korjauserät koostuivat pysyvien vastaavien myyntivoitosta.

Investoinnit

Kaupungin kokonaisinvestoinnit olivat vuonna 2015 12,0 milj. euroa. Investointitaso laski huomattavasti aiemmista vuosista ja hankkeet koostuivat lähinnä korjaus - ja ylläpitoinvestoinneista. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot olivat yhteensä 2,9 milj. euroa. Rahoitusosuudet investointeihin olivat 0,4 milj. euroa.

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta on jo itsessään tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Sen negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Tunnusluvulla Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä.

Tunnusluku Investointien tulorahoitus -% kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta (investoinnit -rahoitusosuudet investointeihin) on rahoitettu tulorahoituksella. Vuonna 2015 tulorahoitus kattoi kokonaisuudessaan investointien omahankintamenon.

Lainanhoito

Lainanhoitokate kertoo kaupungin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluku on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kaupungin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Luotettavan kuvan kunnan lainahoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla.

Ylöjärven lainanhoitokate oli vuonna 2015 0,8.

Maksuvalmius

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyydellä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassan riittävyys oli 34 päivää. Sitä voidaan pitää riittävänä.

3. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2015 1000 €	2014 1000 €	VASTATTAVAA	2015 1000 €	2014 1000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	208 416	209 373	A OMA PÄÄOMA	98 268	98 649
I Aineettomat hyödykkeet	883	170	I Peruspääoma	65 787	65 787
1. Aineettomat oikeudet	94	170	II Edellisten tilikausien ylijäämä	32 861	29 681
2. Muut pitkävaikutteiset menot	788	0	III Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-380	3 181
II Aineelliset hyödykkeet	182 006	183 819	B POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	8 328	8 696
1. Maa- ja vesialueet	36 607	35 942	1. Poistoero	6 679	7 047
2. Rakennukset	98 406	99 612	2. Vapaaehtoiset varaukset	1 649	1 649
3. Kiinteät rakennukset ja laitteet	39 696	40 495	C PAKOLLISET VARAUKSET	267	630
4. Koneet ja kalusto	2 347	3 075	1. Muut pakolliset varaukset	267	630
5. Muut aineelliset hyödykkeet	68	68	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	666	858
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	4 881	4 627	1. Valtion toimeksiannot	20	44
III Sijoitukset	25 527	25 384	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	31	30
1. Osakkeet ja osuudet	24 397	24 597	3. Muut toimeksian. pääomat	615	784
2. Osakkuusyhteisöosuudet	296		E VIERAS PÄÄOMA	129 473	129 094
3. Muut lainasaamiset	280	295	I Pitkäaikainen	75 939	73 688
4. Muut saamiset	555	493	1. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	70 486	69 894
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	106	121	2. Lainat julkisyhteisöiltä	81	166
1. Valtion toimeksiannot	0	15	3. Saadut ennakot	4 041	2 295
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	31	30	4. Liittymismaksut ja muut velat	1 331	1 333
3. Muut toimeksiantojen varat	75	75	II Lyhytaikainen	53 534	55 407
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	28 480	28 090	1. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	28 408	27 940
I Vaihto-omaisuus	129	146	2. Lainat julkisyhteisöiltä	85	85
1. Aineet ja tarvikkeet	129	146	3. Saadut ennakot	557	496
II Saamiset	8 864	10 338	4. Ostovelat	8 368	8 959
Pitkäaikaiset saamiset	340	742	5. Liittymismaksut ja muut velat	2 037	2 051
1. Muut saamiset	0	0	6. Siirtovelat	14 079	15 875
1. Siirto saamiset	340	742	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>237 002</u>	<u>237 927</u>
Lyhytaikaiset saamiset	8 525	9 596	Taseen tunnusluvut		
1. Myyntisaamiset	3 653	4 013	Omavaraisuusaste, %	45,9	45,7
2. Muut saamiset	1 684	2 103	100*(oma pääoma+poistoero ja vap. ehtoiset varaukset)/		
3. Siirto saamiset	3 188	3 481	(Koko pääoma- Saadut ennakot)		
III Rahoitusarvopaperit	14 748	13 905	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	65,2	67,5
1. Sijoitukset rahamarkkina instrumentteihin	14 704	13 903	Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	32,5	32,9
2. Muut arvopaperit	44	1	100*(vieras pääoma- Saadut ennakot)/Käyttötulot		
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 738	3 701	Kertynyt yli-/alijäämä, € /asukas	993	1 018
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>237 002</u>	<u>237 584</u>	Lainakanta 31.12., milj. €	99,1	98,1
			Lainakanta 31.12., € /asukas	3 028	3 040
			Lainasaamiset, milj. €	0,3	0,3
			Asukasmäärä	32 711	32 266

Taseessa kaupungin varat eli vastaava esitetään siten, että vaikeimmin rahaksi muutettavista käyttöomaisuuseristä edetään likvideinä varoina oleviin eriin. Taseen pääomaerät eli vastattava esitetään edeten sidotuimmista oman pääoman eristä ensin maksettaviin lyhytaikaisen vieraan pääoman eriin.

Tase on lähivuosina kasvanut korkean investointitason vuoksi. Vuonna 2015 kaupungin taseen loppusumma jopa pieneni vuodesta 2014 maltillisen investointitason vuoksi.

Taseen tunnusluku omavaraisuusaste-% mittaa kaupungin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Omavaraisuusaste-% vuonna 2014 on 45,9% ja se koheni edellisvuodesta 0,2 %-yksikköä. Tunnuslukua voidaan pitää heikkona.

Suhteellinen velkaantuneisuus -%, kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötuloihin luetaan toimintatuotot, käyttötalouden valtionosuudet ja verotulot. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

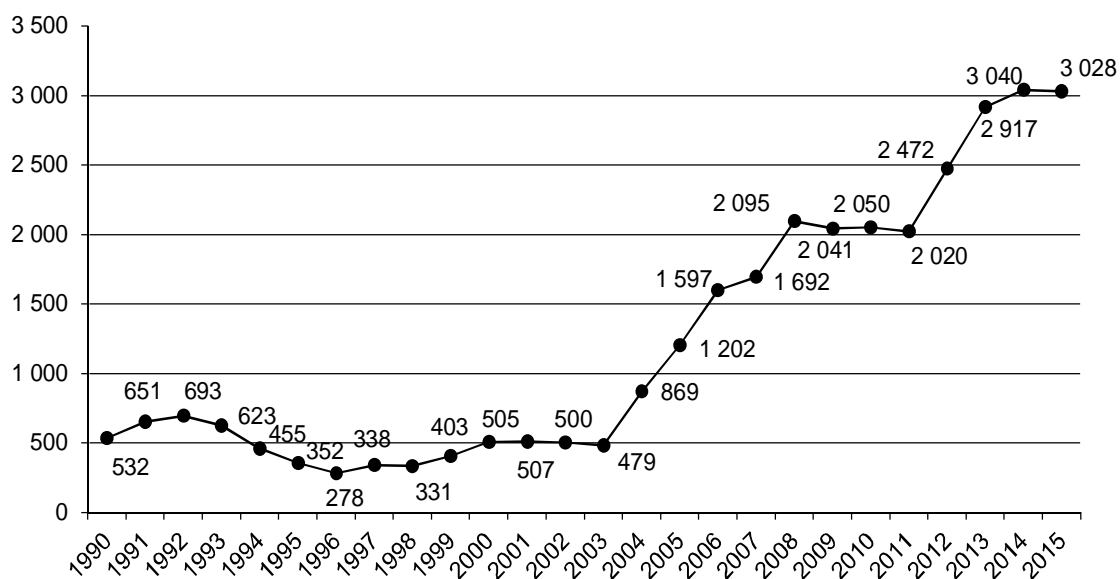
Suhteellinen velkaantuneisuus oli vuonna 2015 oli 65,2 %. Tilanne kohentui edellisvuodesta 2,3 prosenttiyksikköä.

Taseeseen kertynyt ylijäämä osoittaa paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Ylijäämä oli vuoden 2015 lopussa 32,5 milj. euroa eli asukasta kohden laskien 993 euroa.

Kaupungin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla enakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lainakanta edellä kerrotulla tavalla laskettuna oli 31.12.2015 99,1 milj. euroa ja se lisääntyi edellisvuodesta 1,0 milj. euroa. Asukasta kohti laskettu lainamäärä pieneni 12 euroa 3 028 euroon.

Lainasaamiset, joka käsittää kaupungin konsernin tyttärille ja yhteisöille myöntämät lainat olivat vuoden 2015 lopussa 0,3 milj. euroa pysyen edellisen tilinpäätöksen tasolla.

Lainakanta 1990-2015 €/ as.

4. Kokonaistulot ja -menot

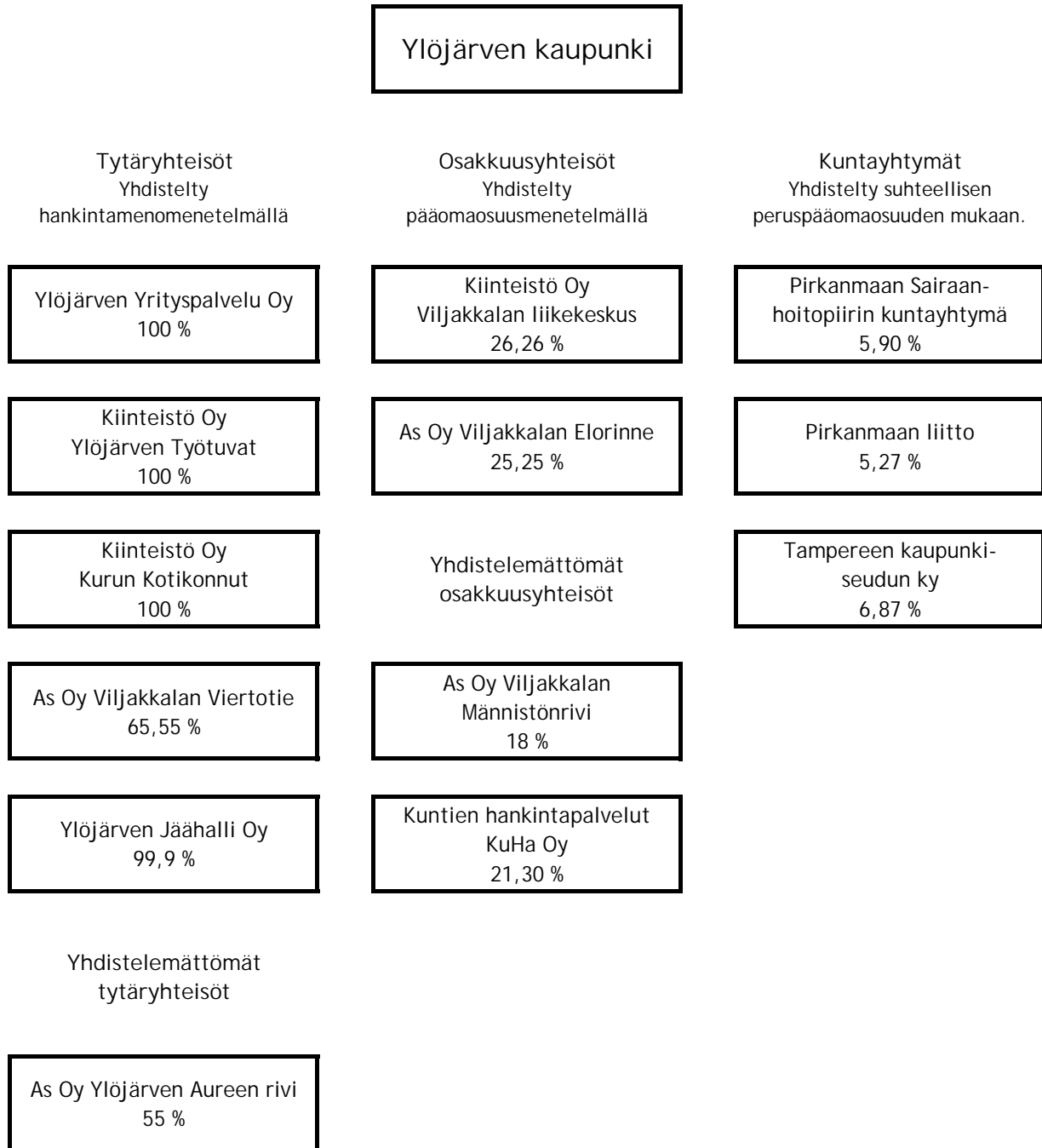
Seuraava laskelma, joka käsittää kaupungin kokonaistulot ja -menot, on laadittu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Laskelma sisältää ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Tulot	Milj. €	%	Menot	Milj. €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	31,3	15,1	Toimintakulut	177,6	85,1
Verotulot	118,0	56,7	- Valmistus omaan käyttöön	-3,9	-1,9
Valtionosuudet	37,8	18,1	Korkokulut	1,0	0,5
Korkotuotot	0,0	0,0	Muut rahoituskulut	1,0	0,5
Muut rahoitustuotot	1,2	0,6	Satunnaiset kulut	0,8	0,4
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			+/- Pakollisten varausten muutos	0,3	0,1
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-1,1	-0,5	- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappio	0,0	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,1	0,1	Investointimenot	19,1	9,1
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	2,3	1,1	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta			Antolainasaamisten lisäykset	0,1	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	12,9	6,2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20,4	9,8	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	-2,0	-1,0	Oman pääoman vähennykset		
Kokonaistulot yhteensä	208,0	100,0	Kokonaismenot yhteensä	208,7	100,0

5. Kuntakonsernin toiminta ja talous

5.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Konsernirakenteen kuvaus

5.2. Keskeiset tapahtumat kaupunkikonsernissa

Tytäryhteisöt

Ylöjärven Yrityspalvelu Oy on Ylöjärven kaupungin 100-prosenttisesti omistama yhtiö. Yhtiön osakepääoma on 50 456 euroa. Ylöjärven kaupunki osti yhtiöltä elinkeinoelämän kehittämiseen liittyviä palveluja vuonna 2015 315 000 eurolla. Yhtiön tilikauden tappio vuodelta 2015 oli 667 euroa. Yhtiön oma pääoma oli vuoden 2015 lopussa 151 423 euroa. Yhtiöllä ei ole lainaa.

Ylöjärven kaupungin omistus Ylöjärven Jäähalli Oy:ssä oli vuoden 2015 lopussa 99,9 % osakepääomasta. Yhtiön osakepääoma on 949 084 euroa ja oma pääoma 714 200 euroa. Yhtiön tilikauden tappio vuodelta 2015 oli 7 663 euroa. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 320 000 euroa. Ylöjärven Jäähallin toimintavuoden 2015 liikevaihto kasvoi 4 % käyttöasteen kasvun johdosta. Kuluneen tilikauden aikana suurin investointi tehtiin liittymällä kaukolämpöjärjestelmään käyttöveden lämmityksen osalta.

Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut on kaupungin 100 prosenttisesti omistama yhtiö. Yhtiö omistaa 85 vuokra-asuntoa Kurussa. Yhtiön tilikauden voitto vuodelta 2014 oli 5 euroa. Yhtiön osakepääoma on 79 304 euroa ja oma pääoma 79 690 euroa. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 1 106 579 euroa.

Ylöjärven kaupunki perusti vuonna 2004 Kiinteistö Oy Ylöjärven Työtuvat -nimisen osakeyhtiön omistamaan ja vuokraamaan Työ- ja Toimintakeskuksen käyttöön tulevia tiloja. Yhtiön osakepääoma on 88 000 euroa ja kaupunki omistaa sen sataprosenttisesti. Yhtiön oma pääoma oli vuoden 2015 lopussa 42 691 euroa. Yhtiön tilikauden tappio vuodelta 2015 oli 26 574 euroa. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 1 163 332 euroa.

Asunto Oy Ylöjärven Aureenrivi -nimisestä osakeyhtiöstä kaupunki omistaa 55 %. Yhtiön osakepääoma on 37 520 euroa. Yhtiön tilikauden tappio oli 45 euroa ja oma pääoma on 35 364 euroa. Yhtiöllä ei ole lainaa.

Asunto Oy Viljakkalan Viertotie nimisestä osakeyhtiöstä kaupunki omistaa 65,55 %. Yhtiön osakepääoma on 2 522 euroa ja muut rahastot 394 526 euroa. Yhtiön oma pääoma oli yhteensä 393 579 euroa. Yhtiön tilikauden voitto vuodelta 2015 oli 267 euroa. Yhtiöllä ei ole lainaa.

Osakkuusyhteisöt

Kuntien hankintapalvelut Kuha Oy on Tampereen kehyskuntien omistama hankintaosakeyhtiö ja se aloitti toimintansa 1.4.2011. Konsernin omistusosuus yhtiöstä on 21,30 %. Yhtiön osakepääoma on 100 000 euroa. Yhtiön tilikauden voitto vuodelta 2015 oli 130 447 euroa. Oma pääoma oli 632 122 euroa.

Konsernin omistusosuus Asunto Oy Viljakkalan Männistönrivistä oli 18 %. Yhtiön osakepääoma on 8 409 euroa, rakennusrahasto 78 005 euroa ja lainanlyhennysrahasto 86 463 euroa. Yhtiön tilikauden tulos oli 0 euroa. Oma pääoma oli 172 878 euroa. Yhtiöllä oli lainaa 424 933 euroa.

Konsernitilinpäätös on laadittu Kirjanpitolautakunnan uuden konsernitilinpäätös koskevan yleisohjeen mukaisesti. Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden tulokseen. Muutos on tehty myös vuodelle 2014.

5.3. Konsernin toiminnan ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ylöjärven kaupungin konsernivalvonnan tehtävänä on varmistaa, että konsernin toiminta on tuottavaa ja tuloksellista, että valtuuston asettamat tavoitteet saavutetaan, ja että kaupungin omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle, toimialamäärittelylle, hyvälle hallintotavalle ja raportoinnille. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen, liikelaitosten ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Lisäksi tavoitteena on yhtenäistää konsernin yhtiöiden ja yhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja siten varmistaa riittävää avoimuutta ja tiedonkulkua, tulostietojen oikeellisuutta, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyttä ja toimivuutta, riskienhallintaa ja hyvää laskenta- ja kirjanpitoikäytäntöä sekä tilintarkastustapaa.

Ylöjärven kaupungin konserniohjeen mukaan konserniohjaus ja -johtaminen tapahtuu seuraavasti:

Kaupunginhallitus

- valitsee edustajat tytäri- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole johtosäännöllä annettu kaupungin muulle viranomaiselle
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa tilinpäätöksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta, taloudesta ja riskienhallinnasta
- seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista

Kaupunginjohtaja ja johtoryhmä

Kaupunginjohtaja vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta kunnan osalta sekä seuraa johtoryhmän kanssa omistajapolitiikan toteutumista ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista kaupunginhallitukselle viipymättä.

Toiminnallisia tai taloudellisia tavoitteita ei ole konserniyhtiöille valtuuston toimesta asetettu. Konserniohjaus on tapahtunut hallitusedustajia tapauskohtaisesti ohjeistamalla konsernijohdon toimesta.

Vuoden 2015 aikana ei ole havaittu konsernin toiminnassa olennaisia puutteita tai virheitä.

Tytäryhtiöistä keskeisimmät eli Ylöjärven Yrityspalvelut Oy, Ylöjärven Jäähalli Oy sekä Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut laativat riskianalyysin sekä sisäisen valvonnan arvioinnin kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Sisäisen valvonnan katsottiin toimivan kohtuullisella tasolla ja riskiarvioissa nousi esiin toimialasta johtuen kiinteistö- ja laiteriskit.

Konsernitilinpäätös on laadittu joulukuussa 2015 päivitetyn yleisohjeen mukaisesti. Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden tulokseen.

5.4. Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Alkuvuodesta 2016 käynnistyi selvitys Vesi Liikelaitoksen yhtiöittämisestä. Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöillä ei ole näköpiirissä normaaleja vuosikorjauksia ylittäviä investointeja. Yrityspalveluiden tulevaisuuden toimintalinjaukset pohjautuvat kaupunginvaltuuston kesäkuussa 2015 hyväksymään elinkeino-ohjelmaan 2015-2020. Ylöjärven jäähalli Oy:n toiminta jatkuu nykyisellä vakiintuneella mallilla.

5.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2015	2014
	<i>1000 €</i>	<i>1000 €</i>
Toimintatuotot	80 382	76 937
Toimintakulut	-223 246	-216 010
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	7	-5
Toimintakate	-142 858	-139 078
Verotulot	120 282	118 049
Valtionosuudet	38 235	37 758
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	24	33
Muut rahoitustuotot	1 240	1 591
Korkokulut	-1 051	-1 166
Muut rahoituskulut	-1 277	-1 663
Vuosikate	14 595	15 524
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 552	-13 868
Omistuksen eliminointierot	143	0
Arvonalentumiset	0	-24
Satunnaiset erät	0	-809
Tilikauden tulos	186	823
Tilinpäätössiirrot	738	658
Tilikauden verot	147	36
Laskennalliset verot	11	0
Vähemmistöosuudet	56	52
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 137	1 569
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	36,0	35,6
Vuosikate/Poistot, %	100,3	111,7
Vuosikate, €/asukas	446	481
Asukasmäärä	32 711	32 266

5.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2015	2014
	1 000	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	14 595	15 524
Satunnaiset erät	0	-809
Tilikauden verot	147	36
Tulorahoituksen korjaukset	-2 905	-1 872
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-16 124	-22 523
Rahoitusosuudet investointimenoihin	379	125
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 233	3 540
Toiminnan ja investointien rahavirta	-675	-5 979
Rahoituksen rahavirta		
Antolainan muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-62	-68
Antolainasaamisten vähennykset	15	21
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000	21 736
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 785	-13 377
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-26	-2 125
Oman pääoman muutokset	42	56
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-135	122
Vaihto-omaisuuden muutos	1	-110
Saamisten muutokset	1 255	954
Korottomien velkojen muutokset	30	2 702
Rahoituksen rahavirta	1 335	9 910
Rahavarojen muutos	660	3 932
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	23 450	22 790
Rahavarat 1.1.	22 790	18 858
	660	3 932
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	-42 896	-42 833
Investointien tulorahoitus, %	92,7	69,3
Lainanhoitokate	1,0	1,1
Kassan riittävyys	33	33
Asukasluku	32 711	32 266

5.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2015 1 000 €	2014 1 000 €	VASTATTAVAA	2015 1 000 €	2014 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	222 654	221 859	OMA PÄÄOMA	108 773	108 708
Aineettomat hyödykkeet	2 214	1 421	Peruspääoma	65 787	65 787
Aineettomat oikeudet	930	1 135	Yhdistysten ja Säätiöiden peruspo	10	10
Muut pitkävaikutteiset menot	1 276	285	Arvonkorotusrahasto	19	19
Ennakkomaksut	8	1	Muut omat rahastot	193	241
			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	41 626	41 082
Aineelliset hyödykkeet	205 193	205 266	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 137	1 569
Maa- ja vesialueet	37 223	36 416			
Rakennukset	117 185	115 973	VÄHEMMISTÖOSUUDET	688	465
Kiinteät rakenteet ja laitteet	39 913	40 654			
Koneet ja kalusto	4 248	4 811	PAKOLLISET VARAUKSET	2 358	2 713
Muut aineelliset hyödykkeet	83	81	Eläkevaraukset	0	1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 541	7 330	Muut pakolliset varaukset	2 358	2 712
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 112	1 217
Sijoitukset	15 248	15 172			
Osakkuusyhteisöosuudet	347	127	VIERAS PÄÄOMA	146 922	146 888
Muut osakkeet ja osuudet	14 176	14 367	Pitkäaikainen korollinen vieras po	78 270	78 531
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0		Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	5 421	3 647
Muut lainasaamiset	147	163	Lyhytaikainen korollinen vieras po	29 111	28 693
Muut saamiset	578	516	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	34 119	36 016
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	344	313	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	259 853	259 992
VAIHTUVAT VASTAAVAT	36 855	37 820			
Vaihto-omaisuus	763	765			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset	347	742			
Lyhytaikaiset saamiset	12 295	13 523			
Rahoitusarvopaperit	14 995	14 097			
Rahat ja pankkisaamiset	8 455	8 693			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	259 853	259 992			

Konsernitaseen tunnusluvut	2015	2014
Omavaraisuusaste	42,9	42,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	59,5	61,9
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), milj. €	42,8	42,7
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1 307	1 322
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	107,4	107,2
Konsernin lainat, €/asukas	3 283	3 323
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	0,1	0,2
Asukasmäärä	32 711	32 266

6. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallituksen tulee kuntalain 115 §:n mukaan tehdä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kaupungin tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden -748 201,64 tuloksen käsittelystä seuraavaa

- Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 368 020,10 euroa.
- Katetaan tilikauden alijäämä 380 181,54 euroa taseen edellisten tilikausien ylijäämästä kuluvan vuoden kirjanpidossa.

Talousarvion toteutuminen

7. Talousarvion toteutuminen

7.1. Käyttötalouden toteutuminen

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Vastuuhenkilö hallintopäällikkö Antti Pieviläinen

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Eduskuntavaalit järjestettiin 19.4.2015 (ennakkoäänestys 8.-14.4.2015). Vaalit järjestettiin edellisvuosien tapaan neljällä ennakkoäänestyspaikalla ja yhdellätoista äänestyspaikalla. Lisäksi kirjastoauto toimi ennakkoäänestyspaikkana yhtenä päivänä Pohjois-Kurussa, Kurun keskustassa ja Kyrönlahdessa.

Äänestysprosentit olivat eduskuntavaaleissa seuraavat:

Äänestysaktiivisuus %	Ennako-äänestys	Vaalipäivänä äänestäneet	Yhteensä
Ylöjärvi	31,3	39,6	70,9
Pirkanmaa	34,0	36,5	70,5
Koko maa	32,3	37,8	70,0

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Talousarvion toimintamenot ylittyvät arvioitua suuremmista sisäisistä kuljetus- ja tilakustannuksista sekä kokousmenoista johtuen. Ylöjärven kaupungin osuus vaalikustannuksista on kuitenkin pieni, koska keskimäärin kunnat kustantavat omista varoista saman verran kuin valtio korvaa.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	47 000	47 000	49 652	2 652	105,6
Toimintamenot	- 50 577	- 50 577	- 56 285	- 5 708	111,3
Toimintakate	- 3 577	- 3 577	- 6 633	- 3 056	185,4

Tarkastuslautakunta

Ulkoinen tarkastus

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. Tarkastuslautakunta kiinnittää arvioinnissaan huomiota toiminnan ja palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen sekä arvioi kaupunkistrategian ja valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista

Toteutuminen: Tarkastuslautakunta on haastatellut eri vastuualueiden viranhaltijoita sekä kerännyt systemaattisesti tietoa toiminnasta ja palvelujen järjestämisestä. Tarkastuslautakunta on valinnut vuosittain seurattavat kohteet, joiden toteutumisesta se on tuottanut valtuustolle lisätietoa arviointikertomuksen muodossa.

2. Tarkastuslautakunta tuottaa arviointitietoa, jota voidaan hyödyntää kaupungin talouden ja toiminnan ohjauksessa.

Toteutuminen: Tarkastuslautakunta on nostanut arviointikertomuksessa esiin asioita, joilla on ollut vaikutusta talouden ja toiminnan ohjaamiseen.

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikaudekseen talouden ja hallinnon tarkastusta varten. Lautakunta valmistelelee valtuuston päätettäväksi talouden ja hallinnon tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi lautakunta valvoo lakisääteisen tilintarkastuksen sopimuksenmukaista toteutumista.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa haastattelemalla sekä tekemällä tutustumis- ja arviointikäyntejä kaupungin eri kohteisiin. Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastussuunnitelman toteutumista.

Tarkastuslautakunta jatkaa yhteistyötä Tampereen kaupunkiseudun muiden tarkastuslautakuntien kanssa.

Toimintaympäristön muutokset

Lautakunnassa on seitsemän jäsentä. Lautakunnan jäseneksi Janne Heinosen tilalle tuli syksyllä 2015 Hannu Ruuska.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina vuonna 2015 olivat kaupunkistrategian toteutuminen, talouden tasapainottamistoimenpiteiden seuraminen sekä sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan alaiset tehtäväalueet. Kokouksissa on ollut kuultavana talousjohtaja, sivistysjohtaja, vapaa-aikajohtaja, lukion reh-

tori, kaupunginjohtaja, terveys- ja sosiaali johtaja, geriatrian ylilääkäri, varhaiskasvatuksen johtaja ja elinvoimajohtaja.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Tarkastuslautakunta alitti vuoden 2015 talousarviossa osoitetut toimintamenot 23,3 prosentilla.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot					
Toimintamenot	-67 227	-67 227	-51 547	-15 680	76,7
Toimintakate	-67 227	-67 227	-51 547	-15 680	76,7

Kaupunginhallitus

Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö hallintopäällikkö Antti Pieviläinen

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. Suunnitellaan ja toteutetaan esimiesten muutosjohtamisen koulutus tukemaan esimiesten roolia muutosjohtamisessa.

Toteutuminen: Muutosvalmius voimavarana teemasta järjestettiin avoin luentotilaisuus 8.4.2015. Muutoksen johtaminen -seminaari päivä järjestettiin esimiehille 12.11.2015.

2. Kaupunkistrategiasta muokataan ja maastoutetaan kaikkiin tulospalkkiosopimuksiin yksi yhteinen tavoite.

Toteutuminen: Kaupunkistrategiasta maastoutettiin kaikkiin tulospalkkiosopimuksiin yhteinen taloustavoite.

3. Mahdollistetaan kaupunginhallituksen puheenjohtajan osapäivätoiminen keskittyminen hoitamaan luottamustehtäväänsä.

Toteutuminen: 1.1.2015 voimaan astunut hallintosäntö mahdollistaa kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävän hoitamisen osapäivätoimisena.

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue huolehtii kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toiminnasta, henkilöstöhallinnosta ja henkilöstöpalveluista sekä tiedottamisesta.

Toimintaympäristön muutokset

Haasteellinen taloustilanne asetti omat vaatimukset vastuualueen toiminnalle. Pitkäjänteisen ja kokonaisvaltaisen suunnittelun tarve korostui. Toimintaan vaikutti osaltaan myös kaupunginjohtajavaihdoksen jälkeen toteutetut muutokset osaston ja vastuualueen virkarakenteessa sekä uuden vastuualuepäällikön rekrytointi väliaikaisine sijaisjärjestelyineen.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Vuoden 2015 alusta astui voimaan uusi hallintosäntö, jossa kaupungin kaikki johtosäännöt yhdistettiin yhdeksi hallintosäännöksi. Hallintopalvelut oli osaltaan tukemassa toimialoja uuden hallintosäännön voimaan astumisen yhteydessä. Uutta hallintosäntöä käytiin esittelemässä osastojen johtoryhmissä sekä sivistyslautakunnan ja vapaa-aikalautakunnan kokouksissa.

Vuoden 2015 aikana päätettiin uuden tekniikka- ja ympäristöosaston perustamisesta. Hallintopalvelut osallistui uudistuksen valmisteluun mm. siihen liittyvien

hallinnollisten asioiden valmistelun ja koordinoinnin osalta.

Kaupungin tulospalkkausjärjestelmän periaatteet uudistettiin kaupunginhallituksen päätöksellä syksyllä 2015 tavoitteena yksinkertaisempi ja hallinnon näkökulmasta vähemmän työllistävä tulospalkkausjärjestelmä.

Kaupunginhallitus päätti tammikuussa 2015 asettaa toimikaudekseen kehittämistoimikunnan hoitamaan sille kaupungin hallintosäännössä osoitettuja tehtäviä. Kehittämistoimikunta kokoontui vuoden 2015 aikana 13 kertaa. Kokouksissa käsiteltiin mm. strategisia ja poikkitoimialallisia kehityshankkeista, kaavoitukseen ja maankäytön suunnitteluun liittyviä asioita; elinkeino-, maa- ja työllisyyspolitiikkaa sekä muita kaupunkikonsernin toimintaan ja seutuyhteistyöhön liittyviä teemoja.

Kaupunginvaltuuston työskentelyssä otettiin käyttöön erilliset valtuuston tiedotustilaisuudet kutakin valtuuston kokousta edeltävänä torstaina. Tiedotustilaisuuksissa valtuustoa informoitiin eri toimialoja koskevista päätöksentekoon tulossa olleista aiheista. Tiedotustilaisuuksissa kävi esiintymässä myös ulkopuolisten yhteistyötahojen kuten kirkon, poliisin, pelastuslaitoksen, puolustusvoimien ja seututoimiston edustajia.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toiminnan tuottojen osalta alkuperäistä talousarviota muutettiin nostamalla olennaisesti maanmyyntituottoarviota. Toimintamenoissa henkilöstökulujen toteuma oli 92,2 %, palvelujen ostojen toteuma 97,4 % ja aineiden tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma 47,7 %. Muiden toimintakulujen toteuma oli 125,0 %. Ylitys selittyy tilikauden aikana toteutuneilla pysyvien vastaavien myyntitappioilla.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	2 026 552	3 326 552	3 601 121	-274 569	108,3
Toimintamenot	-7 263 782	-7 079 114	-6 841 955	-237 158	96,6
Toimintakate	-5 237 230	-3 752 562	-3 240 834	-511 727	86,4

Talouspalvelut

Vastuuhenkilö talousjohtaja Juha Liinavuori

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. Osallistutaan hankintatoimen seudullisen yhteistyön selvittämiseen yhdessä kehyskuntien, Kuha Oy:n ja sairaanhoitopiirin kanssa.

Toteutuminen: Hankintatoimen seudullisen yhteistyön selvittämisessä ei ole tehty välittömiä toimenpiteitä. Tilannetta arvioidaan tarkemmin Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ja Tampereen kaupungin yhteisesti perustaman hankintaorganisaation käynnistymisen jälkeen.

2. Otetaan käyttöön sähköinen vaikuttamiskanava, jonka avulla kuntalaiset voivat osallistua talousarviovalmisteluun.

Toteutuminen: Osana talousarviovalmistelua tehtiin kuntalaisille suunnattu verkkokysely.

3. Tuotetaan luottamushenkilöille tietoa siitä, miten käyttötaloutta ja investointeja koskevat ratkaisut vaikuttavat talouden kokonaisuuteen ja velkamäärään.

Toteutuminen: Talousarvion rakentaminen on perustunut käyttötalouden, investointien ja velkaantumisen muodostuvan talouden kokonaiskuvan luomiseen. Eri osa-alueiden vaikutusta kokonaiskehikkoon käytiin säännöllisesti läpi talousarvion valmistelutilaisuuksissa.

4. Panostetaan henkilöstön talousosaamiseen sisäisten koulutusten avulla. Talousarvion valmisteluprosessia kehitetään edelleen.

Toteutuminen: Koulutuksia on pidetty kattavasti talouden eri osa-alueilta (osto- ja myyntilaskut, tiliöinnit, raportointi, sisäinen valvonta ja riskienhallinta). Talousarvion valmistelussa kehitettiin uusia, esimiehiä ja henkilökuntaa osallistavampia menetelmiä uuden tekniikka- ja ympäristöosaston osalta.

5. Toteutetaan ruokahuollon järjestämistä koskevan selvitystyön pohjalta päätettävät jatkotoimet.

Toteutuminen: Valmisteltiin Tiuravuoren palvelukeskuksen ja terveyskeskuksen ruokapalveluiden yhdistäminen. Toteutus aikataulutettiin keväälle 2016.

6. Jalkautetaan siivous- ja ruokahuoltohenkilöstön yhteistyötä

selvittäneen projektin johtopäätökset.

Toteutuminen: Siivous- ja ruokapalveluhenkilöstön yhteiskäyttö niissä kohteissa, jossa se on tarkoituksenmukaista. Asia arvioidaan tapauskohtaisesti.

Viljakkalassa on tehty uudelleenjärjestelyitä, koskien Kultakylän päiväkotia ja Viljakkalan koulun uuden lisäviipaleen siivousta. Saurion päiväkodin yhteispalvelutyöntekijälle on järjestetty lisäapua Yhtenäiskoulun keittiöltä, jolloin työaika kohteessa riittää. Mutalan ja Vahannan kouluilla on työntekijöiden toimenkuvia muutettu niin, että Mutalassa lisääntynyt keittiötyö ja kasvanut siivouspinta-ala saadaan hoidettua ilman lisäresursseja.

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue huolehtii taloussuunnittelusta, kirjanpidosta sekä siivous- ja ruokapalveluista.

Toimintaympäristön muutokset

Siivous- ja ruokahuolto siirtyivät vuoden 2016 alusta uuteen tekniikka- ja ympäristöosastoon. Siivikkalan koulun uuden keittiön toiminta vakiintui. Metsäkylän koulun keittiön laajennus otettiin käyttöön syyskuussa 2015.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Talouden merkitys johtamisessa korostuu taloudellisesta haasteellisista aikoina. Talouden seuranta- ja arviointiprosessia kehitettiin ja hiottiin tavoitteena talousseurannan säännönmukaisuus ja mahdollisten talouspoikkeamien etupainotteinen havainnointi ja raportointi.

Tukipalveluissa panostettiin siivouksen ja ruokapalvelun yhteistyön kehittämiseen ja konkreettisia toimia henkilöstöresurssien yhteiskäytössä toteutettiin.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ei merkittäviä poikkeamia talousarviosta.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	8 880 556	8 880 556	9 033 959	-153 403	101,7
Toimintamenot	-11 203 026	-11 168 444	-11 273 006	104 562	100,9
Toimintakate	-2 322 470	-2 287 888	-2 239 047	-48 841	97,9

Ruokapalvelut

Ruokapalvelut tuottavat ravitsemuksellisesti täysipainoiset ja taloudellisesti kilpailukykyiset ruokapalvelut varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja laitospalveluiden tarpeeseen. Valmistuskeittiöitä on 11 ja palvelukeittiöitä päiväkotien yhteydessä 24, kouluissa 8 ja laitoksissa 1.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Palvelukeittiöissä suoritetta/työtunti/työntekijä	12,5	13	13
Valmistuskeittiöissä suoritetta/työtunti/työntekijä	24	24,5	25
Kouluaterian hinta, alakoulu	2,90	2,95	2,95
Kouluaterian hinta, yläkoulu	3,05	3,10	3,10
Henkilöstö			
- kokoaikaisia	78	78	77
- osa-aikaisia	3	3	3

Aterian hinta sisältää henkilökunnan palkat, elintarvikkeet, sisäiset vuokrat sekä ruokapalvelun hallintokustannukset

Siivouspalvelut

Siivouspalvelut tuottaa siivouspalvelut kaupungin omistamiin kiinteistöihin tehokkaasti ja taloudellisesti sekä osallistuu ateria-, vaate- ja välinehuoltopalveluiden tuottamiseen.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Siivoustehokkuus, muut kun laitokset, m ² /h	187	188,5	192,5
Toiminnan laajuus, m ²	110 000	110 000	105 000
Henkilöstö			
- kokoaikaisia	92	92	88
- osa-aikaisia	9	8	9

Ylöjärven Yrityspalvelu Oy
Vastuuhenkilö kaupunginjohtaja

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Elinkeinotoimen kautta perustetut uudet yritykset (kpl)	59	59	61
Yritystonttimyynti (lkm)	10	10	10
Kaupungin asiantuntijapalveluiden ostot Ylöjärven Yrityspalvelu Oy:ltä, €	295 000	315 000	315 000
Neuvonta ja markkinointi (kaupungin osuus erilaisista seudullisista hankkeista), €	247 504	252 120	253 776
Uudet asiakkaat Ensimetrin toimipisteessä (asiakas lkm)	166	166	110
Yrityснеuvonta (kontaktien lkm)	1 100	1 300	1 500
Henkilöstö kokoaikaista	2	2	2

Kaupunginhallitus

Kaupunkikehitysosasto

Vastuuhenkilö Kehitysjohtaja Riku Siren

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. MAPSTO-prosessi jatkuu ja sitä kehitetään edelleen käyttäen hyväksi paikkatietojärjestelmiä, jotta voidaan varautua kaupungin kasvun ja palveluverkon optimaaliseen järjestämiseen

Toteutuminen: Toteutunut, prosessia kehitetty tavoitteen mukaiseen suuntaan. MAPSTO 2016-2020 sisältää palveluverkkopäätöksen ja avoin verkkokartta on käytössä.

2. Uuden joukkoliikennelinjaston suunnittelu tavoitteena joukkoliikenteen järjestäminen PSA-mallin mukaisesti osana Tampereen seudun muiden kuntien joukkoliikennejärjestelmää ja joukkoliikenteen kulkutapaosuuden kasvu tulevaisuudessa.

Toteutuminen: Toteutunut, uusi seudullinen joukkoliikennelinjasto ja tariffijärjestelmä tulevat Ylöjärvenkin osalta voimaan 6.6.2016.

3. Työvoimareservin työkyvyn ylläpito kuntouttavaa työtoimintaa lisäämällä.

Toteutuminen: Toteutunut osittain, lisääminen jatkuu valtuuston hyväksymän työllisyydenhoidon toimintaohjelman mukaisena 2016

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Osasto vastaa strategisesta kehittämistoiminnasta, maankäytön suunnittelusta, maankäytön ja kiinteistötoimitusten valmistelusta, rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta, ympäristöterveydenhuollosta ja eläinlääkintähuollosta, joukkoliikenteestä, tietohallinnosta, työllisyyspalveluista sekä seutu-, elinkeino ja konserniasioiden koordinoinnista.

Toimintaympäristön muutokset

Oleellisia muutoksia olivat taloustaantumien myötä korkeana pysynyt työttömyys sekä valtio/kuntavastuiden lainsäädännölliset muutokset työllisyydenhoidossa

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Suoritetavoitteet			
Rakennuslupien määrä	357	352	305
Rakennuslupien kerrosalat	68 691	34 649	36 363
Ympäristötarkastukset	102	117	122
Asemakaavavaranto (kaupunki)			
- kerrostalotonttien kerrosala (k-m ²)	20 600	25 000	24 000
- rivitalotonttien kerrosala (k-m ²)	14 500	21 800	17 000
- omakotitonttien lukumäärä	165	225	186
- yritystonttien lukumäärä	82	104	120
Seutulippumatkojen määrä	318 000	310 000	318 000
Työllistämistoimenpiteiden henkilömäärä	513	534	543
Työttömyys -%	12,1	13,8	14,0

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Menoalituksesta noin 150 000 euroa selittyy tuetun palkkatyöstä vähentymisellä, johtuen TE-toimiston tukirahoituksen sekä asiakastyön puutteesta.

Menoalituksesta noin 300 000 euroa selittyy tietotekniikan perussopimusten kilpailutukseen ja toimittajavaihdoksiin liittyvien laajojen käyttöönottoprojektien budjetoinnista vuodelle 2015. Käytännössä projektit lykkäntyivät vuodelle 2016 ja tähän on varauduttu vuoden 2016 talousarviossa.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	1 482 092	1 482 092	1 691 755	-209 663	114,1
Toimintamenot	-5 524 060	-5 536 008	-5 093 584	-442 424	92,0
Toimintakate	-4 041 968	-4 053 916	-3 401 830	-652 087	83,9

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta

Vastuuhenkilö kaupunginarkkitehti Jurkka Pöntys

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

1. Ylöjärven kaupunki- ja maaseutukuvan kehittämiseen osallistuminen

Toteutuminen: Kaupunkikuvan kehittämistä on toteutettu erityisesti Ylöjärven keskustan asemakaavanmuutoksilla. Maaseutukuvan kehittämistä on toteutettu haja-asutusalueiden yleiskaavalla ja rakennusjärjestysuudistuksella.

2. Kehitetään asiakirjojen sähköistä saatavuutta kaupungin kotisivuilla. Kolmen vuoden asemakaavavarannon muodostumisen edistämisen asuin- ja yritystonteilla

Toteutuminen: Tonttien kysyntä väheni aikaisemmasta ja rakentamiseen haettiin jatkoaikoja. Kaupungin asemakaavavaranto lisääntyi edellistä johtuen aikaisemmasta.

3. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Toteutuminen: Kaikissa kaavoitushankkeissa on turvattu luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden säilyminen. Valtuusto haki kahden kaupungin omistaman luonnonsuojelu-alueen rauhoittamista ELY-keskukselta lautakunnan valmistelun pohjalta

Vastuualueen toiminnan kuvaus ja keskeiset tunnusluvut

Johtosäätönsä mukaisesti ympäristölautakunta edistää suunnittelemalla, ohjaamalla ja valvomalla kestävästä kehityksen periaatteella toimivan, taloudellisen, terveellisen ja turvallisen yhdiskunnan sekä kauniin, virikkeitä antavan ja viihtyisän ympäristön syntymistä.

Lautakunnan tehtävänä on mm.

- Toimia maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena
- Toimia maa-aineslain tarkoittamana lupa- ja valvontaviranomaisena
- Päättää asemakaavan valmisteluprosessin vaiheista
- Päättää asemakaavan muutoksista, mikäli kyse ei ole vaikutukseltaan merkittävästä kaavasta (MRL 52§)

Toimintaympäristön muutokset

Ei muutoksia vuonna 2015.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Asemakaavojen osalta on saatu voimaan mm. Idäntien ja Mettistön alueen asemakaavat. Siltatien asuinalueen ja Heinikon yritysalueen asemakaavat on hyväksytty valtuustossa. Ympäristönsuojelun osalta ympäristölupavelvollisten, maaineslupien ja pohjavesialueen valvonta suoritettiin suunnitelmien mukaisesti. Luontoselvitykset on päivitetty kaavoitusohjelman kohteiden osalta. Ympäristön seurannassa pääpaino oli järvien veden laadun seurannassa. Ilmastostrategiassa esitettyjä toimia edistettiin mm. valmistelemalla kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelmaa.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Kaavoitusohjelma ei toteutunut asemakaavojen osalta kaikilta osin arvioidussa aikataulussa. Ympäristön ja ympäristösiisteyden korkeaa laatutasoa on ylläpidetty kevätkatselmuksen ja siistimiskehotusten avulla.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot					
Toimintamenot	-25 443	-25 443	-25 918	475	101,9
Toimintakate	-25 443	-25 443	-25 918	475	101,9

Asukaslautakunta

Asukaslautakunta

Vastuuhenkilö hallintopäällikkö Antti Pieviläinen

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. Osallistetaan kuntalaisia talousarviovalmisteluprosessissa erityisesti sähköisten kanavien kautta.

Toteutuminen: Järjestettiin alueelliset asukasillat talousarviosta ja MAPSTOsta keväällä 2015 seuraavasti:

- Vuorentausta 5.5.2015
- Viljakkala 5.5.2015
- Siivikkala 12.5.2015
- Kuru 12.5.2015

Järjestettiin ns. kokoava asukasilta kuntalaisille kevään asukasillojen pohjalta kaupungintalolla 26.8.2015.

Laadittiin vuoden 2016 talousarviovalmisteluun liittyvä kuntalaiskysely Ylöjärven taloudesta ja palveluista Otakantaa.fi-järjestelmään. Kysely oli avoinna 1.-15.9.2015 ja siihen vastasi yhteensä 334 henkilöä. Vastaukset toimitettiin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden tietoon.

2. Kehitetään asiakirjojen sähköistä saatavuutta kaupungin kotisivuilla.

Toteutuminen: Toteutettiin uusia sähköisiä asiointilomakkeita. Kotisivuilla olevien asiakirjojen kattavuus ja ajantasaisuus tarkistettiin.

3. Edistetään kuntalaisten ja kaupungin välistä vuorovaikutusta ja kuntalaisten osuutta sosiaalisen median kanavien käyttöönottamisella.

Toteutuminen: Ylöjärven kaupungin Facebook-sivu avattiin 1/2015 ja Twitter-sivu 5/2015; sivuja hyödynnetään viestinnässä päivittäin. Yksiköiden omien Facebook-sivujen määrä ja käyttö lisääntyi, samoin viranhaltijoiden Twitter-tilien. Muutama yksikkö aloitti Instagramin käytön.

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Asukaslautakunnan tavoitteena on edistää kuntalaisten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia kaupungin hallintoon, päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen. Lautakunta edistää myös kuntalaisdemokratian toimivuutta.

Toimintaympäristön muutokset

Asukaslautakunnan esittelijänä toimi alkuvuoden ajan kaupunginjohtaja. Huhtikuun alusta lukien esittelijänä on toiminut hallinto- ja talousosaston hallintopäällikkö.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Asukaslautakunnan tavoitteena on edistää kuntalaisten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia kaupungin hallintoon, päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen. Lautakunta edistää myös kuntalaisdemokratian toimivuutta.

Vuonna 2015 asukaslautakunta mm. järjesti yhteistapaamisen neuvostojen kanssa, järjesti asukastilaisuuksia ja -foorumeita, jakoi talkoorahaa paikallisen toiminnan, tapahtumien ja elinolosuhteiden laadun edistämiseen lautakunnan alaisella toimialueella sekä selvitti kuntalaisten näkemyksiä ajankohtaisista asioista erilaisten asiakaskyselyjen muodossa.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Asukaslautakunnan toteutuneet toimintamenot alittivat asukaslautakunnalle vuoden 2015 talousarviossa osoitetut toimintamenot 25 prosentilla. Merkittävin alitus talousarvioon nähden sisältyi henkilöstökuluihin, jotka alittivat talousarvion noin 13 000 eurolla. Alitus johtuu pääosin lautakunnan viranhaltijaedustukseen tehdyillä muutoksilla.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-74 724	-74 724	-56 025	-18 699	75,0
Toimintakate	-74 724	-74 724	-56 025	-18 699	75,0

Perusturvalautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

1. Vastuualueen keskeinen tavoite on sairaanhoitopiiristä tilatun erikoissairaanhoidon tilauksen toteutuminen +/- 1 %:n tarkkuudella.

Toteutuminen: Lähtökohtaisesti itse tilaus jäi tekovaiheessa elokuussa 2014 liian pieneksi, koska se oli alle vuoden 2014 toteuman. Sairaanhoitopiiristä hankittavaan erikoissairaanhoidon kuitteihin varattiin talousarvioon määräraha vastaamaan vuoden 2014 toteumaa ja kalliinhoidontasausmaksu budjetoitiin täysmääräisenä. Vuoden 2015 aikana kallista/ päivystyksellistä tehohoitoa näytettiin tarvittavan ennakoitua enemmän, joten muutostalousarvion jälkeen varaus oli 32 268 000 €. Sairaanhoitopiirin kokonaislaskutuksen lopullinen toteuma oli 31 035 865 € eli varattu määräraha alittui lopulta 1 232 135 €. Tämän perusteella voidaan katsoa tavoitteen jääneen toteutumatta. Koko perusturvan hallinto ja erikoissairaanhoidon vastuualueen talousarvio toteutui 96,1 %.

2. Aikuissosiaalityö lisää asiakkaiden ohjausta kuntouttaviin ja aktivoiviin palveluihin sekä ensisijaisten etuuksien piiriin.

Toteutuminen: Muiden asiakasryhmien ohella myös toimeentulotuen asiakkaita on ohjattu lisääntyvästi kuntouttavaan työtoimintaan ja muihin aktivointitoimenpiteisiin. Kuntouttavan työtoiminnan palvelussa uusien asiakkaiden määrä kasvoi 135 % vuodesta 2015 vuoteen 2014 verrattuna. Kuntouttavaa työtoimintaa on tarjottu kohdennetusti niille asiakasryhmille, joilla on pitkäaikaisesta työttömyydestä johtuen runsaasti erilaisia elämänhallinnallisia ongelmia ja kuntoutuksen tarvetta. Lisäksi mm. lisääntyneiden terveystarkastusten ja eläkeselvittelyjen kautta toimeentulotuen ohella asiakas on voinut hakea ensisijaista sosiaaliturvaetuutta. Kasvaneesta pitkäaikaistyöttömyydestä huolimatta pitkäaikaisesti toimeentulotuen saavien määrä ei ole suhteellisesti noussut. Pitkäaikaisesti (10 kk > vuoden aikana) toimeentulotukea sai v. 2015 n. 42 % tukea saavista kotitalouksista. Aktivointityö on osaltaan vaikuttanut toimeentulotukimenojen vähentymiseen v. 2015.

3. Tuoda matalan kynnyksen ennaltaehkäisevät palvelut osaksi kaikkea terveyskeskuspalveluiden toimintaa.

Toteutuminen: Yhteydenoton ja yhteydenpidon kynnystä madallettiin merkittävästi ottamalla käyttöön sähköiset palvelut. Sähköisten palvelujen avulla asiakkaat voivat pitää yhteyttä ja kysyä neuvoa esim. omahoitajalta, lääkäriltä tai neuvolan terveydenhoitajalta myös soittoaikojen ulkopuolella. Puhelinneuvonnan ajat lisääntyvät samalla, kun yhteydenotot siirtyvät sähköiseksi. Suun terveydenhuollossa aloitettiin kotihoidon kanssa yhteistyö, jossa hammashoitaja tekee ennaltaehkäisevän neuvontakäynnin kotihoidon valitsemien asiakkaiden

luokse. Lasten lihavuuden hoitoketju otettiin käyttöön yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Perhepuotoiminta aloitettiin tavoitteena tarttua perheiden huoliin mahdollisimman aikaisin ja tehokkaasti.

4. Perheiden omien voimavarojen vahvistaminen matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä hyvinvointipalveluita tehostamalla

Toteutuminen: Vuonna 2015 on panostettu ennaltaehkäisevien palveluiden lisäämiseen erityisesti oppilashuollossa, perhetyössä ja terveystioskillla.

Toimintamalleina uusia ovat perhepuoti, perhekioski, erilaiset perheitä tukevat hankkeet: Arkeen voimaa vertaisryhmätoiminta, neuropsykiatrinen valmennus perhetyössä ja terveystioskin Cosmos-tutkimus ikäihmisille ja ryhmäneuvonnat.

Perhekeskuksessa on panostettu perheiden hoitoon pariterapian tarjontaa lisäämällä, perheneuvolan oikea aikaista vastaanottoa kehittämällä ja nopeiden ensiarvioaikojen saantia lisäämällä.

Oppilashuollossa on kehitetty tukikäynti- ja konsultaatiotoimintaa ja osallistuttu aiempaa enemmän sekä yksilöllisten että yhteisöllisten oppilashuoltoryhmien toimintaan.

5. Kuntalaisten kotona asumisen edistäminen ottamalla laajasti käyttöön varhaisen puuttumisen malleja, joilla voidaan varmistaa tukea tarvitsevien optimaalinen toimintakyky ja elämänlaatu

Toteutuminen: Matalan kynnyksen palveluvaihtoehtoja lisättiin omana työnä ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Geriatrian poliklinikka ja kotitiimi toivat lisäresursseja kotona asumisen ja kotiutumisen tueksi. Kaikki hoitoprosessit osastohoidossa, geriatrian poliklinikalla ja kotitiimissä kuvattiin. Kotihoitoasiakkaille ja asumispalveluyksiköihin saatiin yhteinen lääkäri. Geriatrian osaamisen ja kotiin viedyn tehostetun hoidon vaikutukset näkyivät siinä, että mm. merkittävä osa turhia sairaalasiirtoja pystyttiin välttämään. Lyhytaikaisen perhehoidon alkaminen ja omaishoidon vapaapäivien järjestelyvaihtoehtojen laajentaminen lisäsivät omaishoidon ennaltaehkäisevää tukea. Asiakasraadit toivat uudenlaisen tavan suunnitella ja toteuttaa palveluja yhdessä ikääntyneiden kuntalaisten kanssa, yhtenä tuloksena Ikäpisteen toimintamalli. Vapaaehtois- ja järjestöyhteistyö lisääntyi vuoden aikana.

Hallinto ja erikoissairaanhoido

Vastuuhenkilö terveys- ja sosiaalijohtaja Anne Santalahti

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue huolehtii perusturvan luottamusmiesshallinnosta sekä perusturvalautakunnan työskentelyyn liittyvistä asioista, perusturvaosaston keskitetystä hallinnosta ja toimistopalvelusta. Lisäksi vastuualue hoitaa Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä hankittavan erikoissairaanhoidon tilaamisen ja toiminnan seurannan.

Vastuualueen keskeinen tavoite on sairaanhoitopiiristä tilatun erikoissairaanhoidon tilauksen toteutuminen +/- 1 %:n tarkkuudella.

Toimintaympäristön muutokset

Perusturvan uusittu organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2015. Uusitun organisaation onnistuneen työskentelyn varmistaminen oli keskitetyn hallinnon päätehtäviä vuonna 2015. Toimintaprosessin muutokset koskivat niin kuntalaisten saamia suorita hallinnon palveluja kuin osaston talousseurantaa ja laskutusta. Samoin tekstinkäsittelyn irtaantuminen selvästi omaksi kokonaisuudekseen osana terveyskeskustoimintaa entisen esimiehen alaisuudessa vaati panostusta. Organisaatiomuutosta voidaan pitää onnistuneena, koska perusturvaosasto yleinen työtyytyväisyys nousi hieman vuoden 2014 tasosta ja työtyytyväisyys työn organisointiin perusturvan tasolla oli noussut selvästi.

Sairaanhoitopiiristä hankittavassa erikoissairaanhoidossa suurin muutos oli vuoden 2016 tilausta koskeneen neuvottelun aikaistuminen huhtikuuhun ja sen muuttuminen toimialue kohtaiseksi ja kehysrenkaan osalta nelipäiväiseksi. Lisäksi psykiatrian sairaalapaikkoja oltiin sairaanhoitopiirissä supistamassa ja supistuksen aikataulu aikaistui vuoden 2015 aikana kahdella kuukaudella, kun Kaivannon sairaala suljettiin jo 31.10.2015. Lisäksi valmistui koko Pirkanmaan alueen selvitys psykiatrian resursseista ja siitä voitiin todeta Ylöjärven käytössä olevat psykiatrian resurssit niukoiksi.

Sote-uudistukseen mahtui toimintavuoden aikana useita vaiheita: keväällä käytettiin runsaasti voimavaroja silloisen lakiluonnoslausunnon kommentointiin, mutta sittemmin lakiehdotus kaatui perustuslaillisiin ongelmiin. Uuden hallituksen valmistelemaan itsehallinto/maakuntamalliseen sote-valmisteluun on osallistuttu yhdessä muiden kehyskuntien kanssa pyydettyjä lausuntoja valmistellen.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Vastuualueen painopisteenä oli sairaanhoitopiiristä tehdyn tilauksen toteutuminen +-1 % tarkkuudella. Lähtökohtaisesti itse tilaus jäi tekovaiheessa elokuussa 2014 liian pieneksi, koska se oli alle vuoden 2014 toteuman. Sairaanhoitopiiristä hankittavaan erikoissairaanhoidon kuitenkin varattiin talousarvioon määräraha vastaamaan vuoden 2014 toteumaa ja kalliinhoidontasausmaksu budjetoitiin täysmääräisenä. Vuoden 2015 aikana

kallista/ päivystyksellistä tehohoitoa näytettiin tarvittavan ennakoitua enemmän, joten muutostalousarvion jälkeen varaus oli 32 268 000 €. Sairaanhoidopiirin kokonaislaskutuksen lopullinen toteuma oli 31 035 865 € eli varattu määräraha alittui lopulta 1 232 135 €. Tämän perusteella voidaan katsoa painopisteen jääneen toteutumatta. Koko vastuualueen talousarvio toteutui 96,1 %.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Suoritetavoitteet			
Sairaanhoidopiirin kustannukset €/as (sis. ensihoidon ja sairaankuljetuksen)	943,88	952,82	948,79
Henkilöstö *)			25,5

*) vastuualue muodostui vasta vuoden 2015 alusta

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Sairaanhoidopiiriin varattu määräraha riitti ja alittui lopullisen tasauskulutuksen jälkeen 1 230 000 €, koska vuonna 2015 Ylöjärvi hyötyi kalliin hoidontasauksesta ja sai hyväkseen myös 312 000 € korjausta vuoden 2014 kalliinhoidon maksusta.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	585 489	635 489	639 672	-4 183	100,7
Toimintamenot	-34 350 474	-34 820 714	-33 485 855	-1 334 859	96,2
Toimintakate	-33 764 985	-34 185 225	-32 846 183	-1 339 042	96,1

Sosiaalityön palvelut

Vastuuhenkilö sosiaalityön johtaja Marketta Tiihala

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Sosiaalityön vastuualue tuottaa ja järjestää perussosiaalityön palvelut sisältäen aikuisten sosiaalityön ja toimeentuloturvan, lasten ja perheiden sosiaalityön, vammaispalvelujen ja päihdehuollon tehtäväalueet.

Palvelut ovat pääosin luonteeltaan viimesijaisia ja subjektiivisten oikeuksien perusteella järjestettäviä.

Tavoite: aikuissosiaalityö lisää asiakkaiden ohjausta kuntouttaviin ja aktivoiviin palveluihin sekä ensisijaisten etuuksien piiriin.

Toimintaympäristön muutokset

Perusturvan organisaatiomuutos korosti sosiaalityön palvelujen luonnetta korjautuvia palveluja tuottavana vastuualueena. Vuoden 2015 aikana vastuualueen toiminnan ja talouden kannalta suurimmat muutokset olivatkin seurausta erityisesti raskaimpien palvelujen lisääntyneestä tarpeesta usealla eri tehtäväalueella, erityisesti lastensuojelussa ja vammaispalveluissa. Myös pitkäaikaistyöttömyyden kasvu heijastui arviota suurempana työmarkkinatuen kuntaosuusmenojen kasvuna, vaikkakin toimeentulotuen asukaskohtaiset menot jatkoivat edelleen laskuun.

Uuden sosiaalihuoltolain voimaan astuminen 1.4.2015 alkaen toi uusia velvoitteita ja toimintamalleja erityisesti perussosiaalityön palveluihin.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Aikuissosiaalityössä yhteistyö kaupungin työllisyyspalvelujen ja TE-toimiston kanssa lisääntyi, ja kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien uusien asiakkaiden määrä lisääntyi. Tämä vaikutti osaltaan toimeentulotukimenojen vähenemiseen. Myös työmarkkinatuen kuntaosuusmenot kääntyivät loppuvuoden aikana laskusuuntaan.

1.4.2015 voimaan astuneen sosiaalihuoltolain edellyttämät toimintatavan muutokset kohdistuivat ensisijaisesti lastensuojeluun, jossa osa asiakkaista ohjautui sosiaalihuollon palvelujen asiakkaaksi lastensuojelun sijaan. Tästä huolimatta myös varsinaisen lastensuojelun palvelujen tarve säilyi määrällisesti entisellä tasolla.

Vammaispalveluissa erityisesti henkilökohtaisen avun määrälliset tarpeet ja raskaimmin resursoitujen palvelujen (Pshp) tarve kasvoivat.

Päihdehuollossa lisättiin matalan kynnyksen palvelua mm. aloittamalla A-klinikan päihdesairaanhoitajan päivystysvastaanotto.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Toimeentulotukimenot €/as	99	94	84
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 -vuotiaat, huostassa 31.12.	46	55	60
Kiireellisten sijoitusten määrä vuoden aikana	40	30	36
Vammaispalvelujen menot €/as.	168	189	197
A-klinikat, asiakkaita vuoden aikana	48	37	38**
Päihdehuollon ostopalvelumenot €/as.	21	21	20
Henkilöstö *)			61

*) vastuualue muodostui vasta vuoden 2015 alusta

***) Ylöjärven sivuvastaanotolla lisäksi 90 asiakasta

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Talousarvio toteutui tulojen osalta ennakoidusti toteuman ollessa 100,1 %.

Menojen toteuma oli 103,0 %. Ylitykset kohdistuvat pääasiallisesti henkilöstömenojen sivukuluihin sekä lastensuojelun ja vammaispalvelujen ostopalveluihin.

Tehtäväalueista lastensuojelun palvelujen kustannukset muodostavat yli puolet vastuualueen kokonaisylytyksestä. Erityisesti pitkäaikaisesti sijoitettujen lasten määrä on kasvanut ja lisäksi aiempaa useammin sijaishuolto on ollut mahdollista toteuttaa erityisen tuen yksiköissä. Näiden ostojen kustannukset ovat kasvattaneet kustannuksia erityisesti loppuvuoteen painottuen.

Vammaispalvelujen tehtäväalueella erityisesti kehitysvammahuollossa on ilmennyt ennakoitua runsaammin tarvetta erikoissairaanhoidon jaksohoidolle. Asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuudesta huolehtiminen on edellyttänyt ajoittaista lisähenkilöstön palkkaamista erityisesti asumispalveluyksiköissä. Vammaispalvelulain mukaisista tukitoimista henkilökohtaisen avun palvelun saajien määrä on edelleen kasvanut vuoden 2015 aikana. Vammaispalvelujen tehtäväalueen menojen ylitys vastaa n. kolmasosasta vastuualueen ylityksistä.

Aikuisten sosiaalityön palvelujen vastuualueella alentuneet toimeentulotukimenot kompensoivat osittain muiden tehtäväalueiden kasvaneita menoja.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	3 336 340	3 336 340	3 340 478	-4 138	100,1
Toimintamenot	-18 022 752	-19 272 142	-19 859 632	587 490	103,0
Toimintakate	-14 686 412	-15 935 802	-16 519 153	583 351	103,7

Terveyskeskuspalvelut

Vastuuhenkilö johtava ylilääkäri Juuso Rajala

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Terveyskeskuspalveluiden vastuualue tuottaa avoterveydenhuollon (lääkäripalvelut, sairaanhoitajapalvelut, röntgenpalvelut, avofysioterapiapalvelut, suun terveydenhuollon, neuvolapalvelut ja koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon) päivystysluonteiset ja ajanvarauksella annettavat vastaanottopalvelut.

Tavoite: Tuoda matalan kynnyksen ennaltaehkäisevät palvelut osaksi kaikkea terveyskeskuspalveluiden toimintaa.

Toimintaympäristön muutokset

Vuonna 2015 alusta tapahtunut organisaatiouudistus vaikutti vastuualueen palvelujen toteuttamiseen selkeyttävästi. Palvelusetelin käytön laajeneminen aiheutti talouspaineita.

Vuoden aikana alkoi Sipilän hallituksen sote-uudistuksesta tihkua lisääntyvästi tietoa. Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että valinnanvapaus saattaa entisestään laajeta. Näin terveyskeskus on tilanteessa, jossa tulevaisuutensa turvatakseen se joutuu varautumaan asiakaskunnasta kilpailemiseen.

Toimintaympäristön digitalisoituminen tuo sekä haasteita että mahdollisuuksia. Terveyskeskus on vahvasti mukana Ylöjärven digiloikassa.

Erikoissairaanhoito tarjoaa jatkuvasti yhä enemmän hoitoa yhä pienemmälle osalle väestöstä. Tämän seurauksena terveyskeskus on jatkuvan lisääntyvän työpaineen kohteena, kun tehtäviä siirretään erikoissairanhoidosta perustasolle. Tilanne edellyttää toiminnan vaikuttavuuden jatkuvaa parantamista, eli toiminnan jokaisen osa-alueen tuomaa hyötyä on arvioitava jatkuvasti ja kriittisesti.

Yleinen talousahdinko, lisääntyvä työttömyys ja ikääntyvä väestö sekä edelleen vaativampi lainsäädäntö aiheuttavat vaikean yhtälön, jossa tarvitsijoita on yhä enemmän mutta jaettavaa on yhä vähemmän.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Sähköiset palvelut otettiin käyttöön terveyskeskuksen avosairanhoidon sekä neuvolan palveluissa 2015 lokakuussa. Sähköisillä palveluilla mahdollistetaan yhteydenpitoa ja palvelua muulloinkin kuin virka-aikana ja ilman esim. puhelinta tai käyntiä. Palvelussa on myös mahdollista jatkossa täyttää esim. kyselylomakkeita neuvolapalveluissa yms. Myös sähköinen ajanvaraus hoitajalle on jo mahdollinen. Pitkällä aikavälillä odotetaan hyötyjä myös työn tuottavuudessa.

Erikoissairanhoidon lähettämishojjeiden teko aloitettiin vuoden 2015 lopulla. Ohjeilla tavoitellaan lääkärin työhön selkeyttä sekä myönteisiä kustannusvaikutuksia.

Tekonivelpotilaiden hoitoprosessi Ylöjärvellä kuvattiin ja sitä kehitettiin tavoitteena leikkauksen jälkeinen mahdollisimman hyvä kuntoutuminen sekä välitön kotona pärjääminen leikkauksen jälkeen.

Lääkinnällisen kuntoutuksen prosessi kuvattiin ja sitä selkeytettiin.

Puheongelmien arviointiprosessia nopeutettiin hyödyntämällä ostopalveluja. Näin saadaan vaikeat puheongelmat nopeammin tehokkaan kuntoutuksen piiriin.

Röntgeniin tehtiin ulkoinen auditointi, joka läpäistiin erinomaisesti.

Ylöjärvellä käynnistyi endokrinologian poliklinikkatoiminta. Poliklinikalla hoidetaan pääasiassa vaikeahoitoisia diabetespotilaita. Tays:n erikoislääkäri pitää vastaanottoa terveyskeskuksessa.

Unitutkimuksia ja sydänfilmin vuorokausirekisteröintejä alettiin tehdä Ylöjärven terveyskeskuksessa aiemman palvelusetelikäytön sijaan. Tällä saavutetaan pieniä kustannussäästöjä ja palvelun saa nyt omasta kunnasta.

Hoitotarvikkeet alettiin kevästä 2015 hankkia keskitetysti sairaanhoitopiiriltä. Merkittävänä hyötynä tästä seurasi mahdollisuus saada vertailutietoa tarvikkeiden käytöstä muihin kehyskuntiin nähden.

Lasten lihavuuden hoitoketju otettiin käyttöön yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa. Ylöjärvellä aloitettiin Perhepuotitoiminta, jolla pyritään varhaisessa vaiheessa tehokkaasti puuttumaan perheiden huoliin.

Asiakastyytyväisyyden mittaus laajeni kolmeen kertaan vuodessa sekä lisäksi hankittiin Happy-or-Not- asiakastyytyväisyyden seurantalaitte, joka kiertää yksiköissä.

Suun terveydenhuollossa aloitti suu- ja leukakirurgi. Lisäksi ennaltaehkäisevänä palveluna aloitettiin hammashoitajan kotikäynnit kotisairaanhoidon asiakkaille.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Asiakaskontaktia/lääkäri	2 913	2 857	2 738
Asiakaskontaktia/sairaanhoitaja	1 673	1 684	1 716
Käynnit terveydenhoitajan vastaanotolla	29 660	30 000	32 702
Suun terveydenhuolto yli 17-vuotiaitten osuus asiakkaista %	57,8	57,2	58,3
Asiakaskäyntien peittävyys väestöstä viimeisen 3 vuoden aikana.	69	65	66
Henkilöstö *)			136
*) vastuualue muodostui vasta v. 2015			

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintatuottojen merkittävä ylittyminen lähes 400 000 eurolla paikkasi kulujen ylittymisen vastuualueella. Tuotoissa oli kertaluonteisia tuloja, joiden varaan ei voi vuosittain laskea. Kuitenkin myös asiakasmaksutuotot ylittivät odotetun.

Muissa kunnissa hoitoa saaneiden hoidon korvaukset lisääntyivät merkittävästi samoin kuin Ylöjärvellä ulkokuntalaisille annetuista hoidoista saatu laskutus. Sama kehitys jatkunee tulevaisuudessa valinnanvapauden myötä.

Palvelusetelien ostot ylittivät aiemman tason 81 000 eurolla, vaikka setelien jakaminen marras-joulukuulta siirrettiin tammikuulle 2016. Ostojen ylitys johtui aiempaa merkittävästi laajemmasta setelivalikoimasta. Palvelusetelien ostojen pitäisi heijastua vastaavasti muiden erikoissairaanhoidon kustannusten vähenemisenä (tai kasvun hidastumisena).

Lääkinnällisen kuntoutuksen ostopalvelut ylittivät suunnitellun noin 75 000 eurolla. Syinä olivat Tays:n lasten terapioiden siirtyminen Ylöjärven vastuulle sekä muutostalousarviossa vähennetty raha puheterapeutin palkkaamiseen. Puheterapeutin palkkaaminen ei kuitenkaan toteutunut ja siten ostopalvelut jatkuivat aiemmalla tasolla.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	1 519 250	1 519 250	1 918 099	-398 849	126,3
Toimintamenot	-14 374 639	-14 355 853	-14 738 443	382 590	102,7
Toimintakate	-12 855 389	-12 836 603	-12 820 344	-16 259	99,9

Ehkäisevät ja korjaavat hyvinvointipalvelut

Vastuuhenkilö ehkäisevien ja korjaavien hyvinvointipalvelujen johtaja Paula Paasanen-Aro

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Palveluvalikoima muodostaa ennaltaehkäisevien, terveys- ja hyvinvointieroja kaventavien ja korjaavien, varhaisen puuttumisen, kuntalaisten omatoimisuutta tukevien ja asiakkaan valinnanvapautta lisäävien palvelujen kokonaisuuden. Vastuualue sisältää mielenterveyskeskuksen, perhekeskuksen, perhetyön ja terveyskioskin toiminnot.

Tavoite: Perheiden omien voimavarojen vahvistaminen matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä hyvinvointipalveluita tehostamalla

Toimintaympäristön muutokset

V. 2015 alusta organisaatiomuutoksen seurauksena muodostettiin ehkäisevien ja korjaavien hyvinvointipalvelujen vastuualue, johon kuuluvat kaupungin erilaiset psykososiaalista tukea antavat työryhmät ml. perhetyö sekä korjaavat palvelut perhekeskuksessa ja mielenterveyskeskuksessa. Vastuualueen osien yhteensovittaminen ja moniammatillinen yhteistyö on lähtenyt hyvin käyntiin.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain ja sosiaalihuoltolain velvoitteet ovat tuoneet uusia haasteita mm. perhetyöhön, perheneuvolan ja koulupsykologien toimintaan.

Digitalisaation tuomat koulutushaasteet ovat lisääntyneet ja sähköisten järjestelmien sekä hyvät että huonot puolet ovat tulleet esiin osin myös tietokoneajan lisääntymisenä potilastyön kustannuksella.

Kuntalaisten työttömyyden ja taloudellisten ongelmien lisääntyminen lisää myös tarvetta mielenterveyspalveluiden käyttöön.

V. 2015 aikana PSHP:n psykiatriset osastopaikat vähenivät n. 100:lla Kaivannon sulkemisen seurauksena. Tämä aiheutti avohoidon psykiatrisen tutkimuksen, hoidon ja kuntoutustarpeen lisääntymistä ja osastohoitoaikojen lyhentymisen seurauksena myös kalliiden asumispalveluiden tarpeen kasvua.

Loppuvuonna 2015 terveyskioskin toimintaan vaikutti sairaanhoidollisten palveluiden tarjoamisessa ollut katkos (toimenpidemaksut).

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Yläkoulujen ja 2. asteen oppilashuoltoon sijoitettujen koulupsykologien panos on näkynyt lähetemäärien laskuna nuorisotiimissä eli matalalla kynnyksellä saatu apu on vähentänyt ohjautumista avohuollon psykiatrisiin palveluihin.

Perhetyön lisääminen, oppilashuollon ja perheneuvolan tehostunut toiminta näkyy myös erikoissairaanhoitoon tehtävien lähettemäärien vähentymisenä ja esim. lasten ja nuorisopsykiatrisen erikoissairaanhoidon käytön vähentymisenä (tilaukseen nähden käyttö alittunut 599 000 €).

Mielenterveyskeskuksen toiminta on resursseihin nähden tehokasta sekä PSHP:N erikoissairaanhoidon käytön vähäisyyden että asiakastytyväisyyden osalta. PSHP:n suunnitelmissa tähdennetään avohoidon resurssien lisäämistä, mikä on tulevana vuosina välttämätöntä.

Ehkäiseviä hyvinvointipalveluita on lisätty monialaisella yhteistyöllä suunnitelman mukaisesti.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Mielenterveyskeskuksen asiakkaat	998	1 111	1 113
Perhekeskuksen asiakkaat, erityistyöntekijät (sisältää perheneuvolan)	1 146	1 400	1 566
Perheneuvola keskim. jonoaika kiireetömälle ensikäynnille (arkivrk)	250	48	42
Perhetyö Asiakasperheiden määrä	336	328	309
Terveysneuvonta asiakkaita	9 058	8 776	8 697
Henkilöstö*, joista osa-aikaisia			41 2

Vastuualue muodostettiin v. 2015 alusta*

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ehkäisevissä toiminnoissa talousarvion raamissa pysyttiin hyvin. Merkittävimmät poikkeamat sijoittuvat korjaavien palveluiden alueelle. Kokonaisuudessaan toimintakate on 107,0 % ylitksen ollessa vastuualueella 266 923 €.

Mielenterveyskeskuksen ostopalvelumenot nousivat voimakkaasti loppuvuotta kohden muista kunnista ostettavien hoitojen, tehostetun asumispalvelun ja päivä kuntoutustarpeen lisääntymisen takia. Ostopalveluiden osalta kalleinta on tehostettu palveluasuminen, jonka kustannukset ovat vuosittain n. 700 000 € (17 asukasta). PSHP:n psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa sen sijaan tuli huomattava säästö. Erikoissairaanhoidossa tulevat säästöt tulisi jatkossa hyödyntää perustason korjaavan mielenterveyshoidon resurssien lisäämiseen, millä vähennettäisiin kalliisiin asumispalveluihin joutumista ja osa osastohoitojaksoista voitaisiin estää.

Resurssipajan työtoiminnan kustannuksia ei voitu ennakoida budjettiin, koska kaupungin oman työ- ja toimintakeskuksen muutokset eivät olleet suunnitelman tekovaiheessa tiedossa. Tämä kustannus on n. 60 000 €.

Palkkakustannuksiin tuli ylitystä psykiatrin pitkän sairausloman sijaisuuden ajaksi palkattavan lääkärin palkkamenoista ja perhetyössä sijaistarpeiden vuoksi. Perhetyön osalta ylitystä tuli lisäksi ostopalveluiden käytössä, kun kriisitilanteissa oleville perheille jouduttiin kustantamaan virka-ajan ulkopuolelle ajoittuvaa lastenhoitoapua.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	144 100	144 100	152 480	-8 380	105,8
Toimintamenot	-3 744 106	-3 980 150	-4 255 454	275 304	106,9
Toimintakate	-3 600 006	-3 836 050	-4 102 973	266 923	107,0

Hoito- ja kuntoutumispalvelut

Vastuuhenkilö hoito- ja kuntoutumispalvelujen johtaja Anu Kallio

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Hoito ja kuntoutumispalveluiden vastuualueella toteutetaan geriatrian poliklinikka- ja avotiimitoimintaa, muistisairaiden hoitoa ja kuntoutusta, sairaalahoittoa, vanhainkoti-, tehostettua ja tavallista palveluasumista, ikäihmisten päivätoimintaa ja lyhytaikaishoitoa, kotihoitoa ja siihen liittyviä tukipalveluja, omaishoidon palveluja sekä perhehoitoa ja yhteisöasumista.

Vastuualueen toiminnan tavoitteena on edistää oman terveydenhuollon ja sosiaalihuollon perustason ja erikoisosaamisen yhteistyöllä kotona asumista ja auttaa ennaltaehkäisevillä toimilla ja muilla palveluilla kotona asuvien pitkäaikaisairaiden ja ikääntyneiden kuntalaisten toimintakykyä ja elämänlaatua.

Toimintaympäristön muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon lakiuudistukset vuosina 2013 - 2015 ovat siirtäneet palvelujen painopistettä entistä enemmän ennaltaehkäiseviin palveluihin. Ohjaus ja valvontaviranomainen Valvira seuraa valtakunnallisten tavoitteiden ja lainsäädännön mukaista palvelujen toteutumista (Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelma vuosille 2016 - 2019). SOTE-uudistus tulee asettamaan omat reunaehdotensa sosiaali- ja terveystalouden suunnittelulle ja järjestämiselle.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Vuoden 2015 alussa toteutettu Ylöjärven perusturvaosaston organisaatiouudistus selkeytti vastuualueen palvelujen toteuttamista ja hoitoprosessien yhteensovittamista. Puolet perusturvan henkilöstöstä työskentelee hoito- ja kuntoutumispalvelujen vastuualueella.

Perusterveydenhuollon osastohoito, geriatrian poliklinikka ja kotitiimi

Perusterveydenhuollon osastohoitoa toteutetaan terveyskeskuksen akuuttiosastolla sekä kuntoutus- ja muistikeskus Kumukkeessa. Akuuttihoidon yksiköissä työskentelee kaksi geriatriaan erikoistunutta lääkäriä. Akuuttiosaston kuormitusprosentti oli 110,5 %, joka edellytti vastaavasti lisäpanostusta henkilöstömäärässä, hoitotarvikkeissa ja lääkkeissä. Hoitajakson keskiarvo oli koko vuoden tasolla 13,2 vrk. Tavoiteltuun alle 12,5 vrk/jakso tasoon ei vielä päästy, yhtenä syynä kesäaikaiset sulut vatsatauti-epidemian vuoksi.

Geriatrian poliklinikka tuottaa erityistyöntekijöiden sekä kotitiimin palveluja. Kotitiimi hoitaa mm. vaativimpia kotiutuksia ja saattohoitoasiakkaita. Geriatrian poliklinikalla työskentelee kaksi geriatriaan erikoistunutta lääkäriä. Asiakkuuksia geriatrian poliklinikalla oli vuonna 2015 kaikkiaan 5718, joista vastaanotto- tai kotikäyntejä 2109.

Geriatrian poliklinikan yhteydessä alkoi syksyllä Ikäpiste-toiminta, joka antaa palveluohjausta ja neuvontaa terveyskeskuksessa, Viljakkalassa ja Kurussa. Osastojen, geriatrian poliklinikan ja kotitiimin palveluprosessit kuvattiin v.2015.

Kotihoitopalvelut, omaishoito ja perhehoito

Kotihoidossa oli säännöllisten käyntien piirissä olevia asiakkaita 550, heistä 75 - vuotta täyttäneitä ja vanhempia 350. Kotihoidon kokonaisasiakasmäärä laski edellisestä vuodesta. Säännöllisen hoidon asiakasmäärä kasvoi ja tilapäisen hoidon osuus väheni. Kotihoidon kattavuus vastasi hyvin valtakunnallisia suosituksia. Kotihoidon tukipalveluja järjestettiin kotihoitoasiakkaille kilpailutuksen ja palvelusetelien avulla. Kunnan lakisääteinen velvollisuus on pitää rekisteriä alueellaan kotipalvelun tukipalveluja tuottavista yrityksistä, joita oli rekisterissä vuoden lopulla yli 50.

Kotona asumista tuetaan päivätoiminnalla, lyhytaikaishoidolla ja vapaaehtoistyön eri muodoilla. Päivätoiminnassa oli vuoden aikana yhteensä 116 asiakasta ja hoitopäiviä kertyi 3264. Lyhytaikaishoidossa toteutettiin kaikkiaan n. 640 hoitajaksoa. Vapaaehtoistyön kanssa yhteistyönä käynnistyi uusia ryhmiä ja porinapiirejä.

Omaishoidon tuen piirissä olevien määrä kasvoi, yhteensä 120 tuensaajaan. Omaishoitajan vapaapäivien järjestämiseen liittyviä palveluja lisättiin. Perhehoidon aloitti Ylöjärvellä kaksi perhehoitokotia sekä yksi myös asiakkaan kotiin perhehoitoa tarjoava perhehoitaja. Lyhytaikaisen perhehoidon piirissä oli 15 asiakasta. Ikääntyneiden perhehoidon seudullinen yhteistyö Pirkanmaalla käynnistyi vuoden 2015 lopulla.

Asumispalvelut ja laitoshoido

Vanhusten palvelujen palvelurakenne vastasi valtakunnallisia laatusuosituksia. Kotona asui 91,8 % ikääntyneistä 75 -vuotta täyttäneistä kuntalaisista, kotihoidon piirissä oli 17,1 %, tehostetussa palveluasumisessa 6,6 % ja laitoshoidossa 1,6 %. Valviran valvontaohjelmassa on todettu, että laitoshoidon osuus ei kunnassa saa ylittää 2 %:a.

Omien ja ostettujen asumispalvelujen suhteellisissa osuuksissa tapahtui muutoksia vuonna 2015, kun Ylöjärvellä aloitti Esperin Hoivakoti Vihtori. Tavallista ei-ympäri vuorokautista palveluasumista oli omana tuotantona 24 ja ostettuna 38 paikkaa sekä tehostettua ympärivuorokautista palveluasumista 94 omaa ja 58 ostettua paikkaa.

Soppeensydämen yhteisökodin asuntoihin muuttivat viimeiset asukkaat kesällä. Syksystä lähtien yhteisökodissa on ollut asukkaiden suunnittelemana ja järjestämänä monenlaista toimintaa ja viriketapahtumia. Yhteistoimintatila Emminkammarissa on viikoittain kotihoidon saunapalvelu ja tiloissa kokoontuu myös asiakas- ja omaisyhdistyksiä.

Kuntalaispalautteet ja tilaisuudet

Asiakasraateja pidettiin vuoden 2015 aikana vastuualueella yhteensä 5. Aiheina olivat palveluohjauksen sisältö ja toteutus sekä perhehoito. Osallistujia raadeissa oli kaiken kaikkiaan 100.

Vastuualueella toteutettiin kolme asiakastyytyväisyyskyselyä. Tulokset olivat kokonaisuudessaan hyvät, esimerkkinä kotihoidon kyselyn ka. välillä 4,69 - 4,79.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Kotona asuvat 75-v. täyttäneet % (N) (Valtakunnallinen tavoite 91-92 %)	92,4 % (1 804)	92,1 % (1 860)	91,8 % (1 875)
Säännöllisessä kotihoidossa 75-v. täyttäneet % (N) (Valtakunnallinen tavoite 13-14 %)	13,1 % (256)	14,5 % (294)	17,1 % (350)
Tehost. palveluasumisessa 75-v. täyttäneet % (N) (Valtakunnallinen tavoite 6-7 %)	3,4 % (66)	5,7 % (116)	6,6 % (134)
Ostetun palveluasumisen asiakasmäärä:			
tehostettu	29	36	58
tavallinen	43	42	38
Keskimääräinen hoitoaika tk-sairaalassa vrk	15,1	12,5	13,2
Omaishoidon tuen saajien määrä vuoden aikana	99	102	120
Henkilöstö *)			259

*) vastuualue muodostui vasta vuoden 2015 alusta

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Vastuualueen menot ylittyivät 1,5 % ja tulot alittuivat 6 %. Nettoylitys oli 3,7 %. Hoitotarvikkeet ylittivät budjetoidun 185 000 € ja lääkkeet 48 000 €. Ylityksen taustalla olivat suurimpina syinä osastohoidon asiakasmäärän kasvaminen sekä ilmaistarvikelijakeluna myönnettyjen hoitotarvikkeiden määrän lisääntyminen. Ilmaistarvikkeiden perusteena on aina lääketieteellinen ja hoitosuunnitelmassa todettu syy.

Asiakaspalvelujen ostot ylittyivät 135 000 €. Asiakaspalvelujen ostojen ylitykset kohdentuivat kotihoidon asiakkaiden tukipalveluihin (mm. turvapuhelinpalvelut, ateriapalvelut) ja sairaalahoitoon liittyviin palveluihin. Asumispalvelujen ostot puolestaan toteutuivat budjetoidun mukaisesti.

Palkka- ja eläkeperusteiset Kuel-maksut ylittyivät vastuualueella yhteensä 128 000 €. Vastuualueen ICT-palvelujen kustannuksissa ylitys oli 65 000 €. Tulot toteutuivat 94 %. Vastuualueen tulokertymää laski ensisijaisesti asiakkaiden maksukattojen täyttyminen. Kotihoidon maksukertymästä osa jäi tuloutumatta vuodelle 2015. Asumispalvelujen ja vanhainkotihoidon tulot toteutuivat budjetoidusti.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	4 628 900	4 839 700	4 548 683	291 017	94,0
Toimintamenot	-20 518 174	-21 247 774	-21 565 912	318 138	101,5
Toimintakate	-15 889 274	-16 408 074	-17 017 228	609 154	103,7

Sivistyslautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. Ylöjärvi on aktiivisesti mukana 2. Asteen koulutuksen järjestämistä koskevien rakenteellisten muutosten suunnittelussa (viite: lukio-opetuksen kaikkien järjestämislupien hakeminen uudelleen v. 2015).

Toteutuminen: Seudullisesti päätettiin ja käynnistettiin toimenpiteet Tampereen kaupunkiseudun lukioiden yhteistyön syventämiseksi. Lisäksi Koulutuskeskus Valo on päätetty ottaa yhdeksi pilttikohteeksi seudullisessa lukio-Tredu-yhteistyön kehittämisessä. Järjestämislupia koskeva tavoite raukesi, sillä eduskunta hylkäsi ao. lakiesityksen.

2. Matalan kynnyksen toimintamallien käyttöön ottaminen aloitetaan kaikilla vastuualueilla.

Toteutuminen: Erilaisia toimenpiteitä joko käynnistyi tai toteutettiin eri vastuualueilla n. 20. Esimerkkejä: varhaiskasvatuksen käyttäjäopas, Facebook ja sähköiset kyselyt, perusopetuksen Kurvi-Veivi-Mervi-Essi ja Sorvi-ryhmät, iltapäivätoiminnan Yhteispelikoulutukset, lukion tiimioppimisen malli ja hyvinvointikysely.

3. Vahvistetaan kuntalaisten osallistamista päätöksentekoon sähköisten kanavien kautta (sisältää myös sosiaalisen median).

Toteutuminen: Varhaiskasvatuksessa vahvistettiin Facebookin ja sähköisten kyselyjen käyttöä. Sivistysosasto oli osaltaan mukana kuntalaisten Ota Kantaa-kyselyssä. Perusopetuksessa ja lukiossa käytössä ovat Wilma-kyselyt (esim. opetussuunnitelmaprosessi). Kuntalaisten avoimet (sähköiset) palautteet käsitellään kuukausittain sivistyksen johtoryhmässä. Työrooleissa tapahtuva Twitterin käyttö laajentui vuoden 2015 kuluessa.

4. Selkeytetään ja vahvistetaan tulospalkkiojärjestelmän roolia kaupunkistrategian ja hyvinvointikertomuksen tavoitteiden toteuttamisessa.

Toteutuminen: Uusi tupa-järjestelmä valmisteltiin syksyllä 2015 ja on otettu käyttöön 2016 alusta.

Yhteispalvelut

Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Matti Hursti

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Yhteispalvelut -vastuualue tuottaa sivistysosaston hallinto- ja opiskeluhuollon palveluja, maastouttaa kaupunkistrategiaa, vastaa toimialansa kehittämishankkeista sekä osallistuu seudulliseen yhteistyöhön.

Toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön keskeisimpiä muutoksia olivat edelleen toimintavolyymin kasvu ja tiukentunut toiminnan ohjaus erityisesti käyttötaloudessa. Kehittämishankkeiden kautta saatu ulkopuolinen rahoitus jatkui merkittävänä. Pitkäaikainen yhteispeli-projekti päättyi vuoden lopussa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat erittäin hyvin. Myös talousarvio toteutui erinomaisesti. Tämä oli mahdollista etenkin henkilöstömenojen kasvun taittumisen takia.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Toiminnan laajuus: Kehittämishankkeet *yli 50 000 € ja **alle 50 000 € hankkeet, joissa ulkopuolinen rahoitus	9	8	5* ja 9**
Henkilöstö	5	5	5

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Talousarvio toteutui muutostalousarvion mukaisena.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	305 000	460 000	492 485	-32 485	107,1
Toimintamenot	-751 642	-1 228 078	-1 230 185	2 107	100,2
Toimintakate	-446 642	-768 078	737 700	-30 378	96,0

Peruskoulutus

Vastuuhenkilö vs. opetuspäällikkö Tarja Suhonen

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Perusopetuksessa järjestetään vuosiluokkien 1-10 opetus perusopetuslain mukaisesti. Perusopetuksen tehtävänä on tarjota yksilöille mahdollisuus hankkia yleisivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus, antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa.

Perusopetus tukee oppilaan kasvua, oppimista ja terveen itsetunnon kehittymistä, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja, saada valmiudet jatko-opintoihin sekä osallistua aktiivisena kansalaisena demokraattisen yhteiskunnan kehittämiseen.

Toimintaympäristön muutokset

Kaiharin koulu lopetti toimintansa 31.12.2014 ja koulu aloitti toimintansa Nokian kaupungin Rajasalmen kouluna. Mutalaan valmistui syyskuussa siirtokelpoinen neljän luokkatilan lisärakennus. Metsäkylän koululle tuli siirtorakennus lukuvuodeksi 2015-16 ja koulun laajennusosan rakennustyöt alkoivat. Viljakkalan 9 kuu-kautta kestänyt koulu-uhkaus aiheutti ylimääräisten kustannusten lisäksi muutoksia koulutyöhön.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Perusopetuksessa keskityttiin opetussuunnitelman yhteisen osuuden kuntakohtaisten tekstien laatimiseen.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Peruskoulun päättäneistä jatkopaikan saaneet:	99,5 %	99,5 %	99,4 %
Käyttömenot /oppilas	7 828 €	7 817 €	7 756 €
Toiminnan laajuus/ oppilasmäärät			
Alakoulut	2 856	2 913	2913
Yläkoulut	1 286	1 306	1346
Henkilöstö tehtäväalueittain			
Rehtorit ja opettajat	315	319	335
Kuraattorit	3	6	6
Toimistohenkilöstö	8,5	9,5	10
Koulunkäynninohjaajat	61	60	62

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Menot ylittyivät arvioitua suuremmilla kotikuntakorvausmenoilla ja kuljetuskustannuksilla vaikkakin kuljetuskustannukset laskivat edellisvuodesta 165 000 euroa.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	840 000	1 260 000	1 279 978	-19 978	101,6
Toimintamenot	-33 837 510	-33 905 590	-34 313 571	407 981	101,2
Toimintakate	-32 997 510	-32 645 590	-33 033 593	388 003	101,2

Lukiokoulutus

Vastuuhenkilö rehtori Jarkko Tuomennoro

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Ylöjärven lukion tehtävänä on tarjota alueen nuorille 2. asteen päivälukiokoulutusta. Koulutuksen tavoitteena on antaa nuorille hyvät jatko-opintovalmiudet ja tukea heidän kasvuun vastuullisiksi sekä aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi.

Toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristö on muuttunut digitalisaation myötä. Sähköisten materiaalien käyttö opetuksessa sekä pedagogiikan vaatimus yksilö- ja ilmiökeskeisempään suuntaan on edellyttänyt opettajien koulutusta ja toimintakulttuurin muutosta. Sähköisten ylioppilaskirjoitusten tulo syksyllä 2016 on vaatinut investointeja laitteisiin ja opettajakunnan sekä opiskelijoiden kouluttamista. Kaksoistutkinnon järjestäminen on lisännyt opettajien määrää ja tuonut lisätyötä hallintoon. Lukio on osallistunut aktiivisesti Tampereen seudun lukioiden yhteistyöhön opetussuunnitelman osalta sekä tekee yhdessä alueen lukioiden kanssa suunnitelman seudullisen yhteistyön lisäämiseksi.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Järjestämislupien hakeminen peruttiin hallituksen toimesta.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Suoritetavoitteet			
Ylioppilaiden määrä/hylätyt	114/<4 %	97/<4 %	125/4 %
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet			
Opetuksen käyttömenot/opiskelija	5 824 €	7 442 €	7 819 €
Toiminnan laajuus			
Lukiolaisten määrä	370	403	400
Henkilöstö *)	25/4	24/4	24/7

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintatulot ylittivät, koska kaksoistutkinnon suorittajien kurssien määrä oli arvioitua suurempi.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	151 000	151 000	212 372	-61 372	140,6
Toimintamenot	-3 348 619	-3 355 158	-3 339 903	-15 255	99,5
Toimintakate	-3 197 619	-3 204 158	-3 127 530	-76 628	97,6

Koululaisten iltapäivätoiminta

Vastuuhenkilö iltapäivätoiminnan koordinaattori Birgitta Korkala

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Koululaisten iltapäivätoiminnan tavoitteena on tarjota lapselle mahdollisuus osallistua ohjattuun, virkistävään ja turvalliseen toimintaan koulupäivän jälkeen ammattitaitoisten ja tehtävään koulutettujen ohjaajien kanssa.

Toimintaympäristön muutokset

Viljakkalassa ei muodostunut iltapäivätoimintaryhmää syksyllä 2015, koska lapsia ei ollut tulossa ryhmään riittävästi. Yhtenäiskoululla aloitti uusi essi-luokan (erityisen tuen esikoululaisten ja 1.luokan oppilaiden) iltapäivätoimintaryhmä.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Asiakastytyväiskyselyjen tulosten perusteella laadukas arki on toteutunut ja toiminta on saatu edelleen pidettyä monipuolisena.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Suoritettavat			
Toiminnassa olevien lasten määrä	375	390	390
- kaupunki	235	237	250
- seurakunta	140	153	140
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet			
Kustannukset vuodessa €/ oppilas	1 534	1 475	1 523
Henkilöstö			
- kokoaikainen	1	1	1
- osa-aikainen	14	14	16

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ei merkittäviä poikkeamia.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	244 000	244 000	256 232	-12 232	105,0
Toimintamenot	-853 476	-854 714	-803 738	-50 976	94,0
Toimintakate	-609 476	-610 714	-547 507	-63 207	89,7

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö varhaiskasvatuksen johtaja Marjo Vesa

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen vastuualue järjestää koko- ja osapäivähoitoa päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä vastaa esiopetuksen järjestämisestä. Kotona olevien vanhempien lapsille on tarjolla avointa varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatus vastaa yksityisen päivähoiton ohjauksesta ja valvonnasta sekä palvelusetelipäivähoiton, lasten kotihoidontuen, yksityisen hoidon tuen sekä siihen liittyvän kuntalisän ja osittaisen/joustavan hoitorahan kustannuksista

Toimintaympäristön muutokset

SatuVekara-palvelusetelipäiväkoti aloitti toimintansa tammikuussa 2015 Metsäkylässä ja Kangasniemen päiväkodin lisäryhmä Karuselli lopetti toimintansa vuoden 2014 lopussa. Päikky-mobiilijärjestelmä otettiin käyttöön koko varhaiskasvatuksessa. Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen rinnalle kehitettiin avoimen ja osa-aikaisen varhaiskasvatuksen malleja.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Varhaiskasvatus laati vuodelle 2015 toimintasuunnitelman joka pohjautuu kaupungin hyväksymään talousarvioon ja strategiaan. Toimintasuunnitelmaa arvioidaan Ylöjärven varhaiskasvatussuunnitelman laadinnan yhteydessä vuonna 2016.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
0-6 v lapset % asukkaista	10,8	10,6	10,5
Suoritetavoitteet (lasten lukumäärä)			
Päiväkodit	1 762	1 799	1 785
Perhepäivähoito	151	149	137
Avoin varhaiskasvatus	311	355	278
Ostopalvelut	46	54	22
Palveluseteli	41	80	194
Lasten kotihoidontuki	752	665	646
Yksityisen hoidon tuki	115	68	93
Osittainen hoitoraha/ Joustava hoitoraha	112	144	139
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet			
Käyttöaste			
Päiväkodit	93	93	92
Perhepäivähoito	84	86	85
Henkilöstö			
- kokoaikainen	398	398	401
- osa-aikainen	1	1	1

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Muutostalousarviossa tuloarviota pienennettiin, koska asiakasmaksutuotot eivät toteutuneet arvioidulla tavalla. Tulot ylittyivät 52 000 euroa, mutta jäivät silti 46 000 euroa alle vuoden 2014 tilinpäätöksen.

Toimintamenot pysyvät muutostalousarviossa, vaikka palvelusetelimenot ylittyivät 425 000 euroa. Henkilöstömenot alittuivat vastaavasti mm. palkkavapaiden takia.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	3 785 000	3 400 000	3 452 415	-52 415	101,5
Toimintamenot	-24 686 371	-24 980 058	-24 755 467	-224 591	99,1
Toimintakate	-20 901 371	-21 580 058	-21 303 052	-277 006	98,7

Vapaa-aikalautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. Ylöjärvi on aktiivisesti mukana seudullisen vapaa-aikapalvelujen strategian laadinnassa ja toimeenpanossa.

Toteutuminen: Seudullinen strategia toimenpiteineen on edelleen työn alla ja valmistunee vuoden 2016 aikana. Ylöjärven rooli on ollut tavoitteiden mukainen.

2. Vapaa-aikalautakunnan ja nuorisovaltuuston toiminta synkronoidaan niin, että nuorisovaltuuston etukäteislausuntomenettelyä voidaan käyttää tehokkaasti jokaisen kokouksen yhteydessä.

Toteutuminen: Toteutunut suunnitelman mukaisesti.

3. Kuntalaisia osallistetaan palvelujen kehittämiseen, suuntaamiseen sekä tarvekartoitukseen jokaisella tehtäväalueella erikseen sovittavalla tavalla.

Toteutuminen:

Kirjastopalvelut: Asiakaskysely ja gallup-kysely kaupungin etusivulla sunnuntaiaukiolon tarpeellisuudesta.

Liikuntapalvelut: Urheiluseurojen ja kaupungin yhteistyön kehittämiseen suunnattu seuraparlamentti perustettiin vuonna 2015 ja se kokoontui 3. kertaa. Lisäksi toteutettiin uimahallin yleinen asiakas-tyytyväisyyskysely sekä liikuntaryhmille suunnattu asiakaskysely.

Nuorisopalvelut: Nuorisovaltuuston toimintaa on kehitetty edelleen kaupunkistrategian mukaisesti. Kaikilla nuorisotiloilla on tehty asiakaskysely. Seudullisen v. 2014 toteutetun nuorisokyselyn tuloksia on käsitelty mm. nuorisotiloilla ja lautakuntatasolla.

Kulttuuripalvelut: Kulttuurisihteeri on osallistunut useiden yhdistysten kokouksiin tavoitteena kahdenvälisen yhteistyön lisääminen kaupungin kanssa. Salin klassiset konserttisarjan asiakaskysely on toteutettu v. 2015.

4. Vapaa-aikapalvelujen kokonaissuunnitelma päivitetään uuden kaupunkistrategian linjauksia toteuttavaksi asiakirjaksi.

Toteutuminen: Kokonaissuunnitelma on yhdistetty osaksi osasto-kohtaista strategia-asiakirjaa.

Vapaa-aikapalvelut

Vastuuhenkilö vapaa-aikajohtaja Sami Yli-Pihlaja

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vapaa-aikapalvelujen tehtävänä on järjestää, luoda edellytyksiä ja tuottaa itse ajanmukaisia liikunta-, kulttuuri-, nuoriso-, kirjasto-, musiikkikoulutus- ja kansalaisopistopalveluja. Palvelujen keskeisenä päämääränä on taata sivistyksellinen ja kulttuurinen hyvinvointi sekä hyvä fyysinen toimintakyky.

Palvelujen tarkoitus on pitää kuntalaiset yhteiskunnan toiminnassa kiinni ja ennaltaehkäistä palvelutarpeita sosiaali- ja terveystoimessa. Laadukkailla vapaa-aikapalveluilla voidaan myös lisätä kaupungin vetovoimaisuutta ja profiloitua dynaamiseksi elinympäristöksi kaupunkiseudun sisällä.

Toimintaympäristön muutokset

Ei merkittäviä muutoksia tarkastelujaksolla.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Toteutunut suunnitelman mukaisesti.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintatulojen ylittyminen on seurausta Urheilutalon tulojen ennakoitua suuremmasta kertymästä tarkastelujaksolla.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	666 600	826 600	922 031	-95 431	111,5
Toimintameno	-5 358 780	-5 264 952	-5 310 906	45 954	100,9
Toimintakate	-4 692 180	-4 438 352	-4 388 875	-49 477	98,9

Kulttuuritoimi

Tehtäväalueen toiminnan kuvaus

Kulttuuripalvelut luo edellytyksiä sekä tuottaa mahdollisuuksia monipuoliseen kulttuurin harrastamiseen Ylöjärvellä. Palveluiden painopisteenä on lastenkulttuuri. Kulttuuripalvelut järjestää vuosittain lukuisia tapahtumia yksin sekä yhdessä kaupungin muiden hallintokuntien ja paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut hallinnoi kulttuurihistoriallisesti arvokkaita museorakennuksia sekä kaupungin taidekokoelmaa.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Taiteen perusopetuksen oppilaspaikat	234	244	269
Tapahtumat ja näyttelyt, kpl	170	221	229
€/asukas	9,83	9,50	9,54

Henkilöstön /vakanssien määrä			
kokoaikaiset	3	3	3
osa-aikaiset	7	7	8

Kirjastotoimi

Tehtäväalueen toiminnan kuvaus

Kirjasto on kaupungin peruspalvelu, joka edistää ihmisten yhtäläisiä mahdollisuuksia elämyksiin, tietojen ja taitojen hankkimiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjaston tehtävä on jäsentää tietoa luotettavasti ja tarjota asukkaiden käytettäväksi kokoelmat, ajanmukaiset tiedonhakumenetelmät ja kirjastotilat, verkkopalvelut sekä henkilökunnan asiantuntijapalvelut.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Kokonaislainaus	674 836	676 562	676 929
Kävijämäärä /hlöä	286 653	290 833	296 312
Neuvonta ja opastus /koulujen ja päiväkotien kirjastokäynnit /hlöä	2 340	3 168	2 071
Satutunnit ja tapahtumat / hlöä	2 213	1 930	2 989
€ / asukas	51,04	51,26	50,75
Henkilöstö / vakanssien määrä			
kokoaikaiset	22	20	21
osa-aikaiset	1	1	1

Liikuntatoimi

Tehtäväalueen toiminnan kuvaus

Liikuntapalvelujen tehtävänä on huolehtia kuntalaisten mahdollisuuksista harrastaa omaehtoista liikuntaa sekä tuottaa ohjattua liikuntaa. Liikuntapalvelut koordinoi kaupungissa tapahtuvaa liikuntatoimintaa ja vastaa merkittävien liikuntalaitosten (mm. Urheilutalo) toiminnasta.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Ohjausryhmien määrä/käyntikerrat	142/21 515	165/37 718	152/36 547
Tapahtumien määrä	55/1 660	58/2 387	52/1 655
€ /asukas	17,78	39,74	40,08
Henkilöstön /vakanssien määrä			
kokoaikaiset	10	9	9
osa-aikaiset	4	5	5

Nuorisotyö

Tehtäväalueen toiminnan kuvaus

Nuorisotyö tuottaa ja järjestää palveluja nuorten kasvun ja elämänhallinnan tukemiseksi sekä osallisuuden lisäämiseksi.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Leiritoiminta kpl/osallistujia	20/330	15/225	4/88
Erytisnuorisotyö kpl/osallistujat (tapaamiset, kokoontumiset)	90/110	94/125	182/626
Kouluyhteistyö tapaamiskerta/osallistujia	100/1 500	110/1 500	149/1 605
Nuorisotilat, tiloja/käyntikertoja(vk)/eri kävijät (vk) (*v.2013-2014 ei tilastoitu vielä eri kävijöiden osuutta)	6/1 300	5/400	6/657/151
€ / asukas	25,86	25,54	26,92
Henkilöstö / vakanssien määrä			
- kokoaikaiset	8	9	8
- osa-aikaiset iltaohjaajat	6	7	10
- lasten ja nuorten ohjaajat	4	2	2

Musiikkikoulutus

Vastuuhenkilö vapaa-aikajohtaja Sami Yli-Pihlaja

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Pirkanmaan musiikkiopisto (PMO) järjestää taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta klassisella ja rytmimusiikki-linjalla sekä tanssissa. Lisäksi opistolla on musiikkileikkikoulu sekä avoin linja ja valmennusopetusta. Oppilaita on kaikilla osastoilla yhteensä n. 1600 ja opettajia 80. Opetusta täydentää konserttisarja eri puolilla Pirkanmaata. Opistolla on 14 viikoittain toimivaa orkesteria, joista puolet jousiorkestereita ja puolet puhallinorkestereita. Pirkanmaan musiikkiopisto on perustettu v. 1970 ja sen ylläpitäjä on Tampereen NMKY ry.

Toimintaympäristön muutokset

Länsi-Pirkanmaan musiikkiopisto yhdistyi Pirkanmaan musiikkiopistoon vuoden 2015 alusta lukien kaupunginvaltuuston hyväksymän yhdistymissopimuksen mukaisesti. Hämeenkyrön kunta teki oman oppilaspaikkasopimuksensa Pirkanmaan musiikkiopiston kanssa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Toiminnan painopisteenä olevan taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän toteutuminen on vahvistunut Ylöjärvellä, kun valtaosa orkesterikoululaisista siirtyi musiikkiopiston perusasteelle. Varhaisiän opetuksen (musiikkileikkikoulu) oppilasmäärä on lisääntynyt päiväkotiyhteistyön ansiosta. Oppilaiden opintoihin on saatu lisää valinnanvaraa ja monipuolisuutta mm. mahdollisuudella osallistua omaa tasoa vastaavaan orkesteritoimintaan. Henkilökunnan sitoutumista on lisännyt toimintakulttuuriin ja johtamiseen liittyneet muutokset sekä useiden päätoimisuuksien muuttaminen toimiksi.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Päättötodistukset	8	13	16
Oppilasmäärä yhteensä	312	331	368
€ / asukas (ulkoiset ja valtionosuus vähennetty)	4,70	4,75	5,86

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Tulot sisältävät opiston maksaman toimipistetilavuokran, joka jatkossa tuloutuu suoraan tilakeskukselle. Menot sisältävät Pirkanmaan musiikkiopiston maksu-
osuuksien lisäksi vuoden 2014 osuuden lomapalkoista.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	230 000	52 000	49 485	2 515	95,2
Toimintamenot	-921 626	-320 839	-283 171	-37 668	88,3
Toimintakate	-691 626	-268 839	-233 686	-35 153	86,9

Vapaa sivistystyö

Vastuuhenkilö vapaa-aikajohtaja Sami Yli-Pihlaja

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue sisältää Tampereen seudun työväenopiston ostopalvelusopimuksen kustannukset sekä Tampereen kesäyliopiston jäsenmaksun.

Toimintaympäristön muutokset

Ei muutoksia.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Opetustarjonnan laatu, monipuolisuus, riittävä vaihtuvuus sekä alueellinen kattavuus olivat toiminnan keskeiset elementit. Kalenterivuoden 2015 opetustarjonnan sisällöllisen suunnittelun lähtökohtana oli edellisvuoden tarjonta, toteutuneet kurssit sekä uuden innovointi huomioiden asiakastoiveet mahdollisuuksien mukaan.

Opetustarjontaa pystyttiin lisäämään Kurussa, mutta Viljakkalassa opiskelijoiden vähyyden aiheuttamat kurssiperuutukset vähensivät opetustarjontaa.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Suoritetavoitteet			
Toteutuneiden kurssien määrä	404	397	389
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet			
Toteutuneiden opetustuntien määrä:			
Ylöjärvi	9 085	9 038	8579
Kuru	700	719	864
Viljakkala	984	780	679
Yhteensä	10 769	10 538	10 122
Kurssilaisten määrä	5 808	5 512	5191
Toiminnan laajuus			
Tunnit opetusalueittain:			
Tieto (kasvatus, yhteiskunta, atk)		418	306
Terveiden edistäminen (terveys, liikunta, tanssi, kotitalous)		2 735	2 661
Kädentaito		2 175	2 196
Kuvataide		1 549	1 370
Taide, muut (teatteri- ja puheilmaisu, musiikki)		2 597	2 626
Kielet		1 064	963

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Maksuosuus Tampereen seudun työväenopistolle oli arvioitua 54 000 euroa pienempi. Muutos johtui suurimmaksi osaksi siitä, että opisto ei enää maksanut sivistysosaston tiloista tilavuokria lukuun ottamatta liikuntasaleja. Lisäksi opisto säästi palvelujen osalta 11 000 euroa johtuen pääosin painatuskustannusten pie-

nenemisestä. Sekä kurssimaksutuotot että henkilöstömenot toteutuivat 30 000 euroa pienempinä kuin vuonna 2014 johtuen opiskelijamäärän laskusta ja kurs-
sien peruuntumisesta.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-220 000	-245 000	-193 977	-51 023	79,2
Toimintakate	-220 000	- 245 000	-193 977	-51 023	79,2

Tekninen lautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. MAPSTON noudattaminen ja sitouttaminen koko organisaatiolle.

Toteutuminen: Teknisen lautakunnan käsittelyyn tulevien hankkeiden käsittely ja perustelut ovat toteutuneet investointiohjelman ja Mapston mukaisina.

2. Energiatehokkuuden, kustannusvastaavuuden ja kustannusrakenteen seuranta yhdessä seutukunnan kehityshankkeissa mukana olevien kuntien kanssa.

Toteutuminen: Energiatehokkuushankkeet on toteutettu investointihankkeiden yhteydessä, investointiohjelmassa olevat energiansäästöinvestoinnit on toteutettu ohjelman mukaisesti. Ylöjärvi on mukana seudullisissa energiaterhokkuusohjelman hankkeissa. Elin-kaariajattelun kehittäminen on mukana kiinteistöjen ja infran peruskorjausvälin mitoituksessa ja budjetoinnissa.

3. Energiansäästö- ja lämmitystapamuutosasioihin panostaminen resurssien mahdollistamissa rajoissa.

Toteutuminen: Tarkoituksena on kehittää palvelurakennusten energiaterhokkaita taloteknisiä ratkaisuja lämmitysjärjestelmien osalta. Kulutusseurannalla selvitetään, millä tavoin uusiutuvan energian tuotanto voidaan ottaa huomioon kokonaisenergiataloudessa sekä palvelurakennusten energiaterhokkuustarkasteluissa. Pitkän aikavälintarkoituksena on kehittää KVR-rakentamisen prosesseja energiaterhokkuuden näkökulmasta.

Maalämmön kulutusseurannassa tarkastellaan energiankulutuksen pienentämisen vaikutuksia ylläpidon kokonaiskustannuksiin ja optimoidaan lämmitysenergian ja sähkön käytön välistä suhdetta. Aurinkopaneelien rooli on toimia varaajien avulla lisäenergiälähteenä.

COMBI-hanke keskittyy palvelurakennusten energiaterhokkuuden parantamiseen liittyvien vaikutusten ja ongelmien selvittämiseen ja ratkaisemiseen.

4. Ammatillisen täydennyskoulutusohjelman luominen nykyiselle henkilöstölle.

Toteutuminen: Erikoisammattitutkinnon parissa suoritettavat koulutukset ovat käynnissä.

5. Osallistuminen aktiivisesti seutuyhteistyöhön kunnallisteknisessä työryhmässä.

Toteutuminen: Seutukunnan teknisen alan asiantuntijaryhmissä kehityspanosten tuottaminen, kunnallisteknisten palveluiden tuotteistaminen ovat käynnissä. Konsulttityönä on käynnissä liikenneväylien kunnossapidon tuotteistuksen seutukunnan kahdeksassa kunnassa. Kehittämistä jatketaan kunnallisteknisissä palveluissa, kuten puistojen, leikkikenttien, ulkoilu- ja urheilualueiden sekä yleisten alueiden hoito- ja kunnossapitotöiden tuotteistuksella.

6. Kehittää varikon ja konekeskuksen toimintaa mm. materiaalihankinnan ja logistisen ohjauksen kautta, nostaa konekeskuksen kaluston käyttöastetta kaluston kunnan erityistarkkailulla korjauskustannusten ja seisokkien vähentämiseksi sekä tehdä taloudellisesti perusteltuja esityksiä kaluston vaihdosta.

Toteutuminen: Konekeskuksen kaluston käyttöastetta on tehostettu kaluston kunnan erityistarkkailulla korjauskustannusten ja seisokkien vähentämiseksi sekä tehty taloudellisesti perusteltuja esityksiä kaluston uusimisesta.

Hallinto ja suunnittelu

Vastuuhenkilö tekninen johtaja Seppo Heljo

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Kunnallistekniset-, suunnittelu- ja tilapalvelut ovat teknisen toimen menestystekijöihin kuuluvia ydinosapalveluita. Tavoitteena on kokonaistaloudellisesti edullisin toimintatapa. Talouden hallinnassa korostuu käyttötalousmenojen, investointien ja poistojen tasapaino. Painopisteenä on kokonaisvaltainen toiminta, johon kerätään organisaatiosta saatava asiantuntemus vireillä olevan suunnittelun ja toteutuksen tueksi.

Suunnittelussa ja toteutuksessa panostetaan hankkeiden elinkaaren huomioimiseen. Kunnallistekniikan rakentaminen keskittyy tontinluovutusohjelman mukaisille alueille ja kunnallistekniikan investointiohjelmassa huomioidaan teollisuuden tarpeet kynnysinvestointien osalta. Hallinnon ja suunnittelun organisaatiossa painopisteenä on kokonaisvaltainen suunnittelutapa, jolla kerätään organisaatiosta saatava asiantuntemus vireillä olevan suunnittelun ja toteutuksen tueksi.

Kunnallisteknisen suunnittelun pääkohteet ovat kunnallistekniikan suunnittelu ja peruskorjaussuunnittelu. Seudullisesti osallistutaan liikennejärjestelmätyöhön, alueellisen vesihuollon kehittämissuunnitteluun sekä Pirkanmaan keskuspuhdistamon suunnitteluun. Toiminnassa varaudutaan merkittäviin seutukunnallisiin investointeihin. Ylöjärvi on mukana jäteveden keskuspuhdistamoa koskevissa hankesuunnitteluvaiheissa. Selvitysten mukaiset toimenpiteet huomioidaan vesija jätevesihuollon järjestämiseksi. Pohjaveden suojelun ja hyödyntämisen painopisteinä ovat suojelusuunnitelmien toteuttaminen sekä vesivarojen selvitystyö.

Ylläpitoa koskevassa työsuunnittelussa huomioidaan seudulliset yhteistyömahdollisuudet valtion ja kuntien kesken sekä muun muassa pohjavesialueiden erityispiirteet tienpidossa ja vesihuollossa.

Talorakennuksen hankesuunnittelun pohjana on tilojen yhteiskäytön ja tehokkuuden lisääminen. Kunnallistekniikan kalustoa hankittaessa tulee ensisijaisesti selvittää, onko vastaava kaluston tai työvoiman tarve tarkoituksenmukaisesti hoidettavissa seudullisena yhteistyönä tai yksityissektorin vastaavia palveluja ostamalla. Ulkopuolista työtä ostetaan selkeitä työhuippuja ja kausiluonteisia tehtäviä tasaamaan.

Toimintaympäristön muutokset

Seutukunnallisten investointien hankevalmistelu etenee. Muutokset kaavoitusohjelman toteutuksessa aiheuttivat muutoksia kunnallisteknisessä suunnitteluohjelmassa ja investointiohjelmassa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Menestystekijöitä ovat hyvä talousvesi, monipuoliset virkistysalueet sekä hyvin toimivat tekniset palvelut. Strategisessa ohjauksessa on panostettu korkeatasoi-

siin laatuvaatimuksiin kunnallistekniikan, julkisten tilojen ja rakennusten suunnittelussa ja toteutuksessa. Työnsuunnittelussa huomioidaan seutuyhteistyön mahdollisuudet.

Kunnallisteknisen suunnittelun pääkohteet ovat vesihuollon turvaava suunnittelu, pohjavesivarojen selvitystyön ja tulevaisuuden vedenhankinnan turvaaminen sekä katujen ja vesihuollon uudisrakentamisen ja peruskorjausten suunnittelu. Kokonaisvaltaisella suunnittelulla kerätään organisaatiosta saatava asiantuntemus vireillä olevan suunnittelun ja toteutuksen tueksi.

Investoinnit on toteutettu tilaajaorganisaation tapaan toimien, oman työn hankekohtaisen urakoinnin ja vuosisopimusmenettelyn yhdistelmänä sekä projektinjohtourakointina. Investointien toteutuksen aikataulu- ja kustannusohjauksen keinoin on saatu hankkeet pääosin toteutettua valtuuston päätösten mukaisesti.

Vastuualueen henkilöstö	TP2013	TP2014	TP2015
Kokoaikaiset	29	29	19
Osa-aikaiset	1	2	1

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Vastuualueen tuotot ja kulut ovat toteutuneet hieman budjetoitua parempina. Nettotulos ja toiminnalliset tavoitteet on saavutettu. Raportointitason ylityksiä kustannuksissa ei ole. Talousarvio osastolla toteutuu positiivisena.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	484 238	484 238	487476	-3 238	100,7
Toimintamenot	-2 227 990	-1 943 170	-1 637 334	-305 836	84,3
Toimintakate	-1 743 752	-1 458 932	-1 149 857	-309 075	78,8

Tehtäväalue

Kunnallistekninen suunnittelu

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Suoritetavoitteet			
Uudisrakennussuunnittelu			
- Katu (km)	3,5	5,5	2,6
- Vesihuolto (km)	9,0	5,6	2,4
Perusparannussuunnittelu			
- Katu (km)	1,3	0,9	2,3
- Vesihuolto (km)	0,5	0,9	0,6
Suunnitelmamittaukset			
- Katu / vesihuolto	4,0	5,5	5,0
Rakennuspaikkojen merkkaus/ sijaintikatselmukset	223	245	333
Työmaamittaukset			

- Katu / vesihuolto	6,0	5,5	5,0
Mitattu tarkastuskaivoja / venttiileitä (kpl)	850	1 340	1300
Henkilöstö tehtäväalueella			
- kokoaikaiset	14	14	11
- osa-aikaiset	1		

Kunnallistekniset palvelut

Vastuuhenkilö Yhdyskuntatekniikan päällikkö Mirko Harjula

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualueen tehtäviin kuuluu ulkoilu- ja urheilualueiden, liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden hoito- ja kunnossapitotoimenpiteet sekä maa- ja metsätilojen, talous- ja puistometsien hoito, puustohakkuut, siistimiset ja raivaukset. Jätehuollon osalta vastuualueen tehtäviin kuuluu Metsäkylän vanhan kaatopaikan jälkihoitotoimenpiteet ja muiden vanhojen maankaatopaikkojen jälkihoito- ja maisemointityöt. Lisäksi mahdolliset pilaantuneiden alueiden saneeraukset ja romuajoneuvoviranomaisena toimiminen.

Toimintaympäristön muutokset

Uusia kaavateitä on rakennettu 2,0 km ja kevyen liikenteen väyliä 0,9 km.

Julkujärven alueelle rakennettiin uutta ulkoilureitistöä 1,7 km.

Liikenneväylien osalta yksityisteiden hoitosopimukset oli irtisanottu päättymään 1.1.2015. Tämän jälkeen yksityisteille on tehty töitä vain tilauksesta. Talvikunnossapidon osalta yksityisteiden kunnossapitopalveluita on tarjottu niille yksityistiekunnille, kaupungin urakoitsijoiden sopimusten loppuajaksi (31.3.2016 asti), jotka ovat palvelua pyytäneet. Vuoden 2015 aikana on yksityisteiden varsien kaupungin omistamia ja hallinnoimia katuvalaistuksia siirretty yksityistiekunnille.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Ulkoilu- ja urheilualueet:

Käytetyimpien alueiden hoitotaso onnistuttiin säilyttämään tyydyttävällä tasolla ja siten mahdollistettiin harrastetoiminnan onnistuminen, vaarantamatta käyttäjien turvallisuutta. Hoitosuunnitelmat päivitettiin ja venepaikkoja korjattiin. Räikän kentän peruskorjaus ja lähiliikuntapaikka suunnitelman mukaiset hankkeet eivät toteutuneet vuonna 2015, koska hankkeille ei ollut saatu tarvittavaa rahoitusta.

Liikenneväylät:

Kaavateiden kunnossapitokorjauksia tehtiin suunnitellusti.

Peruskorjauksia tehtiin Viljakalassa Haverintiellä, Asuntilassa Keijärventiellä, sekä Vuorentaustassa Taksvärkkitiellä. Aiemmin rakennettujen tai vuonna 2014 peruskorjattujen teiden viimeistelyä tehtiin Haavistontien ja Haaviston alueen teillä sekä Piipottiellä ja Kotipellontiellä Kirkonseudulla, Lepomäenkujalla Siivikkalassa ja Uudenkyläntiellä Kurussa. Uusia kaavateitä rakennettiin Työlänojan alueella Metsäkylässä sekä Kuuratiellä Vihattulassa. Siivikkalassa poistettiin kahdelta tieltä sirotepintaukset ja tiet laitettiin murskeelle, myös Metsäkyläntien loppupää laitettiin murskeelle.

Uutta katuvalaistusta rakennettiin Haavisto-Kortteen, Kangasniemen ja Työlänojan sekä Kivilähteen alueilla. Peruskorjauksia tehtiin valaistusten osalta

pääosin Soppeenmäen ja Siivikkalan alueella. Valaistuksen ohjauksen osalta etäohjausjärjestelmiä asennettiin Metsäkylän, Kirkonseudun, Elovainion, Soppeenmäen, Vuorentaustan, Siivikkalan ja Asuntilan alueille.

Teiden hoito ja kunnossapito toteutettiin voimassa olevien hoito- ja kunnossapitoluokitusten mukaisesti.

Puistot ja muut yleiset alueet:

Katuviheralueet ovat lisääntyneet 1,2 ha.

Viheralueiden kunnossapitoa sekä leikkikenttien kunnostusta suoritettu ajantasaistetun hoitoluokituksen mukaisesti. Kultaniityn alue laskettiin yhtä hoitoluokkaa alemmalle tasolle (A2 → A3), jolloin saatiin leikkauskertoja vähennettyä huomattavasti.

Sammalkujan ja Piuhalantien leikkikenttien osalta suoritettiin peruskunnostus ja Takotien ja Haukkakujan osalta osakunnostus (putoamisolustat). Määrärahojen puitteissa Ahveniston sekä Pohjolantien leikkikentille vaihdettiin lisäksi putoamisolustoja ja uusitiin yksittäisiä laitteita/varusteita. Kahden vähän käytetyn leikkikentän hoito lopetettiin.

Alueiden kesäaikainen hoito tapahtui hoitoalueilla vakituisen henkilökunnan, kausityöntekijöiden ja koululaisten toimesta hyväksytyin hoitoluokituksen mukaisesti.

Niittylän alueelle ei rakennettu uutta leikkikenttää, investointimäärärahojen puutteesta johtuen.

Maa- ja metsätilat:

Eri kaava-alueilla puistometsiä siistittiin raivaamalla.

Puun myynti oli n. 816 000 € talousarvioon ja ylitti 216 000 € tavoitteen (600 000 €). Puuta myytiin Kurun, Viljakkalan, Vuorentaustan, Elovainion, Metsäkylän ja Siivikkalan alueilta.

Vuonna 2015 toteutetun kaltaisia hakkuita ei tulisi enää tehdä, koska tällöin ylitetään kestävä hakuun raja. Kurun ja Viljakkalan osalta hakkuita toteutettiin metsäsuunnitelmien mukaisesti. Ylöjärven muiden alueiden osalta ei metsäsuunnitelmaa ole laadittu.

Jätehuolto:

ELY-keskuksen tarkastaja on syksyllä 2015 pidetyssä katselmuksessa hyväksynyt Metsäkylän vanhan kaatopaikan sulkemisen ja alueelle tehtävät viimeiset viimeistelytyöt. Määrärahojen vähyydestä johtuen kaatopaikan kunnostusta ei voitu saattaa loppuun vuoden 2015 aikana. Työt suoritetaan loppuun vuoden 2016 aikana.

Pirkanmaan Jätehuolto ilmoitti syksyllä sulkevansa Viljakkalan jäteaseman joulukuussa 2015. Viljakkalaan on saatu neuvoteltua korvaavia jätetoimintoja suljetun jäteaseman sijaan.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Suoritetavoitteet	tiet/klv:t	tiet/klv:t	tiet/klv:t
- uusien liikenneväylien hoidon lisäys /km	2,3/0,5	1,4/0,7	2,0/0,9
- teiden peruskorjaus / km	0,4	1,1	2,5
- hoidettavien puisto- ja viheralueiden lisäys/ha	-	-	0,5
- leikkikenttien peruskorjaus / kpl	1	3	2
- uusien leikkikenttien rakentaminen /kpl	-	-	-
- uusien urheilu- ja vapaa-alueiden rakentaminen /kpl ja reittien rakentaminen km	-	-	1,7 km
- uusien katuviheralueiden hoito /ha	0,5	0,5	1,2
Tehokkuustavoitteet/taloudellisuustavoitteet			
- kaavateiden hoito €/km	9124	9481	9837
- yksityisteiden hoito €/km (sopimukset päättyneet 1.1.2015, talvihoito päättyy 31.3.2016)	6024	5281	4593
- metsänmyyntitulot 1 000 €	266	571	816
Toiminnan laajuus			
- kaavateitä /km	174,8	176,2	178,2
- kevyen liikenteen väyliä /km	58,5	59,2	60,1
- liikuntapaikat /kpl	88	88	88
- talousmetsiä /ha	1 176	-	1150
- yksityisteitä km (vuonna 2016 ei enää hoidossa olevia teitä)	66,3	64,0	64,0
Henkilöstö tehtäväalueittain			
Urheilu- ja ulkoilualueet			
- kokoaikainen	10	10	11
- osa-aikainen		1	5
Liikenneväylät			
- kokoaikainen	9	9	11
Puistot ja muut yleiset alueet			
- kokoaikainen	7	7	7
Maa- ja metsätilat			
- kokoaikainen	1	1	1

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Muutostalousarvion yhteydessä lisättiin maanvuokratuottojen odotusarvoa 300 000 €, mutta toteuma oli alkuperäisen arvion mukainen. Metsien puuston myynti ylitti tavoitteet yli 200 000 €. Muutoin ei merkittäviä poikkeamia.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	1 494 300	1 794 300	1 757 114	37 186	97,9
Toimintamenot	-4 254 760	-4 259 783	-3 914 126	-345 657	91,9
Toimintakate	-2 760 460	-2 465 483	-2 157 012	-308 471	87,5

Sisäiset tekniset palvelut

Vastuuhenkilö Yhdyskuntatekniikan päällikkö Mirko Harjula

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Sisäiset tekniset palvelut kattavat varikon ja varaston hankintoja sekä käyttötalous- että investointikohteisiin ja niiden varastoinnin. Vastuualueen toimintaan kuuluu konekeskuksen pienkoneiden ja ajoneuvo- ja konekaluston hankinnat, huoltotoimenpiteet sekä kaluston kaupungin sisäinen vuokraamisen eri tehtäväalueiden tarpeisiin.

Toimintaympäristön muutokset

Varaston ja varikon palveluiden käyttö on lisääntynyt, kun kone-, kalusto ja materiaalihankinnat on keskitetty varaston ja konekeskuksen palveluiksi. Varaston sähköistä kirjanpito- ja osto/myyntireskontra järjestelmää (viivakoodijärjestelmä) ei saatu vuoden 2015 aikana toteutettua.

Vuoden 2015 aikana kaksi pakettiautoa poistettiin käytöstä. Yksi traktori sekä kaksi pakettiautoa vaihdettiin uusiin. Pakettiautoja siirtyi kolme uutta konekeskukselle, kun huolto-leasing sopimuksista luovuttiin.

Konekeskus kilpailutti vuoden 2015 aikana ajoneuvojen sähköisen seurantajärjestelmän toimittajan uusiksi. Uusi järjestelmä otettiin käyttöön talvella 2015.

Ajoneuvo- ja konekalustojen hankintojen osalta on vuonna 2015 tehty kaluston pitkjänteinen vaihtosuunnitelma, jota tulisi pystyä noudattamaan mikäli kaupungin oma kalusto halutaan pitää toimintakykyisenä.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Tehtäväalueet käyttävät aiempaa enemmän varaston hankinta ja varastointipalveluita. Palveluiden keskittyminen on lisännyt varaston toimintaa ja ajoneuvokaluston keskittäminen konekeskuksen toimintaa ja töitä.

Seudullisessa varikko ja varasto sekä konekeskustoimintojen kehittämisessä ja yhteistyössä olisi kehitettävää.

Ajoneuvo- ja konekaluston osalta vanhempaa kalustoa erityistarkkailtava ja tarkkailun pohjalta tehty esitysten teko kaluston uusimiseksi.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2014	TA2015	TP2015
Suoritetavoitteet			
Kaluston käyttöaste % (vertailuh 1500 h/v)			
- kuorma-autot 5553/5494	-	95/95	90/85
- tiehöylä**	110/104	85	75
- taajamakone 5484	77	95	89
- lähettipakettiauto	88	100	95
- pyöräkuormaaja	100	95	100

- latukone**	94	80	30
(vertailutunnit 500 h/v)	85	25	
Tehokkuus-/taloudellisuustavoitteet			
- konekeskuksen tilikauden tulos 1000 €	138	84	191
- varaston arvo 1.000 €	128	-	124
Toiminnan laajuus			
- Autojen ja koneiden lukumäärä	59	55	59
Henkilöstö tehtäväalueittain			
Varikko			
- kokoaikainen	1	1	1
Konekeskus			
- kokoaikainen	2	1	1
- osa-aikainen		0,5	0,5

***) Latukoneen ja höylän käyttöaste pitkälti säariippuvainen. Höylän käyttöaste pyritään nostamaan lisäämällä kesäaikaista käyttöä kaupungin omassa toiminnassa. Molemmat laitteet pidettävä kaupungilla, koska ulkoinen palveluhankinta ko. laitteille on erittäin hankalaa.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta
 Ei merkittäviä poikkeamia talousarviosta.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	1 067 300	1 067 300	1 164 735	-97 435	109,1
Toimintamenot	-1 063 925	-1 063 925	-1 000 792	-63 133	94,1
Toimintakate	3 375	3 375	163 943	-160 568	4 857,6

*Toimintamenoihin on lisätty sisäisiä menoja investoinneilta yht. 3 237,-, siksi eri luku kuin TA2015 -kirjassa.

Tilakeskus

Vastuuhenkilö rakennuttamispäällikkö Jukka Nurmi

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Tilakeskus vastaa Ylöjärven kaupungin omistamien kiinteistöjen rakennuttamisesta ja ylläpidosta.

Toimintaympäristön muutokset

Tilakeskuksessa on toteutettu kiinteistöjen lämmitystapamuutoksia Kurun keskustan alueella, Siivikkalan koululla, Mutalan koululla sekä v. 2016 valmistuvissa kohteissa. Energiankäytön tehostamista on tehty Moision koululla taloautomaatiojärjestelmä uusimalla. Tilakeskuksen Combi- hankkeessa mukana oleva kohde on Metsäkylän koulun laajennus. Metsäkylän koulu lämmitetään jatkossa Hybridilämmityksellä (maalämpö, aurinko sekä öljy). Kiinteistöillä tapahtuvaa lämpötilojen tarkkailua ja säätötyötä on tehostettu edelleen. Asuntotoimessa Kunta-asuntojen asukasvalinta jatkuu uudella sopimuksella. Ei aktiivikäytössä olevia kiinteistöjä on saatu myytyä ja purettua. Ulkoisia vuokrasopimuksia on purettu ja siirretty toimintaa omiin kiinteistöihin.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Rakennuttamisen tehtäväalueen suunnitellut investoinnit saatiin toteutettua suunnitellun mukaisesti pl. Kurun palvelukeskuksen hankesuunnittelu (ei tiedetty hankkeen toteutustapaa).

Isännöinnin ja kunnossapidon tehtäväalueella lauha ja lumeton talvi säästi kustannuksia. Kiinteistöjen kunnostuksia on tehty määrärahojen mukaisessa laajuudessa. Sisäilmatutkimuksia on tehty useaan eri kohteeseen.

Kiinteistönhoidon tehtäväalueella on tehty mitoituksen ja huoltokirjan mukaiset tehtävät oman sekä ulkoisen kiinteistönhoidon toimesta. Uudet valmistuneet kiinteistöt on otettu kiinteistönhoidon ja kunnossapidon ylläpidettäväksi resursseja lisäämättä.

Asuntoimen uudet tehtäväjärjestelyt on toteutettu kesän 2015 aikana.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Kiinteistökanta			
Rakennusten tilavuus m ³	575 600	567 800	576 800
Huoneistojen tilat m ³	47 200	48 500	47 600
Kaikkien tilojen m ³	622 800	616 300	624 400
Lämmön kulutus MWh	19 500	19 000	19 600
Sähkön kulutus MWh	11 200	12 100	12 000
Veden kulutus m ³	61 600	72 800	75 400

Toiminnan laajuus			
Investoinnit, menot	14 221 000	6 297 000	5 576 816
Käyttötalous, menot ulkoiset	8 460 201	8 080 770	8 197 090
Henkilöstö vastualueittain			
kokoaikaiset	35,6	36,6	35,6
osa-aikaiset	0,5+0,5	0,5	0,5

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Lauha talvi aiheutti säästöjä lämmitys-, auras- ja hiekoituskustannuksissa.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	20 578 584	20 656 684	20 341 492	315 192	98,5
Toimintamenot	-11 466 519	-11 472 245	10 012 283	1 459 962	87,3
Toimintakate	9 112 065	9 184 439	10 329 209	-1 144 770	112,5

7.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Toimintatulot					
Myyntitulot	27 937	27	27 964	28 903	-940
Maksutulot	11 049	-299	10 749	10 343	407
Tuet ja avustukset	2 616	575	3 191	3 213	-22
Muut toimintatulot	21 809	1 808	23 617	23 658	-41
Valmistus omaan käyttöön	278	0	278	236	42
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-86 517	-286	-86 803	-84 682	-2 122
Palvelujen ostot	-81 241	-1 618	-82 859	-84 314	1 454
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 643	0	-10 643	-9 972	-670
Avustukset	-10 637	-244	-10 881	-10 503	-378
Muut toimintamenot	-22 825	-213	-23 038	-23 102	63
Toimintakate	-148 175	-251	-148 425	-146 219	-2 206
Verotulot	120 934	600	121 534	120 315	1 219
Valtionosuudet	37 600	520	38 120	38 235	-115
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot muilta	12	0	12	3	9
Muut rahoitustulot muilta	975	200	1 175	1 231	-56
<i>Korvaus peruspääomasta liikelaitoksiin</i>	423		423	423	0
Korkomenot	-1 118	200	-918	-866	-52
Muut rahoitusmenot	-1 464	0	-1 464	-1 462	-1
Vuosikate	9 187	1 269	10 457	11 659	-1 202
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 667	0	-11 667	-12 407	740
Tilikauden tulos	-2 480	1 269	-1 211	-748	-462
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	368	0	368	368	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 112	1 269	-843	-380	-462

Verotulojen erittely (1 000 €)

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Verotulot					
Kunnan tulovero	108 100	600	108 700	107 307	1 393
Kiinteistövero	7 738	0	7 738	7 433	305
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 096	0	5 096	5 575	-479
Muut verot		0			0
Verotulot yhteensä	120 934	600	121 534	120 315	1 219

Tuloveron määräytymisen perusteet 2008-2015

	Tulovero- prosentti	Verotettavat tulot milj. €	Verotettavien tulojen muutos -%
Verovuosi 2008	19,00	450,1	7,6
Verovuosi 2009	19,00	455,0	1,1
Verovuosi 2010	19,75	469,4	3,2
Verovuosi 2011	19,75	496,8	5,8
Verovuosi 2012	19,75	516,8	4,0
Verovuosi 2013	19,75	535,0	3,5
Verovuosi 2014	20,50	559,2	4,5
Verovuosi 2015	20,50		

Kiinteistövero vuonna 2015

- yleinen kiinteistövero	0,90 %
- vakituiset asunnot	0,50 %
- muut asuinrakennukset	1,00 %
- rakentamattomat tontit	3,00 %
- yleishyöd. yhteisöjen kiinteistövero	0,90 %

Valtionosuuksien erittely (1 000 €)

	Alkuper. TA	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus	37 600	520	38 120	48 869	-10 749
Verotul. perustuva valtionos. tasaus				-5 487	5 487
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet				-5 147	5 147
Valtionosuudet yhteensä	37 600	520	38 120	38 235	115

7.3. Investointien toteutuminen

Talorakennusinvestoinnit 2015

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2015	Talousarvio- muutokset 2015	Toteutuma 2015	Poikkeama 2015	Kustannusarviosta käytetty	Salvitykset
8220 Terveysasema II vaihe					-30 616	30 616		Konkurssipesän jako-osuus
8341 Kurun palvelukeskus	30 000	0	30 000	0	0	30 000	0	Hanketta ei ole käynnistetty v. 2015.
8342 Elokaari	50 000	0	50 000	0	47 431	2 569	47 431	Keittiön muutoksia sekä laitteiden uusimista.
8346 Vahannan monipalvelukeskus	50 000	0	0	50 000	27 513	22 487	27 513	Monipalvelukeskuksen tilat päivitykseen ja esiopetuksen käyttöön nykyisten viranomaismääräysten mukaisesti.
8349 Tähtätaskun päiväkotit	32 000	0	0	32 000	21 167	10 833	21 167	Aidan uusiminen.
8360 Kyläseppän päiväkotit	400 000	0	400 000	0	368 543	31 457	368 543	Hanke käynnistyi 10/2015 ja jatkuu 6/2016 saakka. Etenee alkutalun mukaisesti.
8364 Soppeenharjun päiväkotit	38 000	0	0	38 000	22 975	15 025	22 975	Aidan uusiminen.
8459 Siivikkalan koulu	5 052 416	0	0	1 032 416	1 034 930	-2 514	4 554 588	Kohde valmistui 3/2015. Lisäkustannuksia on tullut ru:n-konkurssista ja kohteen osittaisesta käyttöönotosta (valvon- ja suunnittelukustannus). Projektille kohdistui valtion- avustus v.2015. Projekti pysyi neton osalta budjetissa.
8459 Siivikkalan koulu		-126 000			-14 000	14 000		Opetus- ja kulttuuriministeriö /Nuorisotila yht. 140 000,-.
8461 Moision koulu	780 000	33 935	700 000	50 000	723 146	26 854	757 081	Hanke etenee kustannusarvion ja sovitun aikataulun mukaisesti. Projekti valmistuu 7/2016.
8462 Yhtenäiskoulu	75 000	0	0	75 000	39 746	35 254	39 746	Tilamuutoksia koulun A-osaan.
8464 Mutalan koulu	140 000	0	100 000	40 000	135 106	4 894	135 106	Siirtokelpoisen rakennuksen pohjatyt sekä siihen liittyvät liikennejärjestelyt ja altojen rakentaminen.
8465 Siivikkalan koulu					-82 800	82 800		Palautus kustannuksista.
8469 Vanha koulu	110 000	0	0	110 000	106 270	3 730	106 270	Koulun muutos esiopetuksen tilaksi.
8471 Viljakkalan koulu	160 000	98 802	0	60 000	39 670	20 330	138 472	Tilamuutoksia koulun aineopetustiloissa.
8473 Metsäkyliän koulu	2 530 000	28 847	2 500 000	0	2 926 565	-426 565	2 955 412	V.2015 ylitys johtui alkutalusta ja maksuerätaulukosta. Projekti pysy kokonaiskustannusarviossa.
8474 Veittijärven koulu	30 000	0	0	30 000	22 114	7 886	22 114	Aidan uusiminen.
8492 Kurun urheilutalo	45 000	0	0	45 000	43 788	1 212	43 788	Ulkopuolen kuivatusyö teknisen lautakunnan päätöksellä.
8494 Urheilutalo 2. vaihe					-100 000	100 000		Opetus- ja kulttuuriministeriö /peruskorjaus ja laajennus yht. 800 000,-.
8495 Moision koulu IV- ja taloutomaatio	112 584	0	0	122 584	100 797	21 787	100 797	Koulun iv-järjestelmän ja taloutomaatiojärjestelmän uusiminen (ei vanha lukiio).
8633 Kurun kirjasto ja nuorisotila	40 000	0	40 000	0	30 473	9 527	30 473	Lämmitystapamuutos ja siitä aiheutuneet lämmönjakohuoneen muutustyöt.
8631 Talonrakennus kohdentamattomat			450 000	-450 000				Määräraha on käytetty en kohteisiin teknisen lautakunnan päätöksillä.
	9 675 000	35 584	4 270 000	1 235 000	5 462 816	42 184	9 371 476	

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2015	Ta-Tot.2015	TA-%
Liikenneväylät					
8719 Siivikkala Vasamakaarenal.					
Kulut	0	0	85 480	-85 480	*****
Netto	0	0	85 480	-85 480	*****
9019 Vanha Haaviston alue					
Kulut	-50 000	-50 000	-50 759	759	101,5
Netto	-50 000	-50 000	-50 759	759	101,5
9022 Haaviston laajennus					
Kulut	-90 000	-90 000	-89 634	-366	99,6
Netto	-90 000	-90 000	-89 634	-366	99,6
9024 Myllytanhuantie					
Kulut	-30 000	-30 000	-10 123	-19 877	33,7
Netto	-30 000	-30 000	-10 123	-19 877	33,7
9025 Vanhat teollisuusalueet					
Kulut	-30 000	-30 000	-30 011	11	100,0
Netto	-30 000	-30 000	-30 011	11	100,0
9028 Ojapuisto teiden rakent.					
Kulut	-30 000	-30 000	-29 269	-731	97,6
Netto	-30 000	-30 000	-29 269	-731	97,6
9029 Linjattien alue/Vehmaantie					
Kulut	-60 000	-60 000	-47 241	-12 759	78,7
Netto	-60 000	-60 000	-47 241	-12 759	78,7
9030 Linjana II Projekti					
Tuotot	0	0	7 516	-7 516	*****
Kulut	-40 000	-40 000	-46 128	6 128	115,3
Netto	-40 000	-40 000	-38 611	-1 389	96,5
9101 Keijärventie keskusta					
Kulut	-70 000	-70 000	-42 850	-27 150	61,2
Netto	-70 000	-70 000	-42 850	-27 150	61,2
9150 Vihattula Kuuratien raken					
Kulut	-50 000	-50 000	-42 850	-7 150	85,7
Netto	-50 000	-50 000	-42 850	-7 150	85,7
9151 Siivikkalantien viimeist.					
Kulut	-80 000	-80 000	-80 483	483	100,6
Netto	-80 000	-80 000	-80 483	483	100,6

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2015	Ta-Tot.2015	TA-%
9200 Kolmenkulman/Malminm. tiet					
Kulut	-40 000	-65 000	-63 993	-1 007	98,5
Netto	-40 000	-65 000	-63 993	-1 007	98,5
9201 Taksvärkkitie					
Kulut	-80 000	-190 000	-168 214	-21 786	88,5
Netto	-80 000	-190 000	-168 214	-21 786	88,5
9202 Yrjöntien kevyen liikenteen väylä					
Kulut	-60 000	0	0	0	0,0
Netto	-60 000	0	0	0	0,0
9203 Loilantie					
Kulut	0	-15 000	-14 489	-511	96,6
Netto	0	-15 000	-14 489	-511	96,6
9251 Työlänojan alue I vaihe					
Tuotot	400 000	400 000	245 000	155 000	61,2
Kulut	-1 050 000	-1 025 000	-827 028	-197 972	80,7
Netto	-650 000	-625 000	-582 028	-42 972	93,1
9301 Haverintien peruskorjaus					
Kulut	-220 000	-170 000	-160 874	-9 126	94,6
Netto	-220 000	-170 000	-160 874	-9 126	94,6
9701 Liikenneturvallisuus					
Kulut	-50 000	-50 000	-53 986	3 986	108,0
Netto	-50 000	-50 000	-53 986	3 986	108,0
9703 Kevyen liikenteen väylät					
Kulut	-50 000	-50 000	-40 395	-9 605	80,8
Netto	-50 000	-50 000	-40 395	-9 605	80,8
9704 Kohdentamattomat määrärahat					
Kulut	-50 000	0	0	0	0
Netto	-50 000	0	0	0	0
9705 Katuval.pkorj urakoitu					
Kulut	-50 000	-65 000	-61 893	-3 107	95,2
Netto	-50 000	-65 000	-61 893	-3 107	95,2
9706 Päällystykset urakoitu					
Kulut	-320 000	-320 000	-318 938	-1 062	99,7
Netto	-320 000	-320 000	-318 938	-1 062	99,7
9707 Kuru Uudenkyläntie (omarak.)					
Kulut	-40 000	-40 000	-43 659	3 659	109,1
Netto	-40 000	-40 000	-43 659	3 659	109,1

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2015	Ta-Tot.2015	TA-%
9709 Siivikkalantie/Lepomäenkuj					
Kulut	-40 000	-40 000	-31 193	-8 807	78,0
Netto	-40 000	-40 000	-31 193	-8 807	78,0
9710 Katuval.uudisrakent.					
Kulut	-60 000	-60 000	-52 994	-7 006	88,3
Netto	-60 000	-60 000	-52 994	-7 006	88,3

Liikenneväylät					
Tuotot	400 000	400 000	252 516	147 484	63,1
Kulut	-2 640 000	-2 640 000	-2 221 522	-418 478	84,1
Netto	-2 240 000	-2 240 000	-1 969 006	-270 994	87,9

Muut kiinteät rakenteet ja laitteet

9714 Maunussuon kuntoradan WC-liitt

Tuotot	0	0	0	0	0,0
Kulut	0	-20 000	-8 450	-11 550	42,3
Netto	0	-20 000	-8 450	-11 550	42,3

9715 Soppeenharj.kentän Wc:den rak.

Tuotot	0	0	0	0	0,0
Kulut	-50 000	-50 000	-53 010	3 010	106,0
Netto	-50 000	-50 000	-53 010	3 010	106,0

9716 Ulkoilureitin siirto/rakent.

Tuotot	0	0	12 000	-12 000	*****
Kulut	-50 000	-50 000	-60 553	10 553	121,1
Netto	-50 000	-50 000	-48 553	-1 447	97,1

9718 Maankaatopaikan rakentaminen

Tuotot	0	0	0	0	0,0
Kulut	-80 000	-80 000	-7 236	-72 764	9,0
Netto	-80 000	-80 000	-7 236	-72 764	9,0

9719 Haverin al.retkiluistelurata

Tuotot	0	0	0	0	0,0
Kulut	-20 000	-20 000	-13 161	-6 839	65,8
Netto	-20 000	-20 000	-13 161	-6 839	65,8

9720 Kohdentamatt. mrahat yl-alueet

Tuotot	0	0	0	0	0,0
Kulut	-50 000	-50 000	0	-50 000	0,0
Netto	-50 000	-50 000	0	-50 000	0,0

Muut kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä					
Tuotot	0	0	12 000	-12 000	
Kulut	-250 000	-270 000	-142 410	-127 590	52,7
Netto	-250 000	-270 000	-130 410	-139 590	48,3

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2015	Ta-Tot.2015	TA-%
8160 Maa- ja vesialueet					
Tuotot	0	0	344 443	-344 443	
Kulut	-900 000	-900 000	-1 009 445	109 445	112,2
Netto	-900 000	-900 000	-665 002	-234 998	73,9

8860 Osakkeiden ostot ja myynnit					
Tuotot	0	0	190	-190	*****
Kulut	-100 000	-100 000	0	-100 000	0,0
Netto	-100 000	-100 000	190	-100 190	-0,2

Koneet ja kalusto

8810 Perusturvaosasto/kalusto

Tuotot	0	0	0	0	0,0
Kulut	-120 000	-120 000	-51 356	-68 644	42,8
Netto	-120 000	-120 000	-51 356	-68 644	42,8

8820 Sivistysosasto/kalusto

Tuotot	0	0	0	0	0,0
Kulut	-90 000	-90 000	-67 438	-22 562	74,9
Netto	-90 000	-90 000	-67 438	-22 562	74,9

8840 Vapaa-aikalk / kalusto

Tuotot	0	0	0	0	0,0
Kulut	-55 000	-55 000	-44 589	-10 411	81,1
Netto	-55 000	-55 000	-44 589	-10 411	81,1

8849 Kunnallistekninen suun./ kalus

Tuotot	0	0	0	0	0,0
Kulut	-35 000	-35 000	-35 000	0	100,0
Netto	-35 000	-35 000	-35 000	0	100,0

8853 Tekninen osasto/kalustaminen

Tuotot	0	0	0	0	0,0
Kulut	-125 000	-125 000	-121 274	-3 726	97,0
Netto	-125 000	-125 000	-121 274	-3 726	97,0

Koneet ja kalusto yhteensä

Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-425 000	-425 000	-319 657	-105 343	75,2
Netto	-425 000	-425 000	-319 657	-105 343	75,2

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2015	Ta-Tot.2015	TA-%
--	----	-----------	--------------------	-------------	------

Vesi liikelaitos investoinnit					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-3 090 000	-3 090 000	-2 761 206	-328 794	89,4
Netto	-3 090 000	-3 090 000	-2 761 206	-328 794	89,4

Investoinnit yhteensä					
Tuotot	400 000	400 000	723 149	-323 149	180,8
Kulut	-11 675 000	-12 910 000	-12 031 058	-878 942	93,2
Netto	-11 275 000	-12 510 000	-11 307 908	-1 202 091	90,4

7.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	8 688	1 269	9 957	11 659	-1 702
Tulorahoituksen korjaukset	-1 120	-1 300	-2 420	-2 666	246
Investointien rahavirta					0
Investointimenot	-11 675	-1 235	-12 910	-12 031	-879
Rahoitusosuudet investointimenoihin	400		400	379	21
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 120		1 120	2 894	-1 774
Toiminta ja investoinnit, netto	-2 587	-1 266	-3 853	235	-4 087
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys				-62	62
Antolainasaamisten vähennys	40		40	15	25
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 000	1 485	17 485	15 000	2 485
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 000		-14 000	-14 024	24
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja po muutokset				-177	177
Vaihto-omaisuuden muutokset				17	-17
Saamisten muutos				1 473	-1 473
Korottomien velkojen muutos				-597	597
Rahoituksen rahavirta	2 040	1 485	3 525	1 645	1 880
Rahavarojen muutos	-547	219	-328	1 879	-2 208

7.5 Yhteenveto sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Toimintakate					
	1 000 €	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA						
Keskusvaalilautakunta	-4	0	-4	-7	3	
Tarkastuslautakunta	-67	0	-67	-52	-16	
Kaupunginhallitus						
Hallintopalvelut	-5 237	1 485	-3 753	-3 241	-512	
Talouspalvelut	-2 322	35	-2 288	-2 239	-49	
Kaupunkikehitysosasto	-4 042	-12	-4 054	-3 402	-652	
Ympäristölautakunta	-25	0	-25	-26	0	
Asukaslautakunta	-75	0	-75	-56	-19	
Perusturvalautakunta						
Perusturvan hallinto ja erik.sairaanh.	-33 765	-420	-34 185	-32 846	-1 339	
Sosiaalityön palvelut	-14 686	-1 249	-15 936	-16 519	583	
Terveyskeskuspalvelut	-12 855	19	-12 837	-12 820	-16	
Ehkäisevät ja korj. hyvinvointipalv.	-3 600	-236	-3 836	-4 103	267	
Hoito- ja kuntoutumispalvelut	-15 889	-519	-16 408	-17 017	609	
Sivistyslautakunta						
Yhteispalvelut	-447	-321	-768	-738	-30	
Peruskoulutus	-32 998	352	-32 646	-33 034	388	
Lukiokoulutus	-3 198	-7	-3 204	-3 128	-77	
Koululaisten ap-/ip toiminta	-609	-1	-611	-548	-63	
Varhaiskasvatus	-20 901	-679	-21 580	-21 303	-277	
Vapaa-aikalautakunta						
Vapaa-aikapalvelut	-4 692	254	-4 438	-4 389	-49	
Musiikkikoulutus	-692	423	-269	-234	-35	
Vapaa sivistystyö	-220	-25	-245	-194	-51	
Tekninen lautakunta						
Hallinto ja suunnittelu	-1 744	285	-1 459	-1 150	-309	
Kunnallistekniset palvelut	-2 760	295	-2 465	-2 157	-308	
Sisäiset tekniset palvelut	3	0	3	164	-161	
Tilakeskus	9 112	72	9 184	10 329	-1 145	
Liikelaitos, Vesilaitos	3 347	0	3 347	2 545	802	
Liikelaitos, Viisari	192	0	192	-21	213	
TULOSLASKELMAOSA					0	
Verotulot	120 934	600	121 534	120 315	1 219	
Valtionosuudet	37 600	520	38 120	38 235	-115	
Korkotuotot	12	0	12	3	9	
Muut rahoitustulot	1 398	200	1 598	1 653	-56	
Korkomenot	-1 118	200	-918	-866	-52	
Muut rahoitusmenot	-1 464	0	-1 464	-1 462	-1	
INVESTOINTIOSA						
Osuudet ja osuudet						
Kaupunginhallitus						
Osakkeiden ostot ja myynnit	-100	0	-100	0	-100	
Maa- ja vesialueet						
Maa-alueet	-900	0	-900	-1 009	109	
Muut rakennukset						
Rakennukset						
Terveysaseman II vaihe				31	-31	
Kurun palvelukeskus	-30	0	-30	0	-30	
Elokaaren palvelukeskus	-50	0	-50	-47	-3	
Vahannan monipalvelukeskus		-50	-50	-28	-22	
Tähkätaskun päiväkot		-32	-32	-21	-11	
Kyläsepän päiväkodin saneeraus	-400	0	-400	-369	-31	
Soppeenharjun päiväkot		-38	-38	-23	-15	
Siivikkalan koulun 2. vaihe		-1 032	-1 032	-1 021	-11	
Moision koulu saneeraus	-700	-50	-750	-723	-27	
Yhtenäiskoulu		-75	-75	-40	-35	
Mutalan koulun perustukset	-100	-40	-140	-135	-5	
Siivikkalan koulu				83	-83	
Vanha koulu		-110	-110	-106	-4	
Viljakkalan koulu		-60	-60	-40	-20	
Metsäkylän koulun laajennus	-2 500	0	-2 500	-2 927	427	
Veittijärven koulu		-30	-30	-22	-8	
Kurun urheilutalo		-45	-45	-44	-1	

1 000 €	Toimintakate				
	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Urheilutalon 2. vaihe				100	-100
Moision koulu IV ja taloautomaatio		-123	-123	-101	-22
Kurun kirjasto ja nuorisotila	-40	0	-40	-30	-10
Talonrakenn. kohdentamattomat mr	-450	450	0		
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Liikenneväylät, menot	-2 640	0	-2 640	-2 222	-418
Liikenneväylät, tulot	400	0	400	253	147
Yleiset alueet					
Maunnussuon kuntoradan WC-tilat		0		-8	8
Soppeenharjun kenttä, WC-tilat	-50		-50	-53	3
Ulkoilureitin siirto/rakentaminen	-50	0	-50	-49	-1
Haverin alueen retkiluistelurata	-20	0	-20	-13	-7
Kohdentamattomat määrärahat	-50	0	-50		-50
Maankaatopaikan rakentaminen	-80	0	-80	-7	-73
Koneet ja kalusto					
Perusturvalautakunta	-120	0	-120	-51	-69
Sivistysosasto	-90	0	-90	-67	-23
Vapaa-aikalautakunta	-55	0	-55	-45	-10
Tekninen osasto	-35	0	-35	-35	0
Konekeskus	-125	0	-125	-121	-4
Vesi- ja viemärlaitos	-3 090	0	-3 090	-2 761	-329
RAHOITUSOSA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset				-62	62
Antolainasaamisten vähennykset	40	0	40	15	25
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 000	1 485	17 485	15 000	2 485
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-14 000	0	-14 000	-14 024	24
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 040	1 485	3 525	1 645	1 880
YHTEENSÄ	1 992	3 004	4 996	2 616	2 380

Tilinpäätöslaskelmat

8. Tilinpäätöslaskelmat

8.1. Ylöjärven kaupungin tuloslaskelma 2015 (ulkoiset)

	1.1.-31.12.2015		1.1.-31.12.2014	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	14 232 306,15		13 830 461,03	
Maksutuotot	10 260 134,40		10 297 355,73	
Tuet ja avustukset	3 212 927,44		3 536 726,38	
Muut toimintatuotot	<u>5 164 648,46</u>	32 870 016,45	<u>3 656 506,89</u>	31 321 050,03
Valmistus omaan käyttöön		3 498 068,69		3 876 775,05
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-66 322 775,03		-67 054 314,22	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-14 944 586,40		-14 871 351,23	
Muut henkilösivukulut	-3 876 143,41		-3 848 570,01	
Palvelujen ostot	-71 625 050,45		-68 048 181,65	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 679 477,92		-10 639 586,17	
Avustukset	-10 498 537,59		-9 376 064,09	
Muut toimintakulut	<u>-4 640 529,17</u>	-182 587 099,97	<u>-3 754 534,96</u>	-177 592 602,33
Toimintakate		-146 219 014,83		-142 394 777,25
Verotulot		120 315 497,81		118 049 769,55
Valtionosuudet		38 234 693,00		37 757 800,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	2 526,65		14 830,77	
Muut rahoitustuotot	1 230 876,79		1 158 536,13	
Korkokulut	-865 534,26		-983 170,24	
Muut rahoituskulut	<u>-1 039 855,50</u>	<u>-671 986,32</u>	<u>-1 005 957,32</u>	<u>-815 760,66</u>
Vuosikate		11 659 189,66		12 597 031,64
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 407 391,30	-12 407 391,30	-11 655 585,90	-11 655 585,90
Satunnaiset erät				
Satunnaiset kulut		<u>0,00</u>	-804 348,09	<u>-804 348,09</u>
Tilikauden tulos		-748 201,64		137 097,65
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		368 020,10		373 504,64
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				2 669 932,91
Tilikauden yli-/alijäämä		-380 181,54		3 180 535,20

8.2 Ylöjärven kaupungin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	11 659 189,66	12 597 031,64
Satunnaiset erät		-804 348,09
Tulorahoituksen korjauserät	-2 666 003,45	-1 309 372,96
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 031 057,55	-19 057 521,74
Rahoitusosuudet investointimenoihin	378 516,16	125 492,70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 893 888,37	2 256 586,87
Toiminnan ja investointien rahavirta	234 533,19	-6 192 131,58
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-62 413,46	-58 051,78
Antolainasaamisten vähennys	15 482,85	20 780,60
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000,00	20 400 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 024 338,85	-12 855 163,42
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-2 000 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutok.	-177 265,48	124 684,08
Vaihto-omaisuuden muutos	16 807,85	15 703,31
Saamisten muutos	1 473 448,54	339 189,08
Korottomien. velkojen muutos	-596 873,18	2 461 808,42
Rahoituksen rahavirta	1 644 848,27	8 448 950,29
Rahavarojen muutos	1 879 381,46	2 256 818,71
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	19 485 607,90	17 606 226,44
Rahavarat 1.1.	17 606 226,44	15 349 407,73
	<u>1 879 381,46</u>	<u>2 256 818,71</u>

8.3. Ylöjärven kaupungin tase

VASTAAVAA	2015	2014	VASTATTAVAA	2015	2014
A PYSYVÄT VASTAAVAT	208 416 364,76	209 716 031,26	A OMA PÄÄOMA	98 268 415,05	98 648 596,59
I Aineettomat hyödykkeet	882 722,44	169 678,51	I Peruspääoma	65 787 440,52	65 787 440,52
1. Aineettomat oikeudet	94 423,26	169 678,51	II Edellisten tilikausien ylijäämä	32 861 156,07	29 680 620,87
2. Muut pitkävaikutteiset menot	788 299,18		III Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-380 181,54	3 180 535,20
II Aineelliset hyödykkeet	182 006 297,68	183 818 634,41	B POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	8 327 683,80	8 695 703,90
1. Maa- ja vesialueet	36 606 949,16	35 941 946,73	1. Poistoero	6 678 803,80	7 046 823,90
2. Rakennukset	98 406 379,53	99 612 052,04	2. Vapaaehtoiset varaukset	1 648 880,00	1 648 880,00
3. Kiinteät rakennukset ja laitteet	39 696 028,70	40 495 023,14	C PAKOLLISET VARAUKSET	266 582,25	630 444,53
4. Koneet ja kalusto	2 347 321,85	3 074 785,02	1. Muut pakolliset varaukset	266 582,25	630 444,53
5. Muut aineelliset hyödykkeet	68 221,79	68 221,79	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA¹	665 763,91	858 085,40
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	4 881 396,65	4 626 605,69	1. Valtion toimeksiannot	20 017,25	43 741,05
III Sijoitukset	25 527 344,64	25 727 718,34	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	30 611,59	30 451,79
1. Osakkeet ja osuudet	24 397 192,28	24 596 744,59	3. Muut toimeksiant. pääomat	615 135,07	783 892,56
2. Osakkuusyhteisöosuudet	295 532,64	343 284,64	E VIERAS PÄÄOMA	129 473 217,31	129 094 429,34
3. Muut lainasaamiset	279 671,34	295 154,19	I Pitkäaikainen	75 939 355,48	73 687 911,26
4. Muut saamiset	554 948,38	492 534,92	1. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	70 486 332,60	69 894 166,00
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	105 711,04	120 767,05	2. Lainat julkisyhteisöiltä	81 064,19	165 641,79
1. Valtion toimeksiannot	0,00	15 376,10	3. Saadut ennakot	4 041 113,35	2 295 303,35
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	30 611,59	30 451,79	4. Liittymismaksut ja muut velat	1 330 845,34	1 332 800,12
3. Muut toimeksiantojen varat	75 099,45	74 939,16	II Lyhytaikainen	53 533 861,83	55 406 518,08
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	28 479 586,52	28 090 461,45	1. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	28 407 833,40	27 939 761,25
I Vaihto-omaisuus	129 490,08	146 297,93	2. Lainat julkisyhteisöiltä	84 577,60	84 577,60
1. Aineet ja tarvikkeet	129 490,08	146 297,93	3. Saadut ennakot	556 916,39	496 302,17
II Saamiset	8 864 488,54	10 337 937,08	4. Ostovelat	8 368 397,35	8 959 437,35
Pitkäaikaiset saamiset	339 622,24	741 666,68	5. Liittymismaksut ja muut velat	2 036 742,49	2 051 247,04
1. Siirtosaamiset	339 622,24	741 666,68	6. Siirtovelat	14 079 394,60	15 875 192,67
Lyhytaikaiset saamiset	8 524 866,30	9 596 270,40	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>237 001 662,32</u>	<u>237 927 259,76</u>
1. Myyntisaamiset	3 653 033,70	4 012 956,05			
2. Muut saamiset	1 683 949,61	2 102 784,18			
3. Siirtosaamiset	3 187 882,99	3 480 530,17			
III Rahoitusarvopaperit	14 748 003,00	13 904 800,20			
1. Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin	14 704 067,86	13 903 458,57			
2. Muut arvopaperit	43 935,14	1 341,63			
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 737 604,90	3 701 426,24			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>237 001 662,32</u>	<u>237 927 259,76</u>			

8.4 Ylöjärven kaupungin konsernituloslaskelma

	2015	2014
Toimintatuotot	80 381 649,19	76 937 302,28
Toimintakulut	-223 246 464,53	-216 009 516,40
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	6 945,01	-5 306,75
Toimintakate	-142 857 870,33	-139 077 520,87
Verotulot	120 281 915,66	118 048 576,74
Valtionosuudet	38 234 693,00	37 757 800,00
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	24 268,07	33 319,74
Muut rahoitustuotot	1 240 434,28	1 591 149,48
Korkokulut	-1 051 383,33	-1 166 492,97
Muut rahoituskulut	-1 277 096,44	-1 663 101,30
Vuosikate	14 594 960,91	15 523 730,82
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 551 988,76	-13 868 359,06
Omistuksen eliminointierot	143 157,11	
Arvonalentumiset		-23 811,29
Satunnaiset erät		-808 680,84
Tilikauden tulos	186 129,26	822 879,63
Tilinpäätössiirrot	737 648,19	658 368,96
Tilikauden verot	146 641,85	35 977,00
Laskennalliset verot	10 510,62	
Vähemmistöosuudet	55 894,36	51 798,49
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 136 824,28	1 569 024,08

8.5 Ylöjärven kaupungin konsernin rahoituslaskelma

	2015	2014
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	14 594 960,91	15 523 730,82
Satunnaiset erät		-808 680,84
Tilikauden verot	146 641,85	35 977,00
Tulorahoituksen korjauserät	-2 904 511,65	-1 872 403,20
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-16 123 911,24	-22 523 095,14
Rahoitusosuudet investointimenoihin	378 516,16	125 492,70
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulot	3 233 308,73	3 540 037,44
Toiminnan ja investointien rahavirta	-674 995,24	-5 978 941,21
Rahoituksen rahavirta		
Antolainan muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-62 413,46	-67 659,15
Antolainasaamisten vähennys	15 482,85	20 780,60
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000,00	21 736 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 785 074,12	-13 376 908,78
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-25 674,35	-2 124 662,47
Oman pääoman muutokset	42 441,63	55 790,13
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutok.	-135 466,84	121 662,43
Vaihto-omaisuuden muutos	1 348,12	-110 046,54
Saamisten muutokset	1 254 624,32	953 708,64
Korottomien velkojen muutokset	30 221,83	2 701 823,18
Rahoituksen rahavirta	1 335 489,98	9 910 488,04
Rahavarojen muutos	660 494,74	3 931 546,83
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	23 450 028,54	22 789 533,80
Rahavarat 1.1.	22 789 533,80	18 857 986,97
	<u>660 494,74</u>	<u>3 931 546,83</u>

8.6 Ylöjärven kaupungin konsernitase

VASTAAVAA	2015	2014	VASTATTAVAA	2015	2014
PYSYVÄT VASTAAVAT	222 654 312,90	221 859 336,95	OMA PÄÄOMA	108 773 350,43	108 708 304,04
Aineettomat hyödykkeet	2 213 803,32	1 420 990,78	Peruspääoma	65 787 440,52	65 787 440,52
Aineettomat oikeudet	930 490,42	1 135 173,95	Yhdistysten ja Säätiöiden peruspo	10 185,82	10 237,62
Muut pitkävaikutteiset menot	1 275 741,70	284 526,86	Arvonkorotusrahassto	19 306,92	19 405,09
Ennakkomaksut	7 571,20	1 289,96	Muut omat rahastot	193 180,22	240 549,04
Aineelliset hyödykkeet	205 192 515,85	205 266 325,26	Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	41 626 412,66	41 081 647,68
Maa- ja vesialueet	37 222 641,74	36 416 141,70	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 136 824,28	1 569 024,08
Rakennukset	117 184 560,94	115 972 608,77	VÄHEMMISTÖOSUUDET	687 905,80	465 089,73
Kiinteät rakenteet ja laitteet	39 913 454,32	40 654 434,72	PAKOLLISET VARAUKSET	2 358 052,14	2 713 402,52
Koneet ja kalusto	4 247 991,06	4 811 259,24	Eläkevaraukset		924,42
Muut aineelliset hyödykkeet	83 108,56	81 474,93	Muut pakolliset varaukset	2 358 052,14	2 712 478,10
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 540 759,23	7 330 405,91	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 112 479,74	1 216 667,06
Sijoitukset	15 247 993,73	15 172 020,91	VIERAS PÄÄOMA	146 921 566,48	146 888 058,79
Osakkuusyhteisöosuudet	347 023,58	126 526,47	Pitkäaikainen korollinen vieras po	78 269 832,70	78 531 267,61
Muut osakkeet ja osuudet	14 175 653,14	14 366 990,44	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	5 421 322,82	3 647 029,40
Joukkovelkakirjalainasaamiset			Lyhytaikainen korollinen vieras po	29 110 944,74	28 693 394,81
Muut lainasaamiset	147 238,14	162 720,99	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	34 119 466,22	36 016 366,96
Muut saamiset	578 078,86	515 783,01	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	259 853 354,59	259 991 522,14
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	343 944,40	312 664,89			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	36 855 097,28	37 819 520,30			
Vaihto-omaisuus	763 198,81	764 546,93			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset	347 094,54	742 328,94			
Lyhytaikaiset saamiset	12 294 775,39	13 523 110,63			
Rahoitusarvopaperit	14 994 885,70	14 096 993,44			
Rahat ja pankkisaamiset	8 455 142,84	8 692 540,36			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	259 853 354,59	259 991 522,14			

Tilinpäätöksen liitetiedot

9. Tilinpäätöksen liitetiedot

9.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman muutoksen 11.10.2012 92 § 1.1.2013 alkaen. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Kaupunginhallitus on 15.2.2016 kokouksessa 52 § tehnyt päätöksen, joka eroaa tuosta hyväksytystä poistosuunnitelmasta, Ylöjärven kaupungin ja Hämeenkyrön kunnan yhteishankkeen poistoajasta koskien muuta pitkävaikutteista menoa. Hanke on erikseen liitetiedon kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet, aineettomat hyödykkeet muut pitkävaikutteiset menot.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno.

Selvitys tase-erään Muut osakkeet ja osuudet

Ylöjärven kaupunki oli äänettömänä yhtiömiehenä Tamseed Ky:ssä. Yhtiö purettiin 11.5.2015 ja kaupunki kirjasi pysyvien vastaavien myyntitappioihin tästä 199 552,31 euroa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihintamenetelmällä, eli merkitty vaihto-omaisuuden hankintamenoiksi toteutuneiden hankintamäärillä painotettujen hankintamenojen keskiarvo.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Selvitys tase-erään Muut saamiset

Kaupunki on kirjannut muihin saamisiin Vahantajoen vesiosuuskunnan pankkilainan 308 755,17 euroa, jonka kaupunki maksoi takausvastuullisena. Vahantajoen vesiosuuskunnan saaminen on nyt yhteensä 1 046 963,38 euroa takausvastuista.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia sekä Swaptio -sopimuksia. Kuntarahoituksen koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa

suojaten yksittäistä lainaa. Koronvaihtosopimusten korot on kirjattu korkokuluihin. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Sopimukset ovat voimassa 19.11.2018, 12.11.2019, 29.6.2020 ja 16.11.2022 asti.

Pohjola Pankki Oyj:n Swaptio -sopimus ei ole suojaava, option käyttöaika on 25.4.2018 ja sen jälkeen mahdollinen koronvaihtosopimus on voimassa 24.4.2043 saakka. Optiosopimuksesta saatu preemio kirjataan sen tilikauden tuloksi, jonka aikana sopimus suljetaan, raukeaa tai toteutetaan.

Pohjola Pankki Oyj:n OTC-koronvaihtosopimukset on tehty suojaamaan koko laina salkkua, sopimukset ovat voimassa 4.1.2021 ja 4.1.2049 asti.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Valtionosuuksissa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksessa on vuoden 2014 lopullinen tasaus 185 782,00 euroa vuoden 2015 toteutumana.

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että kaupunki on kirjannut 804 348,09 euroa TREDU-Kiinteistöt Oy osakkeista arvonalentumista satunnaisiin kuluihin tuloslaskelmaan vuonna 2014.

9.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty viisi kaupunkikonsernin tytäryhteisöä ja kaksi osakkuusyhteisöä. Kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä, yhdisteltiin jäsenosuuden mukaisessa suhteessa. Kaupungin omistama tytär As Oy Ylöjärven Aureenrivi, on jätetty yhdistelemättä konserniin, koska sen merkitys on vähäinen ja kaupungin tarkoitus on myydä asunto-osakkeet. Kaupungin omistamista osakkuusyhteisöistä jätettiin yhdistelemättä As Oy Viljakkalan Männistönrivi ja Kuntien Hankintapalvelut Kuha. Osakkuusyhtiöt voidaan jättää yhdistelemättä konserniin, jos yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa. Samoin konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat saa jättää yhdenmukaistamatta, mikäli tytäryhteisö kirjaa omassa kirjanpidossaan hyödykkeen hankintamenon vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun suunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen taloudellista pitoaikaa ja vastaisia tulonodotuksia.

Mikäli kiinteistötytäryhtiö ei ole tehnyt lainkaan suunnitelman mukaisia poistoja, poistot tulee aina konsernitilinpäätökseen yhdisteltäessä yhdenmukaistaa kaupungin poistosuunnitelman mukaiseksi.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Kirjanpitolautakunnan uuden yleisohjeen mukaan kaupungin konsernitilinpäätöksen laatimisessa poistoeron ja vapaaehtoisten varausten käsittelytapa on muutettu ja samat muutokset on tehty myös vuodelle 2014. Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskemassa tilikauden tulokseen.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Konsernirakenteen muutosten käsittely

Kaupunki myi Kiinteistö Oy Viljakkalan Säästökulman osakkeet.

Kyseessä oli konsernin osakkuusyhteisö.

10. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

8) Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Yleishallinto	33 036 671,09	31 222 112,82	4 861 693,62	3 168 765,10
Sosiaali- ja terveyspalvelut	46 444 132,34	44 516 492,62	9 491 234,62	12 635 269,58
Opetus- ja kulttuuripalvelut			6 481 069,61	3 608 330,34
Yhdyskuntapalvelut	900 845,76	1 198 696,84	2 312 771,56	2 275 619,13
Ylöjärven Vesi liikelaitos			6 276 551,26	6 102 678,73
Viisari työterveyshuollon liikelaitos			3 446 695,78	3 530 387,15
Kunnan toimintatuotot yhteensä	80 381 649,19	76 937 302,28	32 870 016,45	31 321 050,03
Ulkoisista eristä				

9) Verotulojen erittely		
	2015	2014
Kunnan tulovero	107 307 496,20	105 663 820,74
Kiinteistövero	7 432 879,64	7 355 460,25
Osuus yhteisöverotuotosta	5 575 121,97	5 030 488,56
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	120 315 497,81	118 049 769,55

10) Valtionosuuksien erittely		
	2015	2014
Kunnan peruspälv. valtionosuus (ilman tasauksia)	48 868 539,00	44 729 066,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-5 486 784,00	-831 078,00
Järjestelmämuutoksen tasaus		-347 208,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-5 147 062,00	-5 792 980,00
Valtionosuudet yhteensä	38 234 693,00	37 757 800,00

11) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Satunnaiset kulut				
TREDU-Kiinteistöt Oy sulautumisvastikkeena saatujen osakkeiden arvonalaskirjaus		804 348,09	0,00	804 348,09
Kiinteistö Oy Ylöjärven Työtuvat		4 332,75		
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	808 680,84	0,00	804 348,09

12) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

	Poistomenetelmä	Poistoaika	Poisto %
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5	20
Tietokoneohjelmistot	tasapoisto	2	50
Muut pitkävaikutteiset menot			
Tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto	2	50
Liikearvo	tasapoisto	2	50
Muut	tasapoisto	2	50
Muut esine 9810963	tasapoisto	10	10
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset			
Asuinrakennukset	tasapoisto	30	3,3
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	20-30	3,3-5
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20	5
Muut rakennukset /talousrakennukset	tasapoisto	10	10
Rakennusten peruskorjaukset	tasapoisto	*	
Vanhana ostetut rakennukset	tasapoisto	*	
Kiinteät rakennukset ja laitteet			
Maa- ja vesirakenteet			
Kadut, tiet, torit, puistot	menojäännöspoisto		15-20
Sillat, laiturit, uimalat	menojäännöspoisto		15-25
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto		20
Johtoverkostot ja laitteet			
Vedenjakelu verkosto	menojäännöspoisto		8-10
Viemäriverkosto	menojäännöspoisto		8-10
Kaukolämpöverkko	menojäännöspoisto		15
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto		20
Puhelin- ja tietoliikenneverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännöspoisto		22
Maakaasuverkko	menojäännöspoisto		15
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto		20

	Poistomenetelmä	Poistoaika	Poisto %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet			
Sähkö-, vesi- ja lämpölaitosten laitteet	tasapoisto	10-20	10-5
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasapoisto	15	6,7
Liikenteen ohjauslaitteet	tasapoisto	10	10
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10	10
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet			
Rautaiset alukset	tasapoisto	15	6,7
Puiset alukset ja uivat työkoneet	tasapoisto	8	12,5
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4	25
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5	20
Muut raskaat koneet /kuorma-autot	tasapoisto	10	10
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5	20
Laitoskoneet ja laitteet			
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasapoisto	5	20
Mittauslaitteet ja optiset instrumentit	tasapoisto	3	33,3
Atk-laitteet	tasapoisto	3	33,3
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3-5	33,3-20
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan		

Investointiraja 10 000 €.

Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennusten poistoaikaa vaan kaluston.

13) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä.

Keskimääräiset poistot ja investoinnit vuosina 2014 - 2018

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	11 511 334
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	19 230 495
Ero (€)	-7 719 162
Ero %	-40

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu vuosien poikkeuksellisen suuresta peruspalvelujen investointitarpeesta, joka johtuu kaupungin voimakkaasta väestönkasvusta.

15) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	2 548 255,47	1 021 887,50	2 548 255,47	1 021 887,50
Osakkeiden myyntivoitto, Asunto osakeyhtiöt		21 173,28		21 173,28
Muut myyntivoitot	277 308,69	29 206,50	1 000,00	25 600,00
Myyntivoitot yhteensä	2 825 564,16	1 072 267,28	2 549 255,47	1 068 660,78
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot		19 219,00		19 219,00
Osakkeiden myyntitappiot	247 114,30	726,52	247 114,30	
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	15 185,26			
Myyntitappiot yhteensä	262 299,56	19 945,52	247 114,30	19 219,00

16) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2015	2014
Osinkotuotot muista yhteisöistä	70 158,99	22 749,30
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	223 236,35	223 236,35
Yhteensä	293 395,34	245 985,65

17) Erittely poistoeron muutoksista		
	2015	2014
Investoinvaraukseen liittyvä poistoeron muutos (vähennys)	368 020,10	373 504,64
Poistoeron muutokset yhteensä	368 020,10	373 504,64

11. Tasetta koskevat liitetiedot

11.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

21. Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	304 462,49	273 080,87	164 688,68	144 087,06
Muut maa- ja vesialueet	36 918 179,25	36 143 060,83	36 442 260,48	35 797 859,67
Maa- ja vesialueet yhteensä	37 222 641,74	36 416 141,70	36 606 949,16	35 941 946,73

21) Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet		Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttiset menot	Emakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet ja liit.maksut	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	169 678,51	0,00		169 678,51	35 941 946,73	99 612 052,04	40 495 023,14	3 074 785,02	68 221,79	4 626 605,69	183 818 634,41
Lisäykset tilikauden aikana	23 418,00	801 697,40		825 115,40	1 009 445,32	1 759 563,38	4 028 890,85	296 240,05		4 465 552,55	11 559 692,15
Rahoitusosuudet tilikaudella					-344 442,89		-417 266,16				-732 266,16
Vähennykset tilikauden aikana											-344 442,89
Siirrot erien välillä						3 357 492,32	853 269,27			-4 210 761,59	0,00
Tilikauden poisto	-98 673,25	-13 398,22		-112 071,47		-6 007 728,21	-5 263 888,40	-1 023 703,22			-12 407 391,30
Poistamaton hankintameno 31.12.	94 423,26	788 299,18		882 722,44	36 606 949,16	98 406 379,53	39 696 028,70	2 347 321,85	68 221,79	4 881 396,65	182 006 297,68
Kirjanpitoarvo 31.12.	94 423,26	788 299,18		882 722,44	36 606 949,16	98 406 379,53	39 696 028,70	2 347 321,85	68 221,79	4 881 396,65	182 006 297,68

21) Pysyvien vastaavien sijoitukset		Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht.yhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 966 574,35	343 284,64	8 969 474,76	13 660 695,48	24 940 029,23				787 689,11	787 689,11
Lisäykset					0,00				62 413,46	62 413,46
Rahoitusosuudet					0,00					0,00
Vähennykset		-47 752,00		-199 552,31	-247 304,31				-15 482,85	-15 482,85
Siirrot erien välillä					0,00					0,00
Hankintameno 31.12.	1 966 574,35	295 532,64	8 969 474,76	13 461 143,17	24 692 724,92				834 619,72	834 619,72
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 966 574,35	295 532,64	8 969 474,76	13 461 143,17	24 692 724,92				834 619,72	834 619,72

21) Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset						
	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspää- omasta	Ero
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	8 913 994,94			8 913 994,94	8 929 454,04	-15 459,10
Tampereen kaupunkiseudun ky	11 167,00			11 167,00	11 167,00	0,00
Pirkanmaan liitto	44 312,82			44 312,82	44 312,82	0,00

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

22 - 24) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Kuntakonsernin osuus (1000 €)						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ylöjärven Yrityspalvelu Oy	Ylöjärvi	100	100	151	70	-1
Kiinteistö Oy Ylöjärven Työtuvat	Ylöjärvi	100	100	43	1 185	-27
Asunto Oy Viljakkalan Viertotie	Ylöjärvi	65,55	65,55	394	1	0
Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut	Ylöjärvi	100	100	80	1 140	0
Ylöjärven Jäähalli Oy	Ylöjärvi	99,90	99,90	713	384	-8
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
Asunto Oy Ylöjärven Aureenrivi	Ylöjärvi	55	55	36	1	0
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	5,90	5,90	11 824	14 834	882
Pirkanmaan liitto	Tampere	5,27	5,27	85	34	8
Tampereen kaupunkiseudun ky	Tampere	6,87	6,87	29	18	7
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Viljakkalan Liikekeskus	Ylöjärvi	26,26	26,26	75	0	0
Asunto Oy Viljakkalan Elorinne	Ylöjärvi	25,25	25,25	249	0	-1
Yhdistelemättömät Osakkuusyhteisöt						
Asunto Oy Viljakkalan Männistönrivi	Ylöjärvi	18,00	18,00	31	85	0
Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy	Pirkkala	21,30	21,30	135	18	28

25) Saamisten erittely				
	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Llyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		23 603,01		42 911,69
Yhteensä	0,00	23 603,01	0,00	42 911,69
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		8 785,80		11 143,98
Siirtosaamiset		223 236,35		223 236,35
Yhteensä	0,00	232 022,15	0,00	234 380,33
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteis- yhteisöiltä				
Myyntisaamiset		194,46		342,82
Yhteensä	0,00	194,46	0,00	342,82
Saamiset yhteensä	0,00	255 819,62	0,00	277 634,84

26) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Danske Bank Oyj johdannaissopimus	339 622,24	741 668,68	339 622,24	741 668,68
Konserni		660,26		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	339 622,24	742 328,94	339 622,24	741 668,68
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	223 236,35	209 998,44	223 236,35	223 236,35
Kelan korvaus työterveyshuollosta	556 608,92	567 113,44	400 000,00	400 000,00
Muut siirtosaamiset muilta	1 067 517,48	1 128 161,43	796 162,38	756 828,94
Muut siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä	2 333,10		2 333,10	
Siirtosaamiset kunnilta	149 427,56	149 726,74	149 427,56	149 726,74
Tuet ja avustukset valtiolta	665 670,99	938 806,63	512 340,35	915 644,88
Menoennakot	1 104 383,25	110 398,36	1 104 383,25	64 377,08
Ennakkoon maksetut palkat		970 716,18		970 716,18
Tulojäämät yhteensä	3 769 177,65	4 074 921,22	3 187 882,99	3 480 530,17
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 769 177,65	4 074 921,22	3 187 882,99	3 480 530,17

27) Rahoitusarvopaperit		
	2015	2014
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta	14 743 581,37	13 919 579,35
Kirjanpitoarvo	14 704 067,86	13 903 458,57
Erotus	39 513,51	16 120,78

11.2. Taseen vastattavaa koskevat liitetiedot

28) Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52
Peruspääoma 31.12.	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	10 185,82	10 237,62		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	19 405,09	19 634,15		
Vähennykset	-98,17	-229,06		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	19 306,92	19 405,09		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	193 180,22	240 549,04		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	42 650 671,76	28 815 848,00	32 861 156,07	29 680 620,87
Edellisen tilikauden laadintaperiaatteen muutoksen vaikutus		12 600 052,47		
Rakennemuutokset	-1 024 259,10	-334 252,79		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	41 626 412,66	41 081 647,68	32 861 156,07	29 680 620,87
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 136 824,28	1 569 024,08	-380 181,54	3 180 535,20
Oma pääoma yhteensä	108 773 350,43	108 708 304,03	98 268 415,05	98 648 596,59

29) Erittely poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
	2015	2014
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	6 678 803,80	7 046 823,90
EVL-poistoihin liittyvät poistoerot		
Vapaaehtoiset varaukset	1 648 880,00	1 648 880,00
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset ovat 2015 konsernituloslaskelmassa korjattu laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tilikauden 2014 vertailutiedot on muutettu uutta kirjaustapaa vastaaviksi.		
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	8 327 683,80	8 695 703,90

30) Pitkäaikaiset velat		
	2015	2014
Kotimaisilta talletuspankeilta	487 499,00	520 832,40
Kuntarahitus Oyj	25 210 000,00	24 950 000,00
Saadut ennakot muilta	1 181 253,35	2 319 572,41
Liittymismaksuvelat ja muut velat	1 330 845,34	1 332 800,12
Pitkäaikaiset velat yhteensä	28 209 597,69	29 123 204,93

Velat, jotka erääntyvät 1.1.2021 tai sen jälkeen.

32) Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut pakolliset varaukset				
Ympäristövastuut Metsäkylän kaatopaikka	170 000,00	170 000,00	170 000,00	170 000,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	2 091 469,89	2 082 033,57		
Muut pakolliset varaukset		924,42		
KOY Nikron alueen maaperän puhdistaminen	96 582,25	460 444,53	96 582,25	460 444,53
Muut pakolliset varaukset yhteensä	2 358 052,14	2 713 402,52	266 582,25	630 444,53

33) Vieras pääoma				
	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		13 968,96		5 124,84
Yhteensä	0,00	13 968,96	0,00	5 124,84
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		1 990 998,15		2 072 413,65
Yhteensä	0,00	1 990 998,15	0,00	2 072 413,65
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat				45,74
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	45,74
Vieras pääoma yhteensä	0,00	2 004 967,11	0,00	2 077 584,23

36) Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut velat				
Liittymismaksut	1 330 845,34	1 326 344,20	1 326 344,20	1 326 344,20
Muut velat	0,00	6 512,61	4 501,14	6 455,92
Muut velat yhteensä	1 330 845,34	1 332 856,81	1 330 845,34	1 332 800,12

37) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	17 482 300,67	17 786 058,60	13 056 858,56	13 294 556,23
Tulospalkkiovaraus	121 112,00	326 332,13	121 112,00	326 332,13
Korkojaksotukset	166 203,75	204 625,59	152 119,61	166 006,61
Peruspääoman korko jäsenkunnille	222 210,74	220 758,07		
Potilasvahinkovakuutus seur.vuoden lyhennys	256 227,56	225 316,28		
Jaksotetut tuet ja avustukset	124 947,37	551 374,29		
Muut siirtovelat	1 486 336,87	2 173 616,52	749 304,43	2 088 297,70
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	19 859 338,96	21 488 081,48	14 079 394,60	15 875 192,67
Siirtovelat yhteensä	19 859 338,96	21 488 081,48	14 079 394,60	15 875 192,67

38) Laskennalliset verovelat		
	Konserni	
	2015	2014
Korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät laskennalliset verovelat		
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	143 351,58	36 000,00
Laskennalliset verovelat yhteensä	143 351,58	36 000,00

12. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

44) Leasinginvastuiden yhteismäärä				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	2 209 280,46	1 928 834,61	1 098 168,86	1 680 301,96
Myöhemmin maksettavat	4 347 078,64	3 304 975,08	2 225 354,37	2 352 415,19
Konsernin leasingvastuut				
Yhteensä	6 556 359,10	5 233 809,69	3 323 523,23	4 032 717,15

45) Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 839 283,24	11 665 612,36	2 839 283,24	11 681 283,24
Jäljellä oleva pääoma	1 492 977,56	9 412 210,90	1 492 977,56	9 407 881,78
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	34 084 631,06	25 600 475,61	34 050 475,61	25 600 475,61
Jäljellä oleva pääoma	44 693 549,90	24 356 559,78	44 690 216,06	24 352 135,35
Yhteensä	46 186 527,46	33 768 770,68	46 183 193,62	33 760 017,13

46) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2015	2014
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	153 844 689,76	144 853 668,86
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	109 630,61	100 147,72

47) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Johdannaissopimukset				
Kuntarahoitus Oyj, koronvaihtosopimukset				
lainojen alkusaldo 34 250 000,00 euroa				
Kohde-etuuden arvo	23 780 200,00	23 780 200,00	19 150 000,00	22 950 000,00
Käypä arvo	19 098 457,29	22 569 602,00	18 289 654,29	21 760 799,00
Pohjola Pankki Oyj, Swaptiosopimus				
Preemio päättyy 25.4.2018	2 225 000,00	2 225 000,00	2 225 000,00	2 225 000,00
laskennallinen pääoma 30.000.000,00 euroa				
Käypä arvo	-7 692 754,78	-7 692 754,78	-5 754 052,64	-7 692 754,78
Pohjola Pankki Oyj, OTC koronvaihtosopimukset				
Kohde-etuuden arvo	30 296 500,00	47 296 500,00	30 000 000,00	47 000 000,00
Käypä arvo	24 832 616,51	41 037 754,17	24 689 478,51	40 894 616,17
Danske Bank Oyj, johdannaissopimus	316 267,00	316 267,00		
Käypä arvo	188 179,36	188 179,36		
Nordea Pankki Suomi Oyj, koronvaihtosopimus	883 365,70	883 365,70		
Käypä arvo	716 659,53	716 659,53		

Mutalan koulu / Ylöjärven seurakunnan huonetila					
Ylöjärven kaupunki ja Ylöjärven seurakunta ovat 11.4.2005 sopineet, että seurakunta voi luopua vuokratun tilan hallinnasta ennen 20 vuoden pituisen määräaikaisen sopimuksen päättymistä. Tällöin Ylöjärven kaupunki palauttaa ko. tiloihin pääomavuokrana tehdyn investoinnin jäännösarvon Ylöjärven seurakunnalle. Palautettava jäännösarvo on 7 000 euroa kokonaista kalenterivuotta kohden.				67 083,35	74 083,35
Takamaan koulu / Ylöjärven seurakunnan huonetila					
Ylöjärven kaupunki ja Ylöjärven seurakunta ovat 2.6.2009 sopineet, että seurakunta voi luopua vuokratun tilan hallinnasta ennen 20 vuoden pituisen määräaikaisen sopimuksen päättymistä. Tällöin Ylöjärven kaupunki palauttaa ko. tiloihin pääomavuokrana tehdyn investoinnin jäännösarvon Ylöjärven seurakunnalle. Palautettava jäännösarvo on 9 800 euroa kokonaista kalenterivuotta kohden.				132 300,00	142 100,00
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky					
Sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet	983 229,25	1 057 774,34			
Vuokravastuut	3 161 395,23	3 555 509,27			
Maankäyttösopimus	520 380,00				
Potilasvakuutusvastuu	470 847,90	528 801,76			
Arvonlisäveron palautusvastuu	3 320,27	4 848,00			
Pirkanmaan liitto					
Vuokravastuut	1 713,17	78 805,89			
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 136,45	2 563,85			

13. Ympäristövastuut

Ympäristötuotot ja -kulut		
	2015	2014
Ympäristötuotot		
Viranomaistoiminnan tuotot	46 192,58	37 376,00
Muut ympäristötuotot	68 000,00	72 915,00
Siitä: ympäristönsuojeluun saadut avustukset	0,00	0,00
Ympäristökulut		
Viranomaistoiminnan kulut	-154 568,08	-148 259,26
Siitä: ympäristönsuojeluun annetut avustukset	-3 600,00	-3 600,00
Muut ympäristökulut:		
Nikron alueen pohjaveden suojapumppaus	-62 401,85	-107 285,83
Veittijärven vanhan kaatopaikan kunnostus	0,00	-2 496,27
Metsäkylän kaatopaikan kunnostus	-76 142,11	-21 894,72
Nikron alueen kunnostus	-279 545,43	-227 524,28
Soppeen sydän maa-alueen puhdistaminen	0,00	-4 214,97
Ympäristökulut, netto	-458 464,89	-401 384,33

*) Korjattu vuoden 2014 liitetietoa ympäristötuottojen osalta.

Ylöjärven kaupungin omistamalla alueella tiedetään olevan kolme aluetta, joilla maaperä on pilaantunut ja joiden puhdistamisesta voi aiheutua kustannuksia kaupungille. Ne ovat teollisuuskiinteistö Metallin ja Nikron, vanha kaatopaikka-alue Tiura sekä entisen Haverin kaivoksen jätealue, joka on vain osin kaupungin omistuksessa. Kohteiden kunnostuksiin on mahdollista saada valtion avustusta/EU-rahaa enimmillään 50 %. Lisäksi vanhaa kaatopaikka-alueita maiseutetaan kaatopaikan sulkemissuunnitelman mukaisesti.

Kiinteistöt Metallin ja Nikron

Ylöjärven kaupungin omistamalla kiinteistöillä Metallin RN:o 1:266 ja Nikron RN:o 1:115 Mäkkylän kylässä on todettu maaperän pilaantuminen, mistä on aiheutunut myös pohjaveden pilaantumista. Maaperässä on todettu raskasmetalleja, öljyä ja liuottimia. Pohjavedessä on todettu suuria pitoisuuksia liuottimia ja niitä on todettu myös läheisellä Saurion vedenottamalla pieniä määriä. Maaperän pilaantuminen on aiheutunut kiinteistöillä harjoitetusta vanhasta teollisesta toiminnasta.

Pohjaveden suojapumppaus on aloitettu vuoden 2007 keväällä turvaamaan Saurion vedenottamon veden laatua ja suojapumppaus jatkuu vielä arviolta vuoteen 2030 saakka. Vuosittaiset kustannukset ovat jatkossa n. 100 000 euroa, mistä kaupungin osuus on n. 65 000 euroa.

Maaperän kunnostustyöt (metallit ja öljyinen maa) on tehty pääosin massanvaihdolla, joka saatiin suoritettua vuoden 2013 aikana. Vuoden 2015 aikana kunnostustyötä jatkettiin huokosilmakunnostuksella ja kemiallisella puhdistuksella. Kiinteistöjen Metallin ja Nikron kunnostustöiden kustannukset olivat vuonna 2015 noin 280 000 euroa.

Maaperän kunnostustyö jatkuu vielä arviolta kevääseen 2016 kestäväällä kemiallisella käsittelyllä, minkä jälkeen käsittelyä tehostetaan muutaman vuoden kestäväällä biologisella käsittelyllä. Kustannukset tulevat olemaan vuoteen 2019 mennessä arviolta 70 000 €/v, josta valtion rahoitusosuus on enintään 28 000 € vuosittain.

Tiura

Ylöjärven kaupungin alueella ja kaupungin omistuksessa oleva vanha kaatopaikka Kuusiston kylässä kiinteistöllä Tiura RN:o 2:288 kunnostettiin vuoden 2012 aikana ja alue maisemoitiin vuoden 2013 aikana. Puhdistustöiden yhteydessä todettuja liuottimia ei saatu puhdistettua maaperästä kokonaan ja niiden osalta maaperän puhdistamisesta päätetään meneillään olevan seurannan tulosten ja riskinarvion perusteella. Mahdollisista kunnostuskustannuksista liuottimien osalta ei ole toistaiseksi tietoa.

Haverin kaivoksen jätealue

Haverin entisen kaivoksen jätealue sijoittuu Viljakkalanselän Kirkkojärven rantaan. Alue sijoittuu Inkulan kylään osin kaupungin omistamalle kiinteistölle RN:o 11:0 ja osin osakaskuntien alueelle. Alustavien selvitysten mukaan alueelta pääsee ympäristöön siinä määrin epäpuhtauksia, että alueen kunnostamiseksi tulee ryhtyä toimenpiteisiin. Tehdyn alustavan kunnostussuunnitelman mukaan jätealueen kunnostus maksaisi 2,8-5,6 milj. euroa tehtävien toimenpiteiden laajuuden mukaan. Kirjanpitovaraus kunnostukseen tul-laan tekemään kustannusarvion tarkentumisen myötä vuodelle 2016. Kaivosmäen alueella on niin ikään pilaantunutta maata, mutta sen osalta ei ole tehty kunnostussuunnitelmaa eikä kustannuksista ole vielä tietoa.

14. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

48) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2015	2014
Yleishallinto	194	202
Kaupunkikehitysosasto	51	82
Sosiaali- ja terveystoimi	507	882
Opetus- ja kulttuuritoimi	898	552
Yhdyskuntapalvelut	104	95
Liiketoiminta	68	67
Yhteensä	1 822	1 880

49 a) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2015	2014
Kristillisdemokraatit	1 406	
Keskusta	4 965	
Kokoomus	12 732	
Peussomalaiset	5 752	
Sosiaalidemokraatit	10 900	
Vasemmisto	5 183	
Vihreät	4 464	
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	45 402	0

49 b) Henkilöstökulut		
	2015	2014
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan 1)	85 143 504,84	85 774 555,46
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	332 652,85	410 272,63
Henkilöstökulut yhteensä	84 810 851,99	85 364 282,83

1) Investointien henkilöstökulut on kirjattu käyttötalouteen, josta ne siirretään investointeihin Valmistus omaan käyttöön -tilin kautta.

50) Tilintarkastajien palkkiot		
	2015	2014
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	37 373,88	36 436,73
Tilintarkastajien lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	8 720,95	10 935,32
Muut palkkiot	5 451,70	1 846,66
Palkkiot yhteensä	51 546,53	49 218,71

15. Eriytetyt tilinpäätökset

Ylöjärven Vesi liikelaitos

Tilinpäätös 2015

Ylöjärven Vesi liikelaitos

Ylöjärven Vesi liikelaitoksen toimitusjohtaja Jouni Vähäkyttä

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. Liikelaitos kattaa tulo-rahoituksellaan 50 % investoinneistaan.

Toteutuminen: Tavoite toteutui. Vesiliikelaitos kattoi tulo-rahoituksellaan 75,5 % investoinneistaan.

2. Vuotovesien määrä alenee 10 % viiden edellisvuoden keskiarvosta.

Toteutuminen: Tavoite toteutui. Vuotovesien määrä väheni 10,2 % viiden edellisvuoden keskiarvosta

3. Vesi liikelaitos ei voi ylittää kaupunginvaltuuston päättämä vesiliikelaitoksen investointien kokonaismäärää.

Toteutuminen: Tavoite toteutui. Kaupunginvaltuuston päättämä investointien kokonaismäärä oli 3 090 000. Investointien toteutuma oli 2 761 000 euroa vuonna 2015.

4. Korke sijoitetulle pääomalle 6 % positiivisella tuloksella.

Toteutuminen: Tavoite toteutui. Alkuperäiselle sijoitetulle pääomalle on maksettu 6 % korkoa.

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Ylöjärven Vesi liikelaitos huolehtii vanhan Ylöjärven ja Viljakkalan alueiden puhtaan veden (pohjaveden) käsittelystä ja jakelusta kuluttajille sekä jätevesien johtamisesta Ylöjärveltä Tampereen ja Viljakkalasta Hämeenkyrön jäteveden puhdistamoille. Kurussa puhtaan veden käsittelystä ja jakelusta huolehtii Kurun vesiosuuskunta ja jätevesien johtamisesta ja käsittelystä Ylöjärven Vesi liikelaitos.

Ylöjärvellä toimii lisäksi 10 vesiosuuskuntaa sekä 8 vesihuolto-osuuskuntaa, jotka huolehtivat osuuskunnan osakkaiden vesihuollosta sekä verkoston ja laitteiden hoidosta, kunnossapidosta ja rakentamisesta.

Toimintaympäristön muutokset

Ylöjärven Vesi rakennutti vesi- ja viemäriverkostoa Työlänojan asemakaava-alueelle Metsäkyliin sekä Kuuratien alueelle Vihattulaan.

Yhdysvesijohtotyömaa Mäkkylänrinteestä Vuorentaustaan valmistui suurimmalta osin. Tällä yhdysvesijohtolla on merkittävä vaikutus Vuorentaustan alueen vedenjakelun varmuuteen ja veden laatuun

Kurun jätevedenpuhdistamon uudistamisen viimeisessä vaiheessa rakennettiin puhdistamon alueelle uusi yhdistetty sosiaalitalo ja valvomorakennus.

Vilpeen vedenottamolle Viljakkalaan rakennettiin uusi puhtaan veden pumppaamorakennus. Se on tarkoitettu yhdistämään Kyröskosken Vesihuolto Oy:n verkostoon Viljakkalan vedenjakelun turvaamiseksi.

Vesijohto- ja viemäriverkostoa saneerattiin sujuttamalla Ylöjärvellä Vuorentaustassa sekä Elovainiolla ja Viljakkalassa Mannissa.

Seudullinen jätevedenpuhdistushanke eteni. Tampereen Sulkavuoreen rakennettavan jätevedenpuhdistamon lisäksi Ylöjärven Vesi selvitti esiselvitystasolla mahdollisuutta johtaa jätevedet Nokian Kyynijärvelle rakennettavaan Nokian Vesi Oy:n jätevedenpuhdistamoon. Nokian vaihtoehdosta kuitenkin luovuttiin selvitysten jälkeen.

Neuvottelut Vahantajoen vesihuolto-osuuskunnan liiketoiminnan ja verkoston omistuksen siirrosta liiketoimintakaupalla Ylöjärven Veden operoitavaksi käynnistyivät. Ylöjärven kaupungin ja Vahantajoen vesihuolto-osuuskunnan välillä saatiin aikaiseksi neuvottelutulos, joka toteutuessaan tulee aiheuttamaan Ylöjärven Vedelle luottotappioita vuoden 2015 tilinpäätökseen.

Verkostojen laajenemisesta ja asiakkaiden lisääntymisestä huolimatta veden myynti laski edellisvuodesta. Tämä on vesihuoltoalan yleinen trendi, joka aiheuttaa taksannostopaineita tulevaisuudessa. Myynnin tunnuslukuja on esitetty tarkemmin alla olevassa taulukossa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen
Ylöjärven Vesi liikelaitoksen toiminnan selkeät painopistealueet ovat hyvälaatuisen puhtaan veden tuotanto ja jakelu asiakkaille, jätevesien vastaanottaminen ja toimittaminen asianmukaisesti puhdistettavaksi sekä toiminnan taloudellisuus. Näihin pyritään laitosten ja verkostojen asianmukaisella kunnossapidolla ja saneeraamisella, jotka vähentävät myös vuotovesiä ja vaikuttavat siten suoraan toiminnan tuloksellisuuteen. Vuotovesiprosentit ovat edelleen korkealla tasolla, joten saneeraustoimintaa pitää jatkaa järjestelmällisesti.

Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain mukaan johtokunnan on laadittava tilikaudelta erillistilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saatettava se kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Ylöjärven vesiliikelaitoksen johtokunta esittää kaupunginhallitukselle tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tilikauden ylijäämä 33 069,48 € siirretään liikelaitoksen taseeseen yli-/alijäämätilille.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Suoritetavoitteet			
- veden myynti 1000 m ³ (sis. sisäisen myynnin)	1 229	1 273	1 264
- jätevesilaskutus 1000 m ³ (sis. sisäisen myynnin)	1 201	1 305	1 293
- uusia liittyjiä vesilaitokseen	120	65	82
- uusia liittyjiä viemärlaitokseen	112	62	76
- veden myynti Tampereella 1000 m ³	-	-	0
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet			
- liikevaihto vesilaitos 1000 €	2 490	2 546	2 715
- liikevaihto viemärlaitos 1000 €	3 729	3 946	3 980
Toiminnan laajuus			
Henkilöstö *)			
Kokoaikaiset	14,3	14,3	15
Osa-aikaiset			

*) Erikseen kokoaikaiset ja osa-aikaiset.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ylöjärven Veden tulot toteutuivat 98,4 %:sesti. Euromääräisesti toteuma jäi budjetoidusta noin 112 000 euroa. Tämä johtui pääasiassa liittymismaksujen toteutumasta budjetoitua vähäisempänä.

Toimintakuluissa ylitys oli 20,7 % eli euromääräisesti noin 717 000 euroa. Ylitystä selittää runsassateinen kesä, jonka johdosta jätevesimaksut Tampereelle nousivat huomattavasti. Lisäksi Tampereen Vesi lähetti edellisvuodelle kuuluvan laskun, joka oli suuruudeltaan noin 80 000 euroa. Elovainiolla oli yksittäinen noin 20 metrin viemärin sortuma, jonka korjaaminen oli erittäin haastavien pohjaolosuhteiden vuoksi huomattavan kallis. Lisäksi verkostossa tehtiin käyttötalousvaroin huolto ja kartoitustyötä, jotka selittävät ylitystä reilulla 100 000 eurolla. Kulujen ylitykseen on kirjautunut myös Vahantajoen vesihuolto-osuuskunnan ja Ylöjärven kaupungin neuvotteleman liiketoimintakaupan myötä sovittujen luottotappioiden alaskirjaus noin 418 000 euroa.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	6 807 104	6 807 104	6 721 943	85 161	98,7
Toimintamenot	-3 460 009	-3 460 009	-4 177 244	717 235	120,7
Toimintakate	3 347 095	3 347 095	2 544 699	802 396	76,0

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuper. TA	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Liikevaihto	6 807	0	6 807	6 689	-119
Valmistus omaan käyttöön				1 063	1 063
Liiketoiminnan muut tuotot				7	7
Toimintakulut					
Ostot tilikauden aikana	-418		-418	-756	-338
Palvelujen ostot	-1 983		-1 983	-2 868	-885
Henkilöstökulut	-1 269		-1 269	-1 067	203
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 839		-1 839	-2 071	-232
Liiketoiminnan muut kulut	-142		-142	-518	-376
Liikelylijäämä (alijäämä)	1 156	0	1 156	479	-677
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot			0	4	4
Muille maksetut korkokulut	-68		-68	-45	23
Korvaus peruspääomasta	-403		-403	-403	0
Muut rahoituskulut	-20		-20	-21	-1
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	666	0	666	15	-651
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	666	0	666	15	-651
Poistoeron muutos	18		18	18	0
Varausten muutos					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	684	0	684	33	-651

Ylöjärven Vesi liikelaitos, investoinnit

Projekteittain

			Toteutunut		TA-%
	Ta	Ta+muutos	2015	Ta-Tot.2015	
8910 Vesi Siiv Vasamakaaren al					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	67 270	-67 270	*****
Netto	0	0	67 270	-67 270	*****
9801 Vesi Heinikon teollisuusal					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	-23 059	23 059	*****
Netto	0	0	-23 059	23 059	*****
9807 Saurion vedenottamo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-600 000	-600 000	-50 277	-549 723	8,4
Netto	-600 000	-600 000	-50 277	-549 723	8,4
9820 Vesi Teollisuusal. t-rake					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-30 000	-30 000	0	-30 000	0
Netto	-30 000	-30 000	0	-30 000	0
9821 Koulupuisto vesij.siirto					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	-31 606	31 606	*****
Netto	0	0	-31 606	31 606	*****
9822 Vesi Yhdystie/Ahvenisto					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	-47 678	47 678	*****
Netto	0	0	-47 678	47 678	*****
9823 Vesijohtov.pk Vuorentausta					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-200 000	-200 000	-194 706	-5 294	97,4
Netto	-200 000	-200 000	-194 706	-5 294	97,4
9824 Vesij.uusi syöttölinja Sopp-Vu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-250 000	-250 000	-289 371	39 371	115,7
Netto	-250 000	-250 000	-289 371	39 371	115,7
9825 Soppeenmäki vesitorni					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	-46 999	46 999	*****
Netto	0	0	-46 999	46 999	*****
9830 Vesi Niitylän al./eteläp.					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	-8 970	8 970	*****
Netto	0	0	-8 970	8 970	*****

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2015	Ta-Tot.2015	TA-%
9840 Myllypuron pumppaamo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	-5 460	5 460	*****
Netto	0	0	-5 460	5 460	*****
9841 Vihattula Kuuratie/vesih.					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-20 000	-20 000	-129 310	109 310	646,6
Netto	-20 000	-20 000	-129 310	109 310	646,6
9851 Vesi Työlänojan al.I.vaihe					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-600 000	-600 000	-498 519	-101 481	83,1
Netto	-600 000	-600 000	-498 519	-101 481	83,1
9870 Haja-asutus al.vesihuolto					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-100 000	-100 000	0	-100 000	0
Netto	-100 000	-100 000	0	-100 000	0
9871 Takamaan runkolinja					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	-24 830	24 830	*****
Netto	0	0	-24 830	24 830	*****
9875 Vedenjakelun varmistus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-180 000	-180 000	-194 439	14 439	108
Netto	-180 000	-180 000	-194 439	14 439	108
9879 Osuus hämeenkyrön puhdistamosta					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-600 000	-600 000	-600 000	0	100
Netto	-600 000	-600 000	-600 000	0	100
9884 Puhdistamon valvomorakenn					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-90 000	-90 000	-125 421	35 421	139,4
Netto	-90 000	-90 000	-125 421	35 421	139,4
9890 Laitosten ja pumppu korj.					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-70 000	-70 000	-101 246	31 246	144,6
Netto	-70 000	-70 000	-101 246	31 246	144,6
9891 Laitosautomaatiikan rakenta					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	-50 000	-53 969	3 969	107,9
Netto	-50 000	-50 000	-53 969	3 969	107,9
9893 Verkoston peruskorjaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-300 000	-300 000	-312 407	12 407	104,1
Netto	-300 000	-300 000	-312 407	12 407	104,1

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2015	Ta-Tot.2015	TA-%
9894 Heinikon teollisuusal. jäteved					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	-40 170	40 170	*****
Netto	0	0	-40 170	40 170	*****
9896 Työlänojan jätevesipumppaamot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	-31 193	31 193	*****
Netto	0	0	-31 193	31 193	*****
9897 Treen Seudun Keskuspuhdistamo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	-18 843	18 843	*****
Netto	0	0	-18 843	18 843	*****
RAPORTTI YHTEENSÄ					
Kulut	-3 090 000	-3 090 000	-2 761 206	-328 794	89,4
Netto	-3 090 000	-3 090 000	-2 761 206	-328 794	89,4

Ylöjärven Vesi liikelaitoksen tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Liikevaihto	6 688 523,59	6 436 637,34
Valmistus omaan käyttöön	1 062 855,95	924 006,37
Liiketoiminnan muut tuotot	7 068,90	54 926,45
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-755 995,38	-726 884,75
Palvelujen ostot	<u>-2 867 655,97</u>	<u>-2 454 940,47</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-827 824,45	-799 179,20
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-190 482,73	-180 101,33
Muut henkilösivukulut	<u>-48 394,67</u>	<u>-46 253,20</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 070 860,52	-1 915 084,52
Liiketoiminnan muut kulut	<u>-518 366,20</u>	<u>-124 183,86</u>
Liikelylijäämä (alijäämä)	478 868,52	1 168 942,83
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	4 410,14	2 394,07
Muille maksetut korkokulut	-45 122,08	-52 404,12
Korvaus peruspääomasta	-402 518,00	-402 518,00
Muut rahoituskulut	<u>-21 009,10</u>	<u>-20 995,67</u>
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	14 629,48	695 419,11
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	14 629,48	695 419,11
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	18 440,00	20 043,47
Vapaaehtoisten varausten vähennys (+)		219 932,91
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	33 069,48	935 395,49
Liikelaitoksen tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,16	5,50
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,47	6,65
Voitto, %	0,22	10,80

Ylöjärven Vesi liikelaitoksen rahoituslaskelma

	2015	2014
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	478 868,52	1 168 942,83
Poistot ja arvonalentumiset	2 070 860,52	1 915 084,52
Rahoitustuotot ja -kulut	-464 239,04	-473 523,72
	<u>2 085 490,00</u>	<u>2 610 503,63</u>
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 761 206,24	-2 540 919,42
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
	<u>-2 761 206,24</u>	<u>-2 540 919,42</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-675 716,24	69 584,21
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-50 483,46	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	645 000,00	500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-499 338,85	-449 320,42
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnilta/ky.ltä	174 742,66	441 107,63
Saamisten muutos muilta	280 399,33	-74 703,65
Korottomien velkojen muutos muilta	125 396,56	-486 667,77
Rahoituksen rahavirta	<u>675 716,24</u>	<u>-69 584,21</u>
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Liikelaitoksen tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-5 367	-4 431
Investointien tulorahoitus, %	75,5	102,7
Lainanhoitokate	3,9	5,3
Kassan riittävyys, pv	16	28
Quick ratio	0,8	1,1
Current ratio	0,8	1,1

Kassan riittävyys on laskettu yhdystilistä ei pankkitilistä.

Ylöjärven Vesi liikelaitoksen tase

	2015	2014
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	22 645 989,48	21 905 160,30
Aineettomat hyödykkeet	788 299,18	
Muut pitkävaikutteiset menot	788 299,18	
Aineelliset hyödykkeet	21 701 916,92	21 799 870,38
Maa- ja vesialueet	3 902,44	3 902,44
Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 628 894,68	21 479 228,33
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	69 119,80	316 739,61
Sijoitukset	155 773,38	105 289,92
Osakkeet ja osuudet	1 350,00	1 350,00
Muut saamiset	154 423,38	103 939,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 292 440,80	1 747 582,79
Saamiset	1 292 440,80	1 747 582,79
Lyhytaikaiset saamiset	1 292 440,80	1 747 582,79
Myyntisaamiset	832 694,79	1 210 303,81
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	354 411,78	529 154,44
Muut saamiset	99 367,20	
Siirtosaamiset	5 967,03	8 124,54
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>23 938 430,28</u>	<u>23 652 743,09</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	15 468 652,27	15 435 582,79
Peruspääoma	6 750 150,68	6 750 150,68
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 685 432,11	7 750 036,62
Tilikauden yli-/alijäämä	33 069,48	935 395,49
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 410 939,96	1 429 379,96
Poistoero	212 059,96	230 499,96
Vapaaehtoiset varaukset	1 198 880,00	1 198 880,00
VIERAS PÄÄOMA	7 058 838,05	6 787 780,34
Pitkäaikainen	5 350 240,99	5 267 651,99
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	4 022 332,60	3 938 166,00
Lainat julkisyhteisöiltä	1 564,19	3 141,79
Liittymismaksut ja muut velat	1 326 344,20	1 326 344,20
Lyhytaikainen	1 708 597,06	1 520 128,35
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	560 833,40	497 761,25
Lainat julkisyhteisöiltä	1 577,60	1 577,60
Ostovelat	738 572,17	574 332,85
Liittymismaksut ja muut velat	251 388,21	293 303,38
Siirtovelat	156 225,68	153 153,27
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>23 938 430,28</u>	<u>23 652 743,09</u>
Liikelaitoksen tunnusluvut		
Omavaraisuus, %	70,5	71,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	105,4	104,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	8 719	8 685
Lainakanta 31.12., 1 000 €	4 586	4 441
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0,0	0,0

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Ylöjärven Vesi liikelaitokselle kirjattiin vuonna 2015 luottotappioita yhteensä 418 244,59.

Vahantajoen vesiosuuskunnan osuus tästä on 414 030,00 ja muiden asiakkaiden 4 214,59.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

8) Toimintatuotot tehtäväalueittain

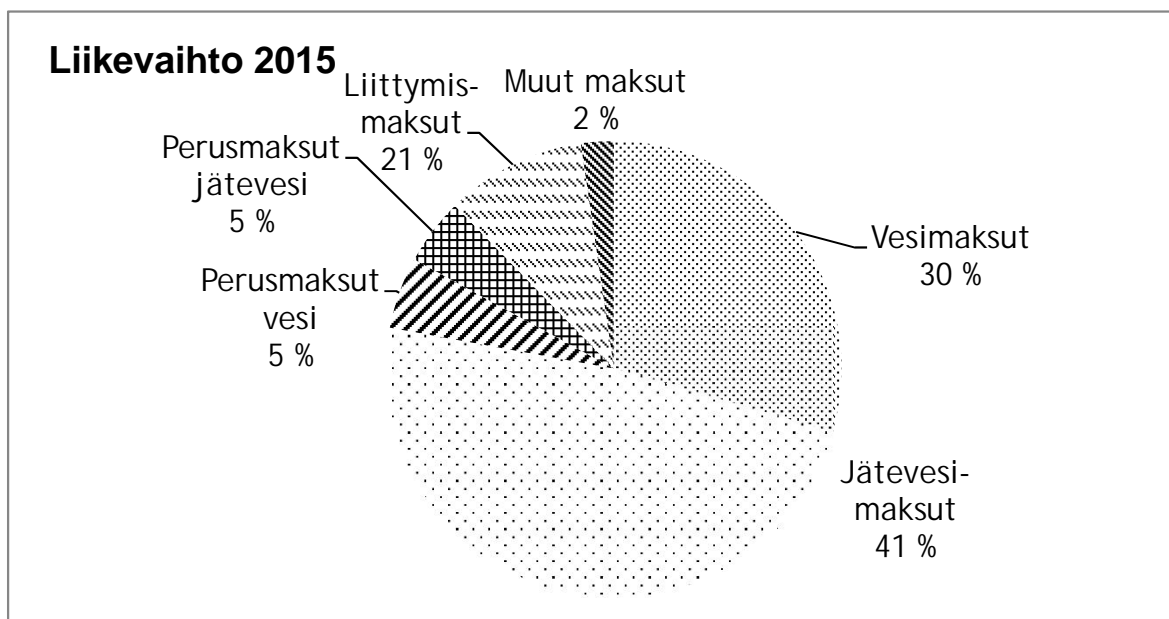
Liikevaihdon jaottelu	2015	2014
Vesimaksut	1 973 661	1 891 250
Jätevesimaksut	3 234 609	3 088 656
Perusmaksut vesi	339 898	318 195
Perusmaksut jätevesi	316 419	296 383
Liittymismaksut	668 414	704 534
Muut maksut	155 523	137 619
Liikevaihto yhteensä	6 688 524	6 436 637

Liikevaihdon muutos

251 886

3,9 %

Liikevaihdon koostuminen kaaviona

12) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa (Kvalt11.10.2012 § 92). Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hankintamenosta arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan.

Käytössä olevat arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poisto-osuudet sekä poistomenetelmät:

Taseryhmä	Poisto-aika / poisto -%	Poisto-menetelmä
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	2 vuotta	tasapoisto
Hallinto- ja talousrakennukset	20-30 vuotta	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	tasapoisto
Muut rakennukset	10 vuotta	tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	20 %	menojäännös
Vedenjakeluverkosto	8-10 %	menojäännös
Viemäriverkosto	8-10 %	menojäännös
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 %	menojäännös
Sähkö-, vesi- ja lämpölaitosten laitteet	10-20 vuotta	tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta	tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta	tasapoisto

Muut Kuljetusvälineet	4 vuotta	tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	tasapoisto
Muut raskaat koneet / Kuorma-autot	10 vuotta	tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 vuotta	tasapoisto
Mittauslaitteet ja optiset instrumentit	3 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3-5 vuotta	tasapoisto

Pienet hankinnat, joiden hankintameno jää alle 10 000 euron, on kirjattu käyttötalouden kuluksi.

13) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta Ylöjärven Vesi liikelaitoksen tilinpäätöksessä.

Keskimääräiset poistot ja investoinnit vuosina 2014 - 2018	
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	2 005 191
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	3 187 517
Ero (€)	-1 182 326
Ero %	-37

17) Erittely poistoeron muutoksista		
	2015	2014
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	18 440,00	20 043,47
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	18 440,00	20 043,47

Tasetta koskevat liitetiedot
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				
	Aineettomat hyödykkeet		Maa- ja vesialueet ja liit.maksut	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Ennakkomaksut ja kesk.er.han.	Yhteensä
	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä					
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	3 902,44	0,00	21 479 228,33	316 739,61	21 799 870,38
Lisäykset tilikauden aikana	801 697,40	801 697,40			1 890 389,04	69 119,80	1 959 508,84
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä							
Tilikauden poisto	13 398,22	13 398,22		0,00	-2 057 462,30	-316 739,61	-2 057 462,30
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Poistamaton hankintameno 31.12.	788 299,18	788 299,18	3 902,44	0,00	21 628 894,68	69 119,80	21 701 916,92
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	788 299,18	788 299,18	3 902,44	0,00	21 628 894,68	69 119,80	21 701 916,92

Pysyvien vastaavien sijoitukset			
	Osakkeet ja osuudet		Jvk-, muut lainat ja muut saamiset
	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	
Hankintameno 1.1. Lisäykset	1 350,00		103 939,92
Hankintameno 31.12.	1 350,00	1 350,00	50 483,46
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 350,00	1 350,00	154 423,38
			154 423,38

25) Saamisten erittely	2015		2014	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		6 434,90		6 933,51
Yhteensä	0,00	6 434,90	0,00	6 933,51
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		932,22		1 758,91
Yhteensä	0,00	932,22	0,00	1 758,91
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		0,00		342,82
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	342,82
Saamiset yhteensä	0,00	7 367,12	0,00	9 035,24

Taseen vastattavia koskevat tiedot

28) Oman pääoman erittely		
	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	6 750 150,68	6 750 150,68
Peruspääoma 31.12.	6 750 150,68	6 750 150,68
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	8 685 432,11	7 750 036,62
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	8 685 432,11	7 750 036,62
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	33 069,48	935 395,49
Oma pääoma yhteensä	15 468 652,27	15 435 582,79

29) Erittely poistoerosta		
	2015	2014
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	212 059,96	230 499,96
Poistoero yhteensä	212 059,96	230 499,96

30) Pitkäaikaiset velat		
	2015	2014
Kotimaisilta talletuspankeilta	487 499,00	520 832,40
Kuntarahoitus Oy	1 291 500,00	1 432 000,00
Liittymismaksuvelat ja muut velat	1 326 344,20	1 326 344,20
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 105 343,20	3 279 176,60

Velat, jotka erääntyvät 1.1.2021 tai sen jälkeen.

Liittymismaksuvelat eivät eräänny maksettavaksi.

36) Muiden velkojen erittely		
	2015	2014
Muut velat		
Liittymismaksut	1 326 344,20	1 326 344,20
Muut velat yhteensä	1 326 344,20	1 326 344,20

37) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
	2015	2014
Lyhyt aikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	133 577,95	120 255,09
Tulospalkkiot/sivukulut tilinpäätös varaus	0,00	7 985,80
Korkojaksotukset	8 291,31	9 294,50
Työntaja maksuja	14 356,42	15 617,88
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	156 225,68	153 153,27
Siirtovelat yhteensä	156 225,68	153 153,27

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

44) Leasinginvastuiden yhteismäärä		
	2015	2014
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	34 291,18	1 896,61
Myöhemmin maksettavat	50 661,45	2 209,30
Yhteensä	84 952,63	4 105,91

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

48) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2015	2014
Vakinaiset	23	22
Määräaikaiset	1	2
Henkilöstön lukumäärä yhteensä	24	24

Henkilöstön lukumäärä sisältää myös yhdyskuntarakentajat.

49) Henkilöstökulut		
	2015	2014
Palkat ja palkkiot		
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan 1)	1 066 701,85	1 025 533,73
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	231 862,02	248 738,75
Henkilöstökulut yhteensä	1 298 563,87	1 274 272,48

1) Henkilöstökulut kirjattu kaikki käyttömenoksi, ja investointien palkat Valmistus omaan käyttöön -tilin kautta.

Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Johtokunta allekirjoittaa Ylöjärven Vesi liikelaitoksen vuoden 2015 erillistilinpäätöksen, antaa sen tilintarkastajien tarkastettavaksi ja kaupunginhallitukselle yhdisteltäväksi kaupungin tilinpäätökseen.

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.-31.12.2015

Ylöjärvellä 30.3.2016

Ylöjärven Vesi liikelaitoksen johtokunta

Jouni Vähäkyttä, toimitusjohtaja

Raimo Juntunen, puheenjohtaja

Seppo Peltola, varapuheenjohtaja

Päivi Kaltio, jäsen

Minna Sarvijärvi, jäsen

Ismo Rautio, jäsen,
ei allekirjoittanut, eriävä mielipide

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Ylöjärvellä 25.5.2016

BDO Audiator Oy, JHTT-yhteisö

Minna Ainasvuori
tilintarkastaja, JHTT

Työterveyshuollon liikelaitos Viisari

Tilinpäätös 2015

Työterveyshuollon liikelaitos Viisari

Vastuuhenkilö Viisarin vs. toimitusjohtaja Seija Porola

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. Sitova taloudellisuustavoite: Korke sijoitetulle pääomalle on 5 %.

Toteutuminen: Toteutui.

2. Tuottaa laadukkaita työterveyspalveluja kustannustehokkaasti ja taloudellisesti siten, että liikelaitos kattaa tuloillaan kaikki kustannukset.

Toteutuminen: Ei toteutunut, toimintakate jäi 20 600 € negatiiviseksi.

3. Valmistaudutaan mahdolliseen liikelaitoksen yhtiöittämiseen

Toteutuminen: Syyskuussa valmistui selvitys työterveyshuollon vaihtoehtoista. Selvityksen perusteella tehtiin linjauspäätös työterveyshuollon toiminnan päättämisen valmistelusta nyky muodossa vuoden 2016 loppuun.

4. Kirjaamisprosessien kehittäminen Kanta-arkistoon siirryttäessä

Toteutuminen: Kirjaamista selvennettiin ja henkilöstöä koulutettiin kanta-arkistoon liittymisen johdosta.

5. Kirjallisen laatujärjestelmän laatiminen

Toteutuminen: Kirjallinen laatujärjestelmä saatiin valmiiksi. Laatutyön prosessien jalkauttaminen toimintaan on aloitettu.

Viisari mahdollisiin yli 10 000 euron investointeihin antaa luvan tarvittaessa kaupunginhallitus.

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Työterveysliikelaitos tuottaa viiden kunnan alueella, kunnan järjestämisvastuulla olevat työterveyspalvelut sekä kyseisille kunnille että alueen yrityksille ja yrittäjille.

Toimintaympäristön muutokset

Vuosi 2015 oli Viisarin yhdeksäs toimintavuosi. Viisarin toimitusjohtaja Miisa Viisakorpi irtisanoutui virastaan kesäkuun alusta. Vt. toimitusjohtajaksi vuoden 2016 loppuun valittiin vastaava työterveyshoitaja Seija Porola.

Valtakunnallinen kuntakartan jako sekä sote- ja itsehallintoselvitykset olivat edelleen kesken vuonna 2015; samoin terveydenhuollon järjestämisvastuita ja rahoitusta koskeva lainsäädäntö.

Työterveysliikelaitosten yhtiöittämisvelvoite tulee toteuttaa vuoden 2016 loppuun mennessä. Tämän johdosta tehtiin selvitystyö työterveyshuollon järjestämisvaihtoehdoista vuoden 2016 jälkeen.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Viisarin vuoden 2015 painopisteet rakentuivat strategian mukaisesti neljän näkökulman mukaan:

Asiakkuus, talous, osaaminen ja kehittäminen sekä henkilöstönäkökulma:

- Painopisteistä tärkein oli yritys- ja yksilöasiakkaan tarpeista lähtevä hyvien työterveyshuoltokäytäntöjen mukainen palvelu. Pääpaino on työkyvyn edistämässä ja ylläpidossa yhteistyönä asiakasyritysten kanssa. Työkyvyn varhaisen tuen malleja kehiteltiin yhdessä asiakkaiden kanssa ja laatutyössä näitä prosesseja edelleen hiottiin.
- Toiminta pidetään taloudellisesti kannattavana ja omavaraisena, samalla pitäen kustannustaso kohtuullisena asiakkaille. Haasteita taloudelle ja toiminnalle tuovat Kanta-arkistoon liittyminen ja kirjallisen laatujärjestelmän laatiminen. Toimintaympäristössä on isoja epävarmuustekijöitä liittyen liikelaitosten yhtiöittämiseen ja sote-uudistukseen. Taloudelliset tavoitteet eivät täysin toteutuneet, tilinpäätös on negatiivinen. Henkilöstömuutokset ja selvitystyön aiheuttamat kustannukset veivät tuloksen negatiiviseksi, lisäksi tulostavoitetta ei saavutettu. Viimeisellä vuosineljänneksellä saatiin talouden alijäämää kurottua kiinni.
- Kehitämme palveluitamme yhteistyössä asiakkaiden ja terveydenhuollon muiden toimijoiden kanssa myös yli kunta- ja aluerajojen. Viisari järjesti vuoden 2015 syksyn liikelaitospäivät. Yhteistyötä on tehty kuntien perusterveydenhuollon ja muiden terveydenhuollon toimijoiden kanssa, palveluprosessien joustavuuden lisäämiseksi.
- Huolehdimme henkilökuntamme omasta työhyvinvoinnista, kannustamme oman työn kehittämiseen ja annamme hyvät täydennyskoulutusmahdollisuudet. Koulutusta oli tarjoilla, mutta sen painopiste oli uusien palveluiden käyttöönotossa, kuten kanta-arkistoon siirtymisessä. Työergonomiaa parannettiin mahdollisuuksien mukaan mm. hankkimalla sähkösäätöisiä pöytiä.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015
Informatiiviset tunnusluvut			
Yritysassiakkaat	1 145	1 198	1 200
- kokonaisvaltainen sopimus	746	750	709
- lakisääteinen sopimus	399	448	491
Henkilöasiakkaat	12 546	13 331	12 780
kokonaisvaltaisen sopimuksen piirissä	11 026	11 464	11 081
lakisääteisen sopimuksen piirissä	1 520	1 865	1 699
Toiminnan laajuus			
Henkilöstö tehtäväalueittain	42	42	42
	3	3	3

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintatuotoissa jäätii talousarvioon nähden 100 000 € ja näin ollen tilinpäätös on 58 500 € negatiivinen. Palveluiden ostossa on suurimmat ylitykset ja ne kohdistuvat asiakaspalveluiden sekä sosiaali- ja terveystalveluiden ostoon.

Talous	Talousarvio	TA+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	4 384 833	4 384 833	4 275 485	109 348	97,5
Toimintamenot	-4 192 730	-4 192 730	-4 296 070	103 340	102,5
Toimintakate	192 103	192 103	-20 585	212 688	-10,7

Tilikauden tuloksen käsittely:

Työterveyshuollon liikelaitos Viisarin johtokunta esittää kaupunginhallitukselle tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tilikauden alijäämä -58 514,16 siirretään liikelaitoksen taseeseen yli-/alijäämä- tilille.

Työterveyshuollon liikelaitos Viisarin talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuper. TA	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Liikevaihto	4 346	0	4 346	4 244	102
Liiketoiminnan muut tuotot	39		39	31	8
Toimintakulut					
Ostot tilikauden aikana	-70		-70	-62	-8
Palvelujen ostot	-1 191		-1 191	-1 528	337
Henkilöstökulut	-2 557		-2 557	-2 380	-177
Poistot ja arvonalentumiset	-18		-18	-18	0
Liiketoiminnan muut kulut	-375		-375	-326	-49
Liikelylijäämä (alijäämä)	174	0	174	-39	213
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot				0	0
Korvaus peruspääomasta	-20		-20	-20	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	154	0	154	-58	212
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	154	0	154	-58	212
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	154	0	154	-58	212

Työterveyshuollon liikelaitos Viisarin tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2015		1.1.-31.12.2014	
Liikevaihto		4 244 158,59		4 315 795,97
Liiketoiminnan muut tuotot		31 326,59		33 442,00
Tuet ja avustukset kunnilta/kuntayhtymiltä				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-61 647,38		-79 804,90	
Palvelujen ostot	<u>-1 527 979,65</u>	-1 589 627,03	<u>-1 446 177,57</u>	-1 525 982,47
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 925 173,89		-1 969 093,57	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-342 227,66		-336 309,92	
Muut henkilösivukulut	<u>-113 072,00</u>	-2 380 473,55	<u>-111 005,01</u>	-2 416 408,50
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-18 142,05		-18 172,28
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-325 969,33</u>		<u>-315 376,24</u>
Liikeylijäämä (alijäämä)		-38 726,78		73 298,48
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	212,62		293,60	
Korvaus peruspääomasta	<u>-20 000,00</u>	<u>-19 787,38</u>	<u>-20 000,00</u>	<u>-19 706,40</u>
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-58 514,16		53 592,08
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-58 514,16		53 592,08
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-58 514,16		53 592,08
Liikelaitoksen tunnusluvut				
Sijoitetun pääoman tuotto, %		-7,0		13,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		-7,0		13,3
Voitto, %		-1,4		1,2

Työterveyshuollon liikelaitos Viisarin rahoituslaskelma

	2015	2014
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-38 726,78	73 298,48
Poistot ja arvonalentumiset	18 142,05	18 172,28
Rahoitustuotot ja -kulut	-19 787,38	-19 706,40
	<u>-40 372,11</u>	<u>71 764,36</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-40 372,11	71 764,36
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta/ky:ltä	75 187,00	-146 209,77
Saamisten muutos muilta	-36 023,96	6 900,27
Korottomien velkojen muutos muilta	1 209,07	67 545,14
Rahoituksen rahavirta	40 372,11	-71 764,36
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Liikelaitoksen tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	62 363	154 010
Investointien tulorahoitus, %	0,0	0,0
Pääomamenojen tulorahoitus, %	0,0	0,0
Lainanhoitokate	0,0	0,0
Kassan riittävyys, pv	66	73
Quick ratio	1,8	1,9
Current ratio	1,8	1,9

Kassan riittävyys on laskettu yhdistilistä ei pankkitilistä.

Työterveyshuollon liikelaitos Viisarin tase

	2015	2014
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	5 904,03	24 046,08
Aineelliset hyödykkeet	5 904,03	24 046,08
Koneet ja kalusto	5 904,03	24 046,08
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 169 371,82	1 208 534,86
Saamiset	1 169 371,82	1 208 534,86
Lyhytaikaiset saamiset	1 169 371,82	1 208 534,86
Myyntisaamiset	319 972,91	276 395,57
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	783 706,46	858 893,46
Muut saamiset	22 905,54	28 527,86
Siirtosaamiset	42 786,91	44 717,97
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 175 275,85</u>	<u>1 232 580,94</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	522 215,47	580 729,63
Peruspääoma	400 000,00	400 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	180 729,63	127 137,55
Tilikauden yli-/alijäämä	-58 514,16	53 592,08
VIERAS PÄÄOMA	653 060,38	651 851,31
Lyhytaikainen	653 060,38	651 851,31
Ostovelat	151 771,56	108 252,51
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	51 984,61	58 648,89
Siirtovelat	449 304,21	484 949,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 175 275,85</u>	<u>1 232 580,94</u>
Liikelaitoksen tunnusluvut		
Omavaraisuus, %	44,4	47,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	15,3	15,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	122,2	180,7
Lainakanta 31.12., 1 000 €	0,0	0,0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0,0	0,0

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1 . Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Liikelaitos on kirjannut vuonna 2015 luottotappioita -6 438,35

8) Toimintatuotot tehtäväalueittain		
	2015	2014
Työterveyshuoltomaksut	4 217 172,43	4 304 743,24
Muut myyntituotot muilta	26 986,16	11 052,73
Liiketoiminnan muut tuotot	31 326,59	33 442,00
Viisarin toimintatuotot yhteensä	4 275 485,18	4 349 237,97

21) Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet		
	Aineelliset hyödykkeet	
	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	24 046,08	24 046,08
Tilikauden poisto	-18 142,05	-18 142,05
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 904,03	5 904,03
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 904,03	5 904,03

25) Saamisten erittely				
	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		82,50		54,00
Yhteensä	0,00	82,50	0,00	54,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		2 953,35		6 404,83
Yhteensä	0,00	2 953,35	0,00	6 404,83
Saamiset yhteensä	0,00	3 035,85	0,00	6 458,83

26) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät		
	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Menoennakot	23 888,75	30 381,63
Siirtosaamiset muilta	3 097,70	536,34
Siirtosaamiset valtiolta	15 800,46	13 800,00
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	42 786,91	44 717,97
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	42 786,91	44 717,97

28) Oman pääoman erittely		
	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	400 000,00	400 000,00
Peruspääoma 31.12.	400 000,00	400 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	180 729,63	127 137,55
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	180 729,63	127 137,55
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-58 514,16	53 592,08
Oma pääoma yhteensä	522 215,47	580 729,63

33) Vieras pääoma				
	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		18 205,28		16 199,08
<i>Yhteensä</i>	0,00	18 205,28	0,00	16 199,08
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	0,00	18 205,28	0,00	16 199,08

37) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
	2015	2014
Lyhyt aikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	449 304,21	484 949,91
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	449 304,21	484 949,91
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	449 304,21	484 949,91

44) Leasinginvestuiden yhteismäärä		
	2015	2014
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	22 543,11	13 873,75
Myöhemmin maksettavat	38 031,50	6 497,49
<i>Yhteensä</i>	60 574,61	20 371,24

48) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2015	2014
Sosiaali- ja terveystoimi	45	45
<i>Yhteensä</i>	45	45

49) Henkilöstökulut		
	2015	2014
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2 380 473,55	2 416 408,50
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	2 380 473,55	2 416 408,50

Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Työterveyshuollon liikelaitos Viisari

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.-31.12.2015

Ylöjärvellä 11.3.2016

Työterveyshuollon liikelaitos Viisarin johtokunta

Seija Porola, vt. toimitusjohtaja

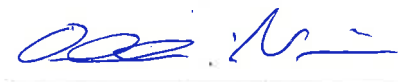

Katja Luojus, puheenjohtaja

Anne Santalahti,
varapuheenjohtaja

Minna Hutko, jäsen

Vesa Helin, jäsen

Johanna Matikka, varajäsen

Olli Niemi, varajäsen

Teija Frankton, jäsen

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Ylöjärvellä 25. 5 .2016

BDO Audiator Oy, JHTT-yhteisö

Minna Ainasvuori
tilintarkastaja, JHTT

Liikelaitosten vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonais-
	Talousarvion toteutuminen				tarkastelu
	Kunta	Liikelaitoikset yhteensä	Kunta	Liikelaitoikset yhteensä	Tuloslaskelma kunnan tilinpäätöksessä
Toimintatuotot					
Myyntituotot, ulkoiset	4 518 937	9 713 369			14 232 306
Myyntituotot, sisäiset	13 423 188	1 247 831	-13 423 188	-1 247 831	
Maksutuotot, ulkoiset	10 260 134				10 260 134
Maksutuotot, sisäiset	82 765		-82 765		
Tuet ja avustukset	3 212 927				3 212 927
Muut toimintatuotot, ulkoiset	5 154 771	9 878			5 164 649
Muut toimintatuotot, sisäiset	18 493 116		-18 493 116		
Valmistus omaan käyttöön	2 435 213	1 062 856			3 498 069
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-81 696 329	-3 447 175			-85 143 504
Palvelujen ostot, ulkoiset	-67 667 621	-3 957 430			-71 625 051
Palvelujen ostot, sisäiset	-14 082 223	-438 206	14 082 223	438 206	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana, ulkoiset	-9 895 220	-784 258			-10 679 478
Ostot tilikauden aikana, sisäiset	-199 436	-33 385	199 436	33 385	
Avustukset, ulkoinen	-10 493 538	-5 000			-10 498 538
Avustukset, sisäinen	-4 514		4 514		
Muut toimintakulut, ulkoinen	-3 981 149	-659 380			-4 640 529
Muut toimintakulut, sisäinen	-18 309 181	-179 955	18 309 181	179 955	
Toimintakate	-148 748 159	2 529 144	596 285	-596 285	-146 219 015
Verotulot	120 315 498				120 315 498
Valtionosuudet	38 234 693				38 234 693
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot, ulkoiset	2 527				2 527
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	1 226 254	4 623			1 230 877
Muut rahoitustuotot, sisäiset	422 518		-422 518		
Korkokulut, ulkoiset	-820 412	-45 122			-865 534
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-1 018 846	-21 009			-1 039 855
Muut rahoituskulut, sisäiset		-422 518		422 518	
Vuosikate	9 614 072	2 045 118	173 767	-173 767	11 659 190
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 318 389	-2 089 003			-12 407 392
Tilikauden tulos	-704 317	-43 885	173 767	-173 767	-748 202
Poistoerojen vähennys/lisäys	349 580	18 440			368 020
Tilikauden yli-/alijäämä	-354 737	-25 445	173 767	-173 767	-380 182

Liikelaitosten vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonais-
	Talousarvion toteutuminen				tarkastelu
	Kunta	Liikelaitok- set yhteensä	Kunta	Liikelaitok- set yhteensä	Rahoituslaskelma kunnan tilinpäätöksessä
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	9 614 072	2 045 118			11 659 190
Tulorahoituksen korjauserät	-2 666 003				-2 666 003
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-9 269 851	-2 761 206			-12 031 058
Rahoitusosuudet investointimenoihin	378 516				378 516
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 893 888				2 893 888
Toiminnan ja investointien rahavirta	950 622	-716 088			234 533
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-11 930	-50 483			-62 413
Antolainasaamisten vähennykset	15 483				15 483
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 355 000	645 000			15 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 525 000	-499 339			-14 024 339
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-177 265				-177 265
Vaihto-omaisuuden muutos	16 808				16 808
Saamisten muutos muilta	1 229 073	244 375			1 473 449
Saamisten muutos kunnalta	-249 930	249 930	249 930	-249 930	
Korottomien velkojen muutos	-723 479	126 606			-596 873
Rahoituksen rahavirta	928 760	716 088	249 930	-249 930	1 644 848
Rahavarojen muutos	1 879 381	0	249 930	-249 930	1 879 381

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista sekä tositelajeista

Pääkirja
Päiväkirja
Tasekirja
Talousarvion toteutumisvertailu

Pysyvästi säilytettävät
Tasekirja
Talousarvion toteutumisvertailu
Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus
Toimintakertomus
Tililuettelo

10 vuotta säilytettävät
Pääkirja
Tase-erittelyt
Päiväkirjat
Tilikauden tositteet *)

*) ESR:n rahoittamien kohteiden tositteet 10 vuotta viimeisestä maksatuksesta ohjelmakauden päättymisestä laskien.

Tosite	Nimitys	Numerosarja
ALKUSA	Alkusaldot	1001-1027
BUD	Talousarvio	2001-2030
BUDL	Lisätalousarvio	3001-3024
EFFSOS	Effica sosiaalitoimi	113001-113574
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	34001-34162
KOMMUI	KOM.muistiot	48000-48062
KONE2	Kone ja kuljetus tositteet	116001-116012
MUIST1	Muistiotositteet ulkoiset	10001-11916
MUIST2	Rahastokirjaukset	14001-14187
MUISIS	Muistiotositteet sisäiset	20001-20223
MUISRS	Muistiotositteet Rondo sisäinen	25001-25912
SISROP	Sisäiset laskut Rondo	40001-40558
HAAHTE	Sisäiset vuokrat Haahtela	50001-53537
OSTOT	Ostolaskut	8000001-8046359
OMAKSU	Ostoreskontra maksut	8990001-8990391
PALKAT	Palkkatositteet	100001-100491
VARAST	Varasto Sonet tositteet	111001-111030
YMR10	MR Laskulaji 10	10000001-10000539
YMR11	MR Laskulaji 11	11000001-11000013
YMR12	MR Laskulaji 12	12000001-12000433

YMR13	MR Laskulaji 13	13000001-13005590
YMR14	MR Laskulaji 14	14000001-14000379
YMR15	MR Laskulaji 15	15000001-15000599
YMR19	MR Laskulaji 19	19000001-19018823
YMR30	MR Laskulaji 30	30000001-30001375
YMR31	MR Laskulaji 31	31000001-31001243
YMR32	MR Laskulaji 32	32000001-32000866
YMR33	MR Laskulaji 33	33000001-33023911
YMR34	MR Laskulaji 34	34000001-34004964
YMR35	MR Laskulaji 35	35000001-35001822
YMR36	MR Laskulaji 36	36000001-36000634
YMR37	MR Laskulaji 37	37000001-37000829
YMR53	MR Laskulaji 53	53000001-53015884
YMR54	MR Laskulaji 54	54000001-54003751
YMR58	MR Laskulaji 58	58000001-58006216
YMR64	MR Laskulaji 64	64000001-64024203
YMR73	MR Laskulaji 73	73000001-73000648
YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset	5110001-5112734
YMRVII	MR Viitesuoritukset	5210001-5210304
YMRHYV	MR hyvityslaskut kuittaukset	5310001-5311104
YMRK	MR Tileistä poisto	5410001-5411937
	MR=Myyntireskontra	

Aditro konsernitilinpäätöskirjanpito

- tositteet
- pääkirja
- päiväkirja
- konserniyhteenveto

Winfile, lainahallinta

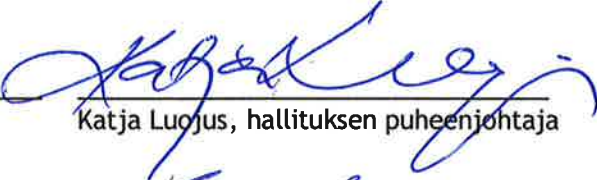
Ylöjärven kaupunki

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.-31.12.2015

Ylöjärvellä, 21. päivänä maaliskuuta 2016

Ylöjärven kaupunginhallitus

Jarkko Sorvanto, kaupunginjohtaja

Katja Luojus, hallituksen puheenjohtaja

Esko Arola

Mauri Heiska

Pasi Kallio

Rauno Kesseli

Minna Mustakallio-Sorvari

Tomi Saaristo

Minna Sarvijärvi

Minna Sorsa

Antti Teivaala

Riitta Virtanen

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Ylöjärvellä 25.5.2016

BDO Audiator Oy, JHTT-yhteisö

Minna Ainasvuori
tilintarkastaja, JHTT